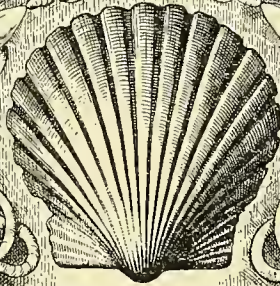

1902

U.S.N.M.

Ex libris

William Healey Dall.

I MULLER

I MULLER

Division of Mollusks
Sectional Library

VERMIVM
TERRESTRIVM ET FLUVIATILIVM,

SEU

ANIMALIVM INFUSORIVM,
HELMINTHICORVM ET TESTACEORVM,

NON MARINORVM,

SUCCINCTA HISTORIA,

AUCTORE

OTHONE FRIDERICO MÜLLER,

REGI DANIÆ A CONSILIIS JUSTITIÆ, ACAD. SCIENT. NAT. CURIOS.

HOLMENS ET BOICÆ, NIDROSIENSIS PLURIUMQUE SOCIET.

LITTER. SODALI.

VOLUMINIS *Imi* PARS *Ima*.

HAVNIÆ ET LIPSIÆ.

APUD HEINECK ET FABER,

TYPIB. MARTINI HALLAGER,

1773.

Division of Mollusks
Natural Library

M V I M S E V

LIBRARIUS

183

LIBRARIUS

LIBRARIUS

Curiosam nobis ingenium Natura dedit, & artis sibi ac pulchritudinis suae conscia Spectatores nos tantis rerum spectaculis genuit, perditura fructum sui, si tam magna, tam clara, tam subtiliter ducta, tam nitida, & non uno genere formata solitudini ostenderet.

SENEC. de otio.

LIBRARIUS

LIBRARIUS

LIBRARIUS

LIBRARIUS

LIBRARIUS

LIBRARIUS

362
M94x
1773
v. 1
SCHRB

SUMMIS IN OBSERVANDO VIRIS,
ALBERTO AB HALLER,
CAROLO A LINNE,
CAROLO BONNET.

Naturam, quam omnibus amabilem & caram
reddidere, fautricem in producendo Vitam bene
actam in summum ætatis humanæ fastigium.

precatur.

Tantum Nominum

Hafniæ,
d. 12 Februarii, 1773.

observantissimus

OTHO FRIDERICUS MÜLLER.

RECEIVED AT THE
OFFICE OF THE
SHERIFF OF THE
COUNTY OF
SHERBORN

THIS IS TO CERTIFY
THAT THE ABOVE
NAMES ARE THE
OWNERS OF THE
LANDS

IN THE
TOWN OF
SHERBORN

IN THE
YEAR 18...

PRÆFATIO.

Vermis olim & adhuc vulgo rudioribusque Natura curiosis audit reptile omnis generis sive metamorphosin subiturnam, sive mutationis exors, ut de serpentibus, veris amphibiiis, hoc quoque nomine comprehensis, taceam. Probatiores veruntamen ævi nostri Zoologi, meliora edocti, illud larvam, hoc vermem dicunt, nomine Vermis omne animans, quod nec inter Mammalia, Aves, Amphibia, Pisces, nec inter Insecta locum obtinet, appellantes. Hinc cum sub hac classe infinite polymorpha in censum veniant animalia, natura, structura, forma, & generatione maxime diversa, quæque plurimam partem in eo tantum, quod vita & motu utantur, conveniunt, definitio Vermis, difficillima, apud autores ad unum omnes frustra quæritur, nec ullus ausus est

PRÆFATIO.

in tanta attributorum differentia aliam in medium proferre, quam quæ esset negativa. Splendida tamen proprietas, qua vermes ab insectis discrepant, hæc est, quod nec metamorphosin nec decorticationem ullam patiantur, a cæteris animantibus, quod partes mutilatas quascunque in integrum restituere valeant, quoddque proprio prorsus phænomeno Hermaphroditi facultate generandi & concipiendi simul polleant, immo absque omni sexus ope sola partitione naturali & artificiali speciem perpetuent.

Veteres Zoologi animalia imperfecta Vermes dixerunt, quod organis sensuum destituantur; hodierni vix ultra progressi Vermes dicunt animantia acephala, apoda, androgyna, tentaculis dignoscenda. At vero, si caput dicamus anticam corporis partem organo oris instructam & pedes organa facultati locomotivæ inservientia (nam de harum partium adeo exacta definitione, ut omni animali conveniat, nondum constat) vermium plurimi vel capite vel pedibus

PRÆFATIO.

dibus vel utroque gaudent. Quin etiam si cum vulgo id tantum caput dicas, quod oculis instruitur, ac pedem non agnoscas, nisi partes ab utroque latere corporis prominentes videris, non tamen deerunt vermes hoc quoque sensu & pedes & caput habentes. Quicquid enim dicant PLINIUS a) & LINNÆUS b), præter Limaces omnes, quibus oculos esse iam ARISTOTELES c) dixit, SWAMMERDAM d) luculenter probavit, Hirudines, Naides, Fasciolæ (marina taceam) punctis in antica corporis parte distinctis nigris visui inservientibus sunt insignita.

Hæc puncta visus organa verosque oculos esse evincunt insertio eorum in antica corporis parte,

pro-

- a) Vermium genus omne oculis caret.
- b) In vermibus ne vestigium quidem capitis observamus. *Amoenit.* 5. 346. & alibi.
- c) Visu, olfactu, gustu præditi; alio loco aliter quidem sentire videtur: habere oculos cætera animalia omnia præterquam testa intecta; quod forte de bivalvibus tantum intelligi voluit.
- d) *Bibl. Nat.* t. 4. f. 5. 8. musculos, membranas, humores oculorum, nervumque Limacis opticum exhibent.

PRÆFATIO.

proportio & numerus in specierum individuis constans, ac exacta similitudo cum oculis insectorum plurium, Podurarum, Acarorum, Hydrachnarum, Monoculorum &c. Et cum stemmatibus aliorum, quæ ocelli audiunt & creduntur. Conatus tandem, in non paucis observabilis, partem corporis his punctis conspicuam lumini obvertendi rem extra controversiam ponere videtur.

Minus tamen clarissimo TREMBLEY e) assentior, qui Hydris oculos negantem temerarium enunciat, judiciumque, experientissimi licet observatores microscopiisque optimis instructi oculos deesse asserebant, suspendendum retur; si enim in animali adeo simplici & similari, mediis omnibus adhibitis, pronunciare haud licet, nusquam licebit.

Quod ad pedes attinet, organa lateralia fasciculosque setarum, quæ pro lubitu exseruntur, & retrahuntur, in Nereide & Naide natando & rependo
inser-

e) *Le second Memoire sur les Polypes, p. 233.*

PRÆFATIO.

inservire alibi f) monstravi, setasque in nonnullis Trichodarum tam veros pedes esse quam ullos Monoculorum ex ipso incessu patet; Vermium tamen plurimi hoc organo destituuntur.

Multi androgyni sunt, Limaces nempe, Lumbrici &c. plures absque sexu: Hydræ & forte Naidæ totaque fere Infusoriorum cohors.

Pars veris tentaculis, plurimi nullis instruuntur; multi cirris, ciliis, crinibus dignoscuntur.

Nec majori successu, quod pacè viri magni nominis dictum sit, Vermes in Intestina, Mollusca, Testacea, Lithophyta & Zoophyta dispefcuntur. Motu spontaneo animale a vegetabili tam splendide distinguitur, ut vermium terrestrium & fluvialium saltem nullus adsit, de cujus animalitate ambigi possit, aut qui nomine Zoophyti egeat. Nec defectus facultatis locomotivæ plantam facit, nec motus partium non spontaneus, qualis in multis plantis,

b.

ani.

f) Ven Wurmern des Süßen und salzigen Wassers: Copenhagen;

PRÆFATIO.

animal. *Hinc quoque, si Vermes marinos tractarem, ordinem Lithophytorum suis incolis Hydriis & Nereidibus restituerem. Character ordinis Intestinorum ex annulari & filiformi structura substantiaque duriuscula, ut videtur, desumendus esset, Fasciolaque potius ad Mollusca referenda.*

Ipsa instituti ratio divisioni in Mollusca & Testacea aliquantum immorari jubet. Ordine Molluscorum comprehenduntur animalia nuda (absque testa) artibus instructa. Ex hac sola differentia animalia alioquin simillima diversis ordinibus ad nutum Naturæ subjici posse vix persuadeor. Hæc dum insecta elytris aut alis vel utroque vestita cum aliis, quæ his tegumentis carent, copula jungit, innuere videtur, notas has vel maxime diversum sexum, speciem vel genus, minime vero classem, vel ordinem constituere, minusque recte sub diversis ordinibus comparere, quæ specie vel ut plurimum genere natura tantum differre voluit. Quid enim Testacea,
nisi

PRÆFATIO.

nisi Mollusca testa instructa, & quid Mollusca, nisi Testacea testa destituta? Exactissima convenientia hospitum testarum univalvium, quas Helices vocant, cum Limacibus nudis, & bivalvium non spernenda cum Ascidiis, errorque majorum, qui Limaces testas suas deserere dicunt, exinde natus, proximam affinitatem probant. Transitus præterea Naturæ spectabilis a Limace nudo ad testaceum per species intermedias, nudas nempe lapillum seu rudimentum testæ intus gestantes, & Buccinum glutinosum, novam speciem infra describendam, testa membranacea sub pallio carnosio latente instructum, nostram sententiam tueri videtur. Igitur, quin posteræ ætates, quæ natura juncta voluit, conjungant nullus dubito, Limacesque nudos ideo & testa instructos seu Cochleas, quos autores diversis ordinibus seposuere, animalculaque rotatoria nuda & testacea, quæ tamen iidem, licet naturâ majori intervallo ea removerat, uno eodemque genere junxere,

PRÆFATIO.

eidem ordini, diverso generi adscribo; contra Cytherem, Lynceum, & Daphnem g), quæ, si testas respicis, conchis seu Vermibus, si vero rectius inhabitantem, insectis annumeranda sunt, Familiæ Monocolorum jungo.

Res naturales, si probe cognoscere & distinguere velis, ab omni parte, in omni stadio, humanæ quantum imbecillitati conceditur, considerandæ sunt. Notitia quidem difficilior redditur, at simul jucundior & accuratior; genera quidem augentur, at unica hac & gemina via, si unquam, species determinantur. Hic primarius & ultimus laborum finis, cum systema, methodus & genera quæcunque in tantis cognitionis humanæ angustiis sint arbitraria. Natura unicam tantum corporum distinctionem viventium nempe & brutorum agnoscit, systematicorum in Classès, Ordines Familias & genera divisionem, plerumque recusans, objectaque ejus adeo sæpe affinia sunt, ut divisiones quæcunque, humanæ in-

digen-
g) Efterretning om Een-Øyer i de ferske Vande 1769.

PRÆFATIO.

digentia sublevanda causa efficta in speciebus conterminis nunquam summo rigore sumi possint. Fallunt in divisionibus generalioribus non tantum characteres ex interna & externa corporum structura desumpti, sed & vitæ ratio, & propagationis modus ne quidem in iis, quæ nudo & quæ armato oculo conspiciantur, certas præbent distinctiones. Unica igitur familia, unusque omnium PATER, qui species quascunque a Monade ad turrigerum usque Elephantem caractere constante notavit, solum hominem anima inventrice distinxit.

Cum tamen intellectus noster absque divisione & subdivisione entia numerosissima confundat, confusisque speciebus quolibet notitia vaga & chaotica existat, descriptio rerum methodica maxime necessaria redditur; vagam igitur & latissimam vermium cohortem diu in animo volventi tandem subit eam ex defectu aut præsentia organi evidentissimi in duos ordines haud invita natura dispscere. Vermis

PRÆFATIO.

enim omnibus vel tentaculis instruitur vel minus; alteri igitur substitui quotquot hoc organo insigniuntur, alteri quotquot eodem carent. Hic continet entia neglectissima quidem, at quoad simplicitatem existimiam, indolem polymorpham, vitamque maxime singularem diversissima, ille gentem limacinam multifaria testæ structura ludentem. Uterque mirandorum feracissimus nova animalium œconomia; facultate præsertim generandi & reproducendi insueta phænomenisque, quæ nos quovis passu attonitos reddunt, CREATOREM alta voce loquitur.

Nec hæc divisio sine labe; sensu enim latiori cirri Hydræ & Tubulariæ, rostrum Naidis proboscideæ, Collique Vibriorum Anseris, Oloris &c. pili antici Trichodæ, ciliaque Brachioni & Vorticellæ tentacula dici possunt.

Incremento indies numero Infusiorum aliam tentavi, vermes fluviales & terrestres ex maxima indolis convenientia in Infusoria, Helminthica & Testa-

PRÆFATIO.

cea disponens. Verum & heic supersunt & semper inveniuntur, quamvis dispositionem, si exactissimum verborum significatum attendas, respicientia; sic Vorticellarum quædam vix infusoria, Fasciolarum vero alia vere infusoria; Limaces nudi, licet testa non instruantur, a testaceis tamen removeri nequeunt; Tubulariam vero inter fluviales, quæ sese ulli obnoxiam ægre præbet, stationem Hydræ, cum qua plura communia habet, sequi jussi.

Cum homini nihil prorsus arbitrarium esse sentiam, hinc mihi nec genericum nec triviale nomen ex arbitrio permisi; ex aliqua proprietate generi vel speciei competente, si unquam fieri potest, fingi oportet; sic memoriæ consulitur, speciesque justius & brevius indicantur. Quas vero difficultates, quam temporis jacturam in inveniando, eligendo, repudiando, & resumendo quam sæpiissime perpeffus fuerim, is solus intelligat, qui animalculis simplicissimis, quorum affectiones perpauca cognoscuntur, nomina, figuram, motum,

PRÆFATIO.

motum, habitum vel quodcunque proprium, referentia imponere satagit. Non raro aqua hæsit, sæpe omne ingenii acumen inane; sæpissime post longam ingrathamque discussionem nullum nomen placuit, imponendum tamen.

Vernacula danica, germanica, svecica, gallica, anglica — ubi innotuere, adscripsi; in plurimis vero minusque notis necessario deficiunt, ignoti enim nulla idea, nullum nomen. In tanta penuria cultoribus historiæ naturalis nomina vernacula flagitantibus diu obiitebar; fingenda enim nova & qualia? genus & speciem exprimentia & tamen brevita & sonora aures geniumque linguæ minus ledentia. Hæ quoque difficultates, bonis utinam auspiciis, spei non levi futuræ popularium in historiam naturalem propensionis cesserunt, speciesque Daniæ indigenæ vernacula denominatione exornatæ in lucem prodierunt.

Synonyma descriptorum quotquot in eorum scriptis detegere potui, a systematicis ante me ob

nul-

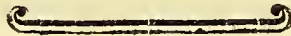
P R Æ F A T I O.

nullam horum animalium notitiam omiffa adoptavi, plurimosque vermes, quorum nulla ab aliis autoribus mentio facta, primus classi animalium infero. Verbo vermes, qui in hoc opere recensentur, ad examen sæpius revocavi, dies & menses in museo vivos servavi, operaque jucundissimi fratris in quovis me præfente delineando usus sum. Figuras ampliorumque eorum historiam, summo annuente numine, publici juris facere promitto.

Cæterum nullius in verba jurans, aliorum inventa confarcinare haud institui; quæ ipse quæfivi, reperi, debitaque attentione] & patientia repetitis vicibus, diversoque tempore annorum serie observavi, non quæ alii, nequidem observationibus meis convenientia vel repugnantia, nisi tantum auctoritatis habeant, ut dubium in animo lectoris relinquere valeant, propono.

PRÆFATIO.

Altera primi voluminis pars, Helminthica, continens, contra opinionem ab impressione retardata proxime in lucem prodibit, ipsiusque operis, volumen alterum Testacea absolvens, prelo jam quatuor abhinc annis paratum, intra annum sequetur.

AUCTORES.

Quorum Scripta in hoc opere citantur.

- A**DANSON: Histoire naturelle du Senegal; coquillages, Paris, 1757. av. fig.
- ALDROVANDUS: Libri 4. de exsanguibus; Bononiæ, 1642, c. fig.
- APHELEN: Almindelige Natur-Historie ved Bomare; Kiöbenh. 8 Tom.
- ARGENVILLE: La Conchyliologie; à Paris, 1757. av. fig.
- BAKER: Beyträge zum nützlichen Gebrauch des Microscopii, Augsb. 1754, m. Kupf.
Leichtgemachtes Microscopium. Zürich, 1756, m. Kupf.
- BASTER: Opuscula subseciva, observationes de animalculis & plantis marinis continentia. Harlemi, 1762; 2 Tom. c. fig.
- BERGEN: Classés conchyliorum; Norimbergæ; 1760.
- BIANCHI: De naturali in humano corpore vitiosa, morbosaque generatione historia; Augustæ Taurinorum, 1741, c. fig.
- BONANI: Musæum Kircherianum. Romæ, 1709. c. fig.
Ricreatione dell' ochio e della mente nell' osservation delle Chiocciolate. In Roma, 1681. c. fig.
- BONNET: Traité d'inféctologie, à Paris, 1745, 2 Part. av. fig.
Philosophische Palingenesie, 2 Th. Zürich 1770.
Confiderations sur les corps organisés, à Amsterd. 1762.
- CLERICUS: Historia latorum lumbricorum naturalis & medica. Genevæ, 1715, c. fig.

AUCTORES.

- COLUMNA:** Ephraësis stirpium, & de aquatilibus, Romæ 1610.
- FRISCH:** Beschreibung von Insecten in Deutschland; Berlin 1730. m. Kupf.
- FILICIS:** De ovis cochlearum epistola, cum Harderi epistolis de partibus genitalium cochlearum; Augustæ Vindelicæ. 1684. c. fig.
- GEVE:** Von Schnecken, t. 1-32.
- GINNANI:** Opere postume Tom. 1. & 2. in Venezia 1757. c. fig.
- QUALTIERI:** Index testarum Conchyliorum, Tab. 110. Florentiæ, 1742.
- GOETTARD:** Memoires sur differentes parties des sciences & arts, Paris 1770. 2 vol.
- HANOV:** Seltenheiten der Natur, Leipzig, 1753; 3 B.
- HALLER:** Elementa physiologiæ, Laufannæ, 1762.
- HARDERUS:** Examen cochleæ terrestris, domiportæ; Basileæ, 1674.
- HEIDE:** Anatomie Mytili, Amstelod. 1683, c. fig.
- HILL:** History of animals; London, 1752, c. fig.
- JOBLOT:** Observations d'histoire naturelle, faites avec le microscope, à Paris, 1754, 2 Tom. av. fig.
- KLEIN:** Tentamen methodi Ostracologicæ; Lugd. Bat. 1753.
Tentamen herpetologicæ; Leidæ, 1755. c. fig.
- KNORR:** Vergnügen der Augen und des Gemüths an Muscheln, Nürnberg. 1757. m. Kupf.
- LEDERMÜLLER:** Microscopische Gemüths und Augen-Ergötzung, 1760, m. Kupf.
- LEEUWENHOEK:** Arcana Naturæ, Lugd. Bat. 1722. contin. arcan. ibid; 1722, & 1719. Opera omnia, ibid. 1722; Epistolæ physiol.
- LESSER:** Testacothologia; Leipzig, 1756.

AUCTORES.

- LINNE:** Reifen durch West-Gothland, Halle 1765.
 Reifen durch Oeland und Gothland, Halle 1764.
 Systema Naturæ, Holmiæ, 1766, ed. 12.
 Amœnitates academica; vol. 7.
 Museum Reginae L. Ulricæ. Holmiæ, 1764.
- LISTER:** Historiæ animalium tres tractatus de araneis, de cochleis, & de cochleis marinis, Londini, 1678. c. fig.
 Synopsis methodica Conchyliorum, Londini, 1685, c. fig.
 Exercit. anatomica de cochleis terrest. & Limacibus, Londini, 1694.
- LYONET:** Theologie des insectes de Lefser; la Haye, 1742.
 2 Tom.
- MAJOR:** Columna de purpura; Kiloniæ, 1675.
- MARTINI:** Geofroi Abhandlung von den Conchylien um Paris; Nürnberg, 1767.
- MULLER:** Fauna insectorum Fridrichsdalina; Havn. & Lips. 1764.
 Flora Fridrichsdalina, Argentorati, 1767. c. fig.
 Efterretning om ubekjendte Eenöyer i de ferike Vande. Kiöbenh. 1769.
 Von Würmern des süßen und salzigen Waffers, Kopenhagen 1771.
 Pile-Larven med dobbelt Hale; Kiöbenh. 1772. m. Kaab.
- MURRAY:** De lumbricorum fetis dissertatio.
- PALLAS:** Elenchus Zoophytorum; Hagæ-Comit. 1766.
 De infestis viv. inter viventia, dissertatio.
- PAULINUS:** De Lumbrico terrestri schediasma, Francofurti; 1703.

AUCTORES.

- PETIVER: *Gazophylacii naturæ & artis decades X. Londini* 1713, c. fig.
- PHELSUM: *Historia physiologica Ascariidum; Leovardiæ, 1762.* c. fig.
- PLANCUS: *De conchis minus notis. Romæ; 1760.* c. fig.
- PONTOPIIDAN: *Norges naturl. Historie. Kiöbenh, 1752.* m. Kaab.
- REDI: *Opere; in Napoli, 1762,* c. fig.
- REGENFUS: *Auserlesene Schnecken und Muscheln; Kopenhagen, 1758.*
- RÖESEL: *Insekten-Belüftung; 4 Theile, m. Kupf.*
- RUMPH: *Amboinische Raritäten-Cammer; Wien, 1766.* m. Kupf.
- SCHÆFFER: *Grüne Arm-Polypen, Regensburg, 1755, m. fig.*
Egelschnecken, Regensb. m. Kupf.
Verfuche mit Schnecken; Regensb. 1768, m. k.
- SCHIRACH: *Natürliche Geschichte der Erd-Feld oder Acker-schnecken. Leipzig. 1772, m. Kupf.*
- SCHRÖTER: *Verfuch einer systematischen Abhandlung über die Erd-Conchylien um Thangelstedt. Berlin, 1771.* m. Kupf.
- SEBA: *Theſauri rerum naturalium descriptio. Amstelod. 1760.* vol. 3. c. fig.
- SIBBALDI: *Scotia illustrata. Edinburgi. 1684.*
- SPALANZANI: *Physicalische und mathem. Abhandlungen. Leipz, 1769.* m. Kupf.
- STRÖM: *Physisk og oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmör. Soröe. 1762. 2 p. m. Kaab.*
- SWAMMERDAM: *Biblia Naturæ. Lugduni bat. 1738.* c. fig.
- TREMBLEY: *Memoires pour servir à l'histoire des Polyypes d'eau douce. à Paris, 1744.*

AUCTORES.

- VALLISNERI: Opere fisico-mediche, in Venezia, 1733; 3 Tom., c. fig.
- VANDELLI: Dissertationes tres. Patavii, 1748.
- WRISBERG: Observationum de animalculis infusoriis satura. Goettingæ, 1765. c. fig.

* * *

- Acta anglica*: Philosophical Transactions. London.
- Acta helvetica*: Act. helv. physico-mathematico-anatom. botanico-medica. Basileæ, 1751. vol. VI.
- Acta holmensia*: Abhandlungen der Schwedischen Academie der Wissenschaften; Hamb. 1749. 1 - 28 B.
- Acta moguntina*: Acta acad. moguntinæ scient. util. Erfordia. 1757.
- Acta nidrosiensia*: Det Trundhiemske Selskabs Skrifter. Kiöbenhavn, 1761. 4 vol.
- Acta parisiensia*: Memoires de mathematique & de physique de l'academie des sciences à Paris. Amsterd. 1699.
- Berlinisches Magazin*: Berl. Mag. oder Schriften und Nachrichten für die Liebhaber der Arznei-Wiss. Natur-Gesch. und der angenehmen Wissenschaft. Berlin. 1765. 4 vol.
- Frankische Sammlungen*: Fränk. Samml. von Anmerkungen aus der Natur-Lehre, Arznei-Wiss. Oeconomie &c. Nürnberg. 1756. 6 vol.
- Hannöverisches Magazin*: Han. Mag. worin kleine Abhandlungen, einzelne Gedanken, Nachrichten &c. so die Verbesserung des Nahrungs-Standes, Land- und Stadt-Wirthschaft — Physik — betreffen, aufbewahrt werden. Han. 1763 - 1772.
- Gesellschaftliche Erzählungen*: Neue Gesellsch. Erzählung. Leipzig. 1758.

VER-

VERMES

TERRESTRES ET FLUVIATILES.

I. Tentaculis destituti. II. Tentaculis instructi.

I.

A. *Vagantes.*

a. *Organis externis nullis.*

* *Teretes:*

MONAS: Corpus punctiforme.

VOLVOX: Corpus sphæricum.

ENCHELIS: Corpus cylindraceum.

VIBRIO: Corpus elongatum.

BURSARIA: Corpus cavum.

** *Complanati:*

CYCLIDIUM: Corpus orbiculare, vel ovatum.

PARAMOECIUM: Corpus oblongum.

KOLPODA: Corpus sinuatum.

GONIVM: Corpus angulatum.

b. *Organis externis.*

CERCARIA: Corpus rotundato-caudatum.

TRICHODA: Corpus altera parte cernitum.

VORTICELLA: Corpus nudum, apice ciliatum.

BRACHIONVS: Corpus testa tectum, apice ciliatum.

DSI

B. Ser.

B. *Serpentes.*

a. *Cirrati.*

HYDRA: Corpus nudum.

TVBVLARIA: Corpus vaginatum.

b. *Setofi.*

NAIS: Corpus depressum, oculatum.

LVMBRICVS: Corpus teres, cæcum.

c. *Mutici.*

GORDIVS: Corpus æquale, filiforme.

ASCARIS: Corpus postice attenuatum.

HIRUDO: Corpus antice & postice truncatum.

FASCIO LA: Corpus latiusculum, plicatile.

II.

Tabularia animalculum inter fluviatilia heteroclitum & peregrinum
affinitatem cum marinis agnoscit, hæcque illis conciliat.
Loco natali nunquam secedit, Ordinem tamen unius speciei
ergo condere minus lubuit.

II.

A. *Tentaculis quatuor.*

a. *Testa nulla.*

LIMAX: Clypeus carnosus.

b. *Testa tecti.*

HELIX: Pallium carnosum.

B. *Tentaculis binis.*

a. *Testa patula.*

ANCYLUS: Oculi tentaculaque intra testam.

VERTIGO: Oculi apice tentaculorum.

CARYCHIUM: Oculi ad basin postice.

BUCCINUM: Oculi ad basin interne; Tentacula triangularia.

PLANORBIS: Oculi ad basin interne; Tentacula fetacea,

b. *Testa operculata.*

NERITA: Oculi ad basin externe.

VALVATA: Oculi ad basin postice.

c. *Testa bivalvi.*

MYTILUS: Siphones breves tentaculiformes, cardine ligamentoso.

TELLINA: Siphones elongati tentaculiformes, cardine dentato.

MYA: Absque siphone, cardine dentato.

I.

Hydrom & *Tubulariam*, quarum cirri haud inepte tentacula dici possunt, ob nimiam a gente testacea diversitatem, primo ordini, e contra *Mytilum*, *Tellinam* & *Myam*, licet eorundem siphones minus apte, unicoque tantum respectu, quod nempe ad tactum minimumque motum, tentaculorum limacis instar, contracti conduntur, hoc nomine insigniantur, ne reluctante natura methodo artificiali nimis infervirem, secundo inferui. *Myæ* testam tantum nosco, inhabitantem ignoro.

I.

INFUSORIA.

MONAS.	GONIUM.
VOLVOX.	KOLPODA.
ENCHELIS.	BURSARIA.
VIBRIO.	CERCARIA.
CYCLIDIUM.	TRICHODA.
PARAMÆCIUM.	VORTICELLA.
BRACHIONUS.	

II.

HELMINTHICA.

HYDRA.	NAIS.
TUBULARIA.	LUMBRICUS.
GORDIUS.	HIRUDO.
ASCARIS.	FASCIOLA.

III.

TESTACEA.

LIMAX.	PLANORBIS.
HELIX.	NERITA.
ANCYLUS.	VALVATA.
VERTIGO.	MYTILUS.
CARYCHIUM.	TELLINA.
BUCCINUM.	MYA.

Intestinales.

Ascaris.
Fasciolar species.

Terrestres.

Lumbricus.
Gordii species.
Limax.
Helix.
Vertigo.
Carychium.
Verita species.

Aquatici.

<i>Monas.</i>	<i>Nais.</i>
<i>Volvox.</i>	<i>Gordii species.</i>
<i>Enchelis.</i>	<i>Hirudo.</i>
<i>Cyclidium.</i>	<i>Fasciolar species.</i>
<i>Vibrio.</i>	<i>Lumbrici species.</i>
<i>Paramecium.</i>	<i>Ancylus.</i>
<i>Kolpoda.</i>	<i>Buccinum.</i>
<i>Gonium.</i>	<i>Planorbis.</i>
<i>Vorticella.</i>	<i>Verita species.</i>
<i>Brachionus.</i>	<i>Valvata.</i>
<i>Cercaria.</i>	<i>Mytilus.</i>
<i>Trichoda.</i>	<i>Tellina.</i>
<i>Bursaria.</i>	<i>Mya.</i>

Hyalini:

Monas.
Encheelis.
Vibrion.
Vorticella.
Brachionus.
Trichoda.
Nais.

Gelatinosi:

Vibrionis species.
Cercaria.
Fasciola.

Granulofi:

Volvox.
Tubularia.
Hydra.
Monadis species.

Membranacei:

Cyclidium.
Paramecium.
Gonium.
Kolpoda.
Bursaria.
Fasciola species.

Cartilaginei:

Gordius.

Ascaris.

Lumbricus.

Hirudo.

Carnosi:

nudi:

Linx.

Helix.

testa conditi:

* cochleæ:

Ancylus.

Vertigo.

Carychium.

Buccinum.

Planorbis.

Nerita.

Valvata.

** conchæ:

Mytilus.

Tellina.

Mya.

A. *Tentaculis nullis.*

* inconspicui.

† teretes.

Monas.

Volvox.

Enchelis.

Vibrio.

Bursaria.

Cercaria.

Vorticella.

Brachionus.

†† compressi.

Cyclidium.

Gonium.

Paramœcium.

Kolpoda.

Trichoda.

** conspicui.

† rotundati,

Bursaria.

Volvocis species.

Vorticellæ species.

†† elongati.

Nais.

Lumbricus.

Gordius.

Ascaris.

Hirudo.

††† depressi.

* nudi.

Fasciola.

** testacei.

Mytilus.

Tellina.

Mya.

B. Ten-

B. *Tentaculis duobus.*

* univalves, patuli.

Ancylus.

Vertigo.

Carychium.

Buccinum.

Planorbis.

* univalves, operculati.

Nerita.

Valvata.

C. *Tentaculis quatuor.*

* nudi.

Limax.

** testacei.

Helix.

D. *Tentaculis pluribus.*

* nudus.

Hydra.

** vaginatus.

Tubularia.

Vacillantes.

* pellucidi:

Monas.

Volvox.

Enchelis.

Vibrio.

Cercaria.

Cyclidium.

Gonii species.

Paramœcium.

Kolpoda.

Trichoda.

* opaci:

Gonii species.

Vorticella species.

Enchelidis species.

Bursaria.

Volvocis species.

Vegetantes.

* rotatorii:

Vorticella.

Brachionus.

** implicantes:

Tubularia.

Hydra.

Terebrantes. 57

* aquatici:

Nais.

Gordius.

Hirudo.

** intestinalis:

Ascaris.

*** amphibium.

Lumbricus.

Repentes.

Limax.

Helix.

Vertigo.

Carychium.

Ancylus.

Mytilus.

Tellina.

Mya.

Innatantes.

Fasciola.

Buccinum.

Planorbis.

Nerita.

Valvata.

INEVSORIA.

AND OTHER POEMS.

*Nonne vides, quaecumque mora fluidoque liquore,
Corpora tabuerint, in parva animalia verri.*

OVID, metam. l. 15. 24.

Si quæ de animalculis *infusoriis* dici possunt, ennarrentur, verbaque & oculorum acies sufficerent, dicendi nullus finis esset. Paucissima magnificentiæ & splendoris Numinis optimi maximi documenta prædere mens humana valet, in plurimis stupet & obmutescit.

Mundus invisibilium, majoribus oclusus, centum abhinc annis & quod excurrit, adiri cœpit; monstra, forma & vitæ ratione inaudita, alit, miraculisque æque abundat, ac remota Indiarum tellus, minori vero periculo perlustratur, ubique enim ante pedes præsto est, nec auri fame vititur. Utrumque multa incolarum strage conquiritur; hæc vero sæpe vitæ aggressorum dispendio constitit, ille mera patientia comparatur. Aciculæ alterum, quæ orbis terrarum hemisphæria junxit, alterum lenti, quæ maculas solares moleculas

que infusorias, remotissima rerum, sub eandem imaginem sistit, debetur. In hoc intervallo quidjam magnum, quid parvum? Ens, quod hoc cogitat & humana patitur.

Post inventam lenticulam, parvo pretio minimaque opera cuique parabilem, nova animalium progenies surrexit: *microscopica* dicuntur, quod unicelenticulæ amplificantis ope videntur; *infusoria*, quod in aqua, particulis substantiæ animalis & vegetabilis imprægnata, reperiuntur; minus tamen synonyma sunt, infusoria enim non pauca nudo oculo conspiciuntur, microscopica non multa extra infusiones degunt. Ut nomen ordinis haberem, *infusoria* dixi, paucissima congenerum originem vix ex infusis trahentium haud curans, omnis enim systematica divisio claudicat lacunisque laborat; optima est, quæ paucioribus horret, documentum satis splendidum, mortales non e vero visionis puncto Naturam contemplari.

Animalcula hæc maxime singularia naturalium indagatoribus, quibus omnis ætas, præprimis nostræ, gloriatur, neglecta, naturam intimius scrutantibus multum negotii faceffere & adhuc faciunt. Plurimi meris eorum imaginibus stupere, non

nulli eorum obiter meminere, vel absque iusta descriptione speciei, de qua fermo esset, vage differuere, pauci ultra progressi in obscuræ generationis explicatione varie defudarunt, omnes a *Leeuwenboek* ad clarissimum *Spalanzani* usque, seculari intervallo, de distincta specierum determinatione incuriosi. Hinc, licet multa quidem de microscopicis, spermaticis & infusoriis bestiolis disceptarint autores, ob obscuram vel sæpe nullam specierum descriptionem non raro ignoratur, de quibus in tanto diversoque numero agatur. Ita cum natura humana comparatum est, ut rationes phænomenorum explicare satagemus, veram eorundem & distinctam notitiam acquirere supersedentes; facilius enim mirari & commentari, quam vera dignoscere & definire. Illustris *Hill* viginti ab hinc annis classi animalium paucas infusoriorum species inferere *) primus & solus (licet *Linneus* contrarium asserat, *Hillii* ponderosa opera cæterum negligens) quidem dignatus est, at in tanta affluentia Nomenclatorum regni animalis, quos duo hæc lustra progenuerè, nullus iis operam rite impendit.

A 3

Ipse

*) History of animals, London 1752. p. 1-12. t. I. p. 100A *

Ipsè *Linneus*, summus animantium collector, qui *Spongiam* lacustrem, dubiæ animalitatis subiectum, adoptari non dubitabat, in mundo invisibili, de quo dissertationem dedit, hospes, cum pluribus ambigit, an infusoria sint corpora viva organis instructa, an vero aliud quidpiam, salinum, oleosum &c. Nomineque specifico, infausto satis, gentem innumeris speciebus affluentem in tenebras damnat.

Minime tamen sua laude defraudandi viri in percontatione minimorum insignes, præter jam nominatos *Joblot, Baker, Trembley, Reaumur, Roesel, Ledermuller, Bonnet, Wrisberg, Pallas, Munchhausen, Saussure* & alii verbis æneisque figuris, opinioni quorundam, maxime *Gallorum*, in animalitate infusoriorum oculo & mente coecutientium, ex parte obluētantes. His *Leeuwenhoek**) jam ante centum annos regerit: dominos illos nondum tantum profecisse, ut res recte observando contemplari valeant. Popularium meorum incredulis primus aspectus entium in quamlibet plagam sponte vagantium omnem diffidentiam sustulit, unaque justa observatio ratiocinium, experientia ancillari iussit. Addam insuper ex centies repetitis observationibus motum spontaneum in indi-

*) *Arcan. nat. p. 190.*

individuis pro arbitrio properatum & lentum, in specierum agmine adeo diversum, ut oculus differentiâ incessus, quæ tamen verbis ægerrime exprimitur, species plures mox distinguat; facultatem sese in quamvis plagam vertendi, ab objectis obviis deflectendi, congressum cohabitantium evitandi, a perniciosis *) repente se proripiendi; quietem voluntariam, & commotionem organorum interiorum & exteriorum multiplicem; motum cordis & intestinorum, excretionemque fordidam in quibusdam manifestam; figuram in pluribus minuto temporis in varias formas mutabilem; præcipitem omnium concursum, simul ac humidum deficere incipit, in eam partem, qua guttulæ residuum sentitur; sollicitudinem anxiam præoccupandi hoc vitæ momentaneæ perfugium, motumque organorum, quibus aqua hauritur, in ultimo vapore concitatioem, in ipso mortis agone languidum & nullum: quid, quod coitum paucissimorum vix dubium. Hæ affectiones animalibus propriæ animalitatem & vitam veram
& non

*) Si guttulæ, in qua festive vagantur, tantillum urinæ immittatur, in oppositum latus, quantum in iis est, aufugiunt; quæ acido correptæ fuerint, alacritate solita quidem obluſtantur, ingravescente vero malo, animus diminuitur movendique facultas; succedunt convulsiones, ac demum artuum rigor.

& non controversam animalculis, *Buffonio* & *Needhamo* aliter frustra disputantibus, vindicant, regnumque *neutrum* & *chaoticum*, quod transitoria infusoriorum observatio effinxit, annihilant.

Stabilita animalitate infusoriorum ad modum generandi non minus vexatum transeamus; omis-
sis, quæ alii de generatione eorundem æquivoca & ex ovo absque observatione sufficienti ratio-
cinati sunt; quæ ipse pluries vidi, edisseram. Ex-
empla propagationis per ova, fætus vivos, &
gemmas in hoc opere sparsim exstant, singula-
rem vero per partitionem spontaneam, quam jam
suspiciatus est eximius *Boinet*, vermibusque ma-
joris voluminis competere haud pridem docui *)
paulo uberius enarrabo.

Peragitur hæc dum animalculum medio in
duas partes æquales sensim fecedit: in quibus-
dam secundum longitudinem, & tum fissura vel
ab utraque extremitate ad medium, quod ante me
illustris *Trembley* observavit, vel a postica ad an-
ticam succedit; in aliis transversim, quod quoque
vidit clarissimus *Saussüre* & tum fissura utrinque
in

*) VON WURMERN, *Hafniae*, 1771. c. fig.

in medium producitur, exacte uti in meis *Naidibus*; in nonnullis utroque modo, at non simul. Species *Paramacii* longitudinaliter ab utroque, ut ita dicam, propagatur, *Cyclidii* longitudinaliter a postico, *Monadis* transversaliter, *Trichoda* utraque ratione, *Vorticellæ* quâlibet, gemmis nempe, ovis, fœtibus; partitione spontanea perpendiculari & transversali, at non omni singulæ.

Propagatio per partitionem *transversalem* in *Trichoda Lepore* frequentissime obvia sequentem in modum profequitur: primum ab altero latere conspicitur incisura vix perceptibilis, dein ab utroque, denique, crescente utrinque incisura; postica pars cum priori in puncto medio unice cohaeret, ac pili antici extus & puncta antica mobilia intus, quibus æque micat ac mater, jam in novo animali conspiciuntur; mater interim, ut solet, circumnata, motus varios ciens, ut se ab adhærente liberet; denique solvuntur, & tum figura & matris & filia antice aliquantum acuminata, postice obtusissima, fere orbicularis videtur, cum ante partitionem in adulto animalculo ovato-oblonga fuerit; brevi utræque adultam figuram adeptæ, nova partitione speciem propagant.

Longitudinalis a postico, quæ eidem competit, ita absolvitur: in medio marginis postici oritur parvula fissura, quæ per medium totius corporis increfcit, partibus fissi animalculi gradatim in angulum majorem discedentibus, donec solo apice cohæreant. Inter hæc festivum, corpore licet fissò, vagatur, alienum & ignotum animal mentiens, ac sæpe, ut partitionem properet, bipartiti corporis partes adhuc parallelas summa vi in verticalem vibrat, rursusque in parallelam reducit, tandem partes apice quoque disruptæ in duo animalia perfecta ejusdem longitudinis iisdemque organis, quæ ante partitionem in unico aderant, instructa, latitudinis vero minoris discedunt. Ratiocinia physiologica & psychologica, quæ hic propagandi modus suppeditat, ultra propositum deducentia nihil moror, reliquisque suo loco relictis, pauca tantum circa hallucinationes Micrologorum monere libet.

Quilibet observator in hæc Naturæ magisteria minus patienter intentus animalcula in partitione occupata nova & singularia, vel coitu vere juncta crederet; expertus ipse loquor, si enim, quæ aliquoties vidissem, temere evulgassem, falsas species coitumque plurium animalculorum

lorum uti ante me alii, curiosis obtrudissim. Hujus partitionis ignorantia debentur spectacula coitus & cohaesionum, quotquot praedicare a *Leu-
menhoekio* *) ad experientissimum *Wrisberg* **) infusoriorum commentatores.

B 2

Au-

*) *Arcan. nat.* vol. 1. pag. 22 & p. 255, idem attribuitur animalculis ope multorum pedum natantibus, qui sunt pili, cilia & cornicula nostrae *Trichodæ*, de cujus partitione nuper dixi. Quae porro p. 36. vol. 2. de coitu differit, non animalculum (*vorricellam*) novissime ab eo descriptum spectant, sed potius *Monadem* Lendem, cujus motus tremulus & cursorius instansque in duas partitiones cohaesionem duarum simulat, animalculoque citato convenit. Huc pertinent fig. 4 & 5. tab. 2. fig. a. c. q. o. n. tab. 4. *JOBLIOT.* tom. 1. part. 2. Porro ejusdem *Gallina cristata* tab. 2. f. 1. quam postea nunquam reperiisse fatetur. Motus circularis, quem ei tribuit, partitioni maxime inserviens, ab omnibus hanc multiplicandi rationem molientibus, frequenter repetitur. *Gallinam* partitione *radii textorii*, qui figura 6 ejusdem tabulae delineatur, prognatam, moxque in duo animalcula matri simillima abiisse judico.

**) Licet plurima phaenomenorum, quae hic egregius infusoriorum scrutator vidit, mihi quoque spectare contigerit, ingenue tamen fateor, me nunquam vidisse talem attractionem & conglutinationem seu duorum corporum in unum confluxum, qualem pag. 50, 68 & 74 describit. Juncta vidi

Autores omnes, qui in animalcula inquisivere, minora majoribus nutrimento esse, seque, hæc illa devorasse, sæpissime vidisse, uno quasi ore afferant; nullus tamen dubito, eos similitudine vesicularum, quibus interanea majorum componuntur, cum *Monadibus* nonnullisque *Cyclidiis*, vitioque subreptionis deceptos esse, dum animalcula, quæ vortice irresistibili *) in faucem vorticellarum feruntur, ab iisdem deglutiri opinati sint. In omnibus meis observationibus per plures annos institutis, ne minimum animalculum vel moleculam unquam devorari, contra quotquot vortice *Vorticellarum* vel vibratione pilorum *Trichodarum* in voragine[m] seu aperturam earum ageban-

vidi sæpissime, at observatio pertinax successivam partitionem, quam quoque litteræ d & c. fig. 7. auctoris, nisi explicatio repugnaret, exprimerent, copulam nullam docuit.

*) *Plaque singulæ instinctu versus hanc feruntur charybdim & in illam tanquam in abyssum incidunt*, pag. 52 & porro p. 63. infusor. Wrisb. *dum infelices mori hæc traduntur victimæ*. Satis patet, clariss. autorem non vidisse organum *Vorticellarum* rotatorium, quo in aquis vortices concitant, quibus omnia adjacentia in gurgitem earum defluant, & post gyrationes quasdam egerantur; in pluribus quidem manifestum est, in ea tamen, quam tractat, lenticula valde quidem amplificante, ægre conspicuum, ex concursu aquarum percipitur.

agebantur, eadem vi ciliis vel pilis irretita, vehementerque momentis paucis circumacta absque ullius vitæ jactura ejici semper vidi. Pelliculas vegetabiles & animales, floccos & granula pulveris tangere & quasi rodere plurima præsertim e genere *Trichodæ* amant, aquam vero nutritioni eorum sufficere facile persuadeor, cum majora animalia, *Naidæ*, *Hydrachnas*, *Monoculos*, *Cochleasque* fluviales *) mera aqua vitam sustinuisse expertus fuerim.

Falsum est, infusoria non nisi in liquido putredinoso inveniri; maximus quidem *individuorum* numerus in hoc, non tamen in omni, *specierum* vero major in infuso vegetabilium inprimis *Lemnae* reperitur. Nec tantum in superficie infusorium degunt, sed fundum, parietes vasis totamque substantiam fluidam perrepunt, multa tamen pulvisculo moleculisque maceratae materiae summo aquæ innatantibus majori numero adhærent; nec cessante putredine aut vegetatione desunt. Species pauciores in aqua purissima nulla vegetatione visibili imbuta inveniuntur.

B 3

Cer-

*) Von WÜRMEIN, S. 32. 12.

Certo vitæ termino æque ac cætera animalia adstricta sunt. Quædam dies, septimanas, menses & quidem annum in aqua non innovata, nec tamen færente, perdurant*); quædam post septimanas enascuntur, alia eodem intervallo non amplius apparent; quædam rigorem frigoris sustinent, aquaque gelu soluta, eodem numero vigoreque pristino circumnatant, alia gelu affecta periere.

In infusione herbarum ultra quinque menses adhuc degunt *Monas* Lens, *Paramæcium* Aurelia & fluctuans, *Trichoda* Cyclidium, *Kolpoda* Cucullus, *Enchelis* Fritillus, *Vibrio* Anguillula, *Vorticella* hians &c. absque omni fæторе, ea infusione excepta, in qua *M. Lens* & *P. Aurelia* vagantur.

Decantatus infusoriorum vere demortuorum (*Vibriovem* anguillulam si excipias) in vitam reditus mihi sese nullo experimento probavit, nec acutissimis observatoribus *Spalanzani* & *Wrisberg* succesfit, neque quomodo eadem reviviscant, perspicio, cum corpora plerorumque post exhalatam

*) Insectorum more metamorphosim subire, nullo nititur fundamento; vermesque aceti in muscas mutati veræ larvæ sunt ab anguillulis diversissimi.

latam aquam rumpi & in moleculas efflari manifeste video; si vero guttula aquæ ante plenariam ruptionem deliquescenti affundatur, vita & motus revertitur, languore quamvis ex syncopico affectu, partiumque in quibusdam confusione aliquamdiu vel perpetuo superstitite.

Vorticellas ad interitum usque fugere *Tefacea*, *Monoculos* & *Dytiscos* perperam pronunciat in reliquis oculatissimus LEDERMÜLLER; os enim seu apertura, qua aquam hauriunt, ab horum corporibus, quibus sæpe adhærent, averfa est, testamque & superficiem crustaceam, non interiora occupant, faltem eæ, quas ipse describit. Incessum hospitem aliquantulum gravare possunt, cæterum iis ornamentum singulare præbent, arbuta in *Tefaceis* & *Dytiscis*, capillamenta in *Monoculis* referens.

Ut hæc & alia, quantum in me sit, euitarem, vermiumque, quorum natura & indoles mirabilissima, influxusque in oeconomia animali & vegetabili æque magnus & ignotus est, historiam minus obscuram minusque vagam traderem, omnem diligentiam in indefessa observatione, exactissimaque determinatione eorum, quotquot nempe in aquis varii generis

neris mihi occurrere, quorumque distinctam cognitionem acquirere, verbisque exprimere licuit, adhibui, eorumque descriptionem & vitæ rationem micrologis fisco.

Minutissima hæc ope lenticulæ 3, raro 2 & I microscopii anglicani *simplicis* investigavi; compositum majora quidem, minus tamen clare minusque distincte proponens semper consului, folare nusquam. Hinc summam tantum mundi invisibilis oram perlustravi, & cum ejus accolis commerciolum haud ingratum constitui, interioris regionis indigenas

Quos tu nec tenebras nec possis dicere lucem,

Sed cum luce tamen dubiæ confinia noctis

crassâ nebula & in transitu visos omisi.

Difficultates, quibus laborat investigatio animalculorum microscopiorum, in camera, eorundemque certa & distincta determinatio tantum temporis, tantum oculorum, judicii que acumen, tantamque animi compositi & patientissimi præsentiam requirunt, ut vix aliud supra. Nihil facilius quam animalcula videre, eorumque motu & ludo delectari, differentias vero in bestiolis simplicissimis, mobilissimis, mutabilibus, in area minimi
campi

campi paucissimis luminis radiis illustrati conspectum omni momento effugientibus, percipere, perceptas variosque cujusvis motus verbis significantibus exprimere, hic labor, hoc opus. Hinc sæpe post lucubrationem plurium horarum, cum videre & mirari lassus essem, defectu tamen verborum insolitos motus & imagines exprimentium metuque, ne quæ ipse quidem oculo & mente percepi, lectori obscuræ manerent, chartæ nihil commisi.

Ad hæc accedit, quod non pauca varias & diversissimas formas induant, alia sub una lenticula glabra & nuda, sub alia magis amplificante ciliata, pilosa, radiata videantur; alia pro majori vel minori aquæ copia, organa subtilissima investigandi difficultate, motusque varietate, ter quaterque considerata, etiamnum diversa videantur & credantur, ad examen vero rursus revocata, faustioribus auspiciis puncta mobilia & cilia micantia conspicienda exhibeant, animalculaque jam nota & familiaria prodant; contra, quæ diu eadem credita, novo detecto organo alterutri proprio, diversoque partium situ & proportione speciem sibi vindicant. Hinc pro ratione auctæ magnitudinis diverfi generis & speciei essent, con-

fusionemque perplexam parerent; illi tamen sæpe iterata observatione providetur, huic consului declarando, omnia ope lenticulæ 3 microscopii simplicis inquisita & descripta, quotiesque majori amplificatione opus esset, in ipsa descriptione expressum, nominaque generica & trivialia animalculorum, quorum organa externa sub lenticula 1. unice patent, (quod rarissimum) generi nudorum quoque adscripta esse. Juniora, quorum partes non æque distinguuntur, ne pro diversa specie enumerentur, ad motum, locum natalem & conformationem attendendum, ipsaque repetitis vicibus dierum intervallo indaganda.

Cum animalcula plurima pellucida sint, structura eorum interna & externa aequè conspicua fit, integram tamen, partim ob nimiam partium subtilitatem, oculum optime instructum eludentium, partim, quod raro omne latus observatori advertant, quotiesque evenit, tanta celeritate in situm pristinum revertuntur, ut judicium ferre minus liceat, videre non semper permittitur. Sic. KOLPODA *Cucullus* plerisque minimorum percontatoribus nota & membranacea visa, mihi tamen, & quidem post plurimam & sæpenumero reiteratam observationem cucullo laminisque tribus constare primum conspecta est. Im-

Impressio hucusque libello in manus venit folium 30 *novel. litt. Göttingens.* anni 1772, ubi clariss. *Guettard* animalcula infusoria meras vesiculas farinaceas arguere indicatur. Accersito libro *) avidissimeque, quæ de his agunt, perlectis & quasi devoratis, vultu tamen continuo subridente, non potui non mirari, doctissimi viri temeritatem argumentis, quæ solo ingenio debentur; (vestigium enim observationis ullius infusorii ab ipso institutæ nullum exstat,) tentandi refutationem eorum, quæ meris observationibus innituntur. Nec absque apparenti successu, licet enim meliora Clariss. *Spalanzani* argumenta pro animalitate infusoriorum pugnancia in aream producat, cuilibet lectori, observationum æque ignaro, ac ipse, fucum facit, quem tamen unaquæque infusoriorum contemplatio dispellet. In re enim naturali non ingenio, sed observatione vivitur, cætera mortis erunt.

Coronidis loco hypothesin generationis multiplicibus observationibus innixam, ulteriorique examine dignam subjicio.

C 2

Quo-

*) *Memoires sur différentes parties des sciences & arts, Tom. 2.*
Paris 1770.

Quoties substantias animales & vegetabiles maceratione in pelliculam vesicularem redigi, animalculaque vesiculis, motu excepto, finillima circa hanc versari viderem, cum perillustri *Bonnet* diu existimavi, viventia hæc ex aere aquæ immixta esse, spretaque omni vesicularum & animalculorum identitate, corpus organicum a bruto & rudi motu spontaneo, quantum sat est, distingui. Postquam vero observaverim globulos crystallinos fungorum (terminum quippe vegetationis in hisce, pro uti in floribus pollen antherarum globulos haud absimiles continens) animalculis circa pelliculam vesicularem versantibus finillimos esse, & in filamenta sæpe ipso fungo longiora varia coacervatione abire, mucumque, ex quo fungi oriuntur, esse filamenta ejusdem naturæ & diversi voluminis corpora vicina varie obrepentia, inque fungum enascentia, quid, quod ipsius *Mucoris* species talibus globulis componi, ad observationes microscopicas redii. Jam oculo, omni adhibita cura, ne deciperetur, (motus enim tardus & tremulus molecularum, in superficie guttulæ aggregatarum & simplicium, sæpe ex balitu observantis exoritur, ex motu vicino quocunque, etiam vehiculi adeo remoti, ut ne auribus quidem percipiatur, nec raro, imprimis si adhibeatur microscopium compositum

fitum, oculo globuli, haud extra eundem existentes, mobiles obverfantur) non amplius diffidendum rebar. Vidi tum, quod pridem incredulus, & ante me illustres *Nedham* & *Wrisberg*, vesiculas globulares pelliculæ, seu punctula minima, qualia in & circa fragmenta pelliculæ in figuris 1, 2, 3 clarissimi *Wrisberg* videre est, unum post alterum & quædam simul a pellicula secedere, tremere, & mobilia fieri, motumque sensim adeo augeri, ut brevi in varias directiones discurrerent. Ex hac experientia, cui addi debetur observatio vix dubia, omnium animalium sperma suis scatere animalculis, generationis & propagationis theoria ab æquivoca, & a *Leeuwenhoekiana* æque remota enasci posse videtur.

Partes nempe animales & vegetabiles per decompositionem resolvuntur in pelliculas vesiculares, quarum vesiculæ seu globuli, æque ac globuli fungorum crySTALLINI, in objecta per series excurrentes telamque araneosam fingentes, sensim a massa communi laxati reviviscunt & animalcula infusoria & spermatica agunt. Hæc ex moleculis brutis, & quoad sensum nostrum inorganicis, facta animalcula simplicissima & minutissima, a reliquis microscopicis, quæ cum iis confundunt

autores gravissimi, substantia & organisatione diversa, omne fluidum occupant, & pro modificatione reticularis substantiæ seu primordii fœtus, ad prævisos fines a summo CREATORE præformati, horumque animalculorum affluentia evolvendi, omnigenas animalium & vegetabilium figuras in lucem producere videntur. Terrestri enim materiæ plus vel minus *inmixta*, partes corporum solidas & fluidas, *libera* succum nerveum spiritusque animales constituere, novorumque continuo affluxu incrementum augere, vitam sustentare, morteque opificii vinculis sensim soluta reviviscere, novum pro re nata opus aggredi, sicque per circulum perennem e materia bruta fieri organica, e organica bruta voluntate PRIMI MOTORIS a veritate non prorsus alienum puto. At rudimenta *) hypotheseos maximi quidem momenti ulterius proficere scopus libelli prohibet, metaphysicam tamen mundi visionem, quam illustris *Bonnet* ingeniose olim effinxit, observationesque meæ si nondum absolute veram, probabilem saltem reddidere, subjungam:

*) Plura si desider. conf. *Pile-Larven*, Hafn. 1772. p. 73 & seqv.

VUE DU MONDE PHYSIQUE DANS LA SUPPOSITION, QUE LES GLOBULES
MOUVANTS SONT DE VERITABLES ANIMAUX.

Mais si ces Globules sont de véritables Animaux, comme on peut raisonnablement le conjecturer, quelle magnificence dans le Plan de la Création terrestre! quelle grandeur! quelle profusion! quelle complaisance à organiser la matière & à multiplier les Êtres sentants! Nous voyons les Animaux répandus sur toute la surface de la Terre, dans toute l'étendue des Eaux & jusques dans les vastes contours de l'Atmosphère. Notre Mémoire est accablée des noms de toutes les espèces connues: notre Imagination est effrayée à la vue du nombre innombrable d'Individus, que fournissent certaines espèces d'Insectes, ou de Poissons.

Cependant, comment soutiendrons-nous ce-ci, ce n'est là réellement, qu'une très petite Partie; que dis-je! qu'un infiniment petit du Règne animal. La *Mitte*, comme l'*Elephant*, le *Puceron*, comme l'*Autruche*, l'*Anguille du Vinaigre* comme la *Baleine*, ne sont qu'un composé d'Animaux; toutes leurs Liqueurs en fournissent; tous leurs vaisseaux en sont semés.

Ce n'est pas tout encore; les Végétaux eux-mêmes & jusques à leurs moindres Parties ne sont, qu'un tissu d'Animaux. Depuis le *Champignon* jusques à l'*Orme*; depuis la *Mousse* jusques au *Sapin*; depuis le *Lichen* jusques au *Chêne*, tout n'est qu'Animalcule & qu'Être sentant.

GENS INFVSORIA.

* Organis externis nullis. ** Organis externis.

A. Membranacea :

- a. *Ovale* : CYCLIDIUM.
- b. *Oblongum* : PARAMECIUM.
- c. *Angulatum* : GONIUM.
- d. *Simulatum* : KOLPODA.
- e. *Cavum* : BURSARIA.

B. Crasiuscula :

- a. *Punctiforme* : MONAS.
- b. *Sphaericum* : VOLVOX.
- c. *Cylindraceum* : ENCHELIS.
- d. *Elongatum* : VIBRIO.

A. Caudata :

- a. *Nudum* : CERCARIA.
- b. *Crinitum* : TRICHODE species.
- c. *Ciliatum* : VORTICELLE & BRACHIONI species.

B. Crinita :

TRICHODA.

C. Ciliata :

- a. *Nudum* : VORTICELLA.
- b. *Testa tectum* : BRACHIONUS.

Trichodurum quædam ob crines in iis ægre conspicuos prima facie *Cyclidia*, *Paramæcia*, *Gonia*, *Enchelides* & *Cercariæ* apparent.

I. MO-

I. MONAS.

*Vermis inconspicuus, simplicissimus, pellucidus,
punctiformis.*

I. MONAS TERMO.

MONAS gelatinosa.

Dan. GRENDSE-MONADEN.

Animalculum omnium, quæ microscopium simplex offert, minimum, simplicissimum; punctulum gelatinosæ substantiæ; ipsum microscopium compositum eludere videtur, dum ne quidem sub hoc distinctius appareat. Sphæricum, an orbiculare? haud video.

Guttula aquæ, in qua maceratio facta est, his corpusculis adeo sæpe repletur, ut ne minimum vacuum distingui liceat; ipsamque aquæ substantiam in aliam minus hyalinam, globularem ex punctis confertissimis, omnem calculum superantibus mutata

Vermis inconspicuus, quem acies nudi oculi, Organa inconspicua vel nulla, quæ acies armati percipere nequit.

tatam crederes. In hac massa motus, qualem radii solares in aqua micantes effingere solent, oculis exhibetur, dum animalcula, examinis apum instar, vehementer commoventur.

In infusione vegetabilium & animalium. Hujus guttula jam intra viginti quatuor horas conspicitur quasi massa globularis, at nullus in ea motus nec odor percipitur, brevi vero motus seu fermentatio cum fœtore intolerabili insequitur, at non in omni.

2. MONAS LENS.

MONAS hyalina.

Cyclidium corpore orbiculari pellucidissimo. HULL,
hist. anim. tab. 1. 1.

LEEUWENHOEK. *arcan. nat. p. 40. f. E.*

JOBLOT. *microsc. tom. 1. part. 2. tab. 5. f. 8. Z. & alibi.*

BAKER. *microsc. expl. t. 10. f. 1. 3.*

LEDERMÜLL. *microsc. p. 115. t. 60.*

WRISBERG. *animalc. infus. f. 1 — 4. in pelliculæ fragmentis.*

SPALANZANI *microsc. fig. 11.*

Dan. GNED-MONADEN.

Puncta innumera absque omni interaneorum vestigio pellucetissima in gutta aquæ acervatim sparsa; Figura inter sphaericam & ovatam media. Multa dispalata, plurima aggregata massas sæpe vesiculares, membranaceas fingunt; contra morem animalculorum ultimum aquæ exhalantis residuum quærentium, hæc ad marginem, ubi citius deficit, congregantur, mortemque tabe-

Latisime patet regnum animalculorum, Monadum imprimis *Termonis & Lendis*, quoduis fere fluidum occupantium, numero omnem calculum eludentium, specie vero, pro imperii amplitudine, limitibus satis angustis inclusorum, conf. *Pile-Larven*, Havnix 1772, p. 73-87.

trabescendo opperunt; ne quidem sub lenticula r. microscopii compositi interanea apparent, plicæ tantum ex defectu aquæ in corpore tereti umbram efficiunt.

Motus primum per intervalla tremulus eodem in loco; dein lente incedit, demum vivacior reddita totum guttulæ oceanum percurrit.

Appendix in figura B. t. 4. clariss. *Wrisbergii* mihi in paucissimis visa; aliam forte speciem denotat.

Sæpe duo unita circumstant, animalculumque diversum mentiuntur; at unum idemque est novam prolem per divisionem moliens.

In omni aqua; in purissima rarior; in infusione animali & vegetabili aquæ fluviatilis & marinæ sæpe myriades in unica gutta, ac variæ magnitudinis in fordibus dentium.

3. MONAS MICA.

MONAS circulo notata.

Dan. GLIMMER-MONADEN.

Lenticula 3. microsc. simplicis punctulum lucidum conspicitur, aucta vero magnitudine animalculum ovale vel sphericum, nam utramque figuram pro lubitu assumit, exhibetur. Hyalina est, circulo ovali intus inscripta; hic mobilis est, & in medio, vel versus antica vel versus postica videtur.

Motus vacillatorius; sæpe eodem in loco, assumta figura spherica, diu gyrat, tumque impressio reniformis oculo in medio corporis sinitur, animalculumque halone, absque dubio e ciliis vibrantibus invisibilibus orto, pulchre cingitur.

In aquis purioribus passim.

II. VOLVOX.

*Vermis inconspicuus, simplicissimus, pellucidus,
sphaericus.*

4. VOLVOX GLOBULUS.

VOLVOX globosus, postice subobscurus.

Dan. KUGLE-VÆLTEREN.

Animalculum globulare aliquantisper in ovalem vergens,
Monade Lende decuplo majus

Interanea vesicularia pellucentia, postice obscuriora.

Motus volutatorius vel eodem loco lentus, vel cursorius
concitatus.

In infuso vegetabilium.

5. VOLVOX PILULA.

**VOLVOX sphaericus, interaneis immobilibus vire-
scentibus.**

Dan. PILLE-VÆLTEREN.

Minor sequente & pellucidus.

Interanea immobilia, sub lenticula 3, 2, & 1. micro-
scopii compositi medio virescentia, margine saepe flavescente;
in

in hoc parvula & obrusa incisura interdum conspicitur, an os animalculi? Ipsa sphaerula halone cingitur, an ex vibratione ciliorum? hæc, si adsint, omni lenti inconspicua sunt.

Motus circa axin rotatorius, lentus & festinans.

In aquis purioribus, ubi *Lemma* minor, frequens medio Decembris.

6. VOLVOX CONFLICTOR.

VOLVOX sphaericus subopacus, interaneis mobilibus.

Dan. STRID-VÆLTEREN.

Animalculum, vel potius anarchia animalculorum, perfecte sphaericum *Vorticellis* plerisque majus, subpellucidum, flavescens, moleculis minutissimis factum, margine nigricante.

Dextrorsum sinistrorsumque lente per intervalla rotatur, loco tamen raro movetur. Moleculæ innumeræ intra circulum contentæ in continuo motu & quasi in conspectu vehementi absque omni ordine, hinc pro majori confligentium in alteram concursu sphaera aliquantisper dextrorsum vel sinistrorsum rotatur, moleculis eandem directionem sequentibus; mox brevi quiescit, conspectus fit vehementior, ac fortuna paucis momentis dubia videtur, tandem rotatio prævalentium voluntate in alteram rursus instituitur, ac in spiralem continuatur. Quam primum aqua deficere incipit, sphaerarum plurimæ figuram ovato-oblongam seu cylindraceam assument, posticaque quarundam pars triangulariter comprimitur, atque pellucida absque interaneis evadit. Jam vacillando aut corpus gyrando per aquas feruntur, rotatione tamen molecularum decuplo concitatore; aqua denique penitus deficiente, alia in anarchia quies in instanti-

restituitur, ac demum, humore exhalato, tota machina rumpitur, inque moleculas informes effunditur; ultimo, his quoque fere prorsus evanescentibus, vitrum figuris salis crystallisati ammoniaci, quales apud *Baker*, t. 3, n. 3, pulchre obducitur.

Sæpe duæ spheræ coalitæ circumferri conspiciuntur; hoc fitu circa puncta unionis compressæ sunt, novasque colonias more apum intentare suspicor.

Diversa animalecula microscopica, imprimis *M. Lens* supra hunc Voluocem vagare amant.

In fimetis primo vere haud frequens; in infuso vegetabili ultimo Novembris semel offendi; hunc ciliis cinctum minimis, eorumque ope gyrationem totius massæ fieri clare vidi, hinc congenerum motus ejusmodi ciliis deberi, nullus dubito.

7. VOLVOX LUNULA.

VOLVOX hæmisphæricus moleculis similaribus lunatis.

Dan, MAANE-VELTEREN.

Corpuseulum subrotundum hyalinum ex moleculis innumerabilibus, homogeneis, pellucidis formam lunæ in primo quadrante habentibus compactum absque ullo margine communi.

Motus ejus continuus est & duplex: alter rotatorius totius massæ lentus, alter concitatus cuique moleculæ proprius.

In aqua palustr.; primo vere, raro.

8. VOL-

8. VOLVOX SPHÆRULA.

VOLVOX sphæricus moleculis simularibus rotundis.

Dan. SOEL-GRAN-VÆLTEREN.

Globus ex punctis pellucidis homogeneis, magnitudine diversis, confectus.

Motus lentus, a dextra ad sinistram vix ultra quadrantem circuli & mox rursus a sinistra in dextram.

Hic quidem, quoad compositionem, *Protium* ROESELII refert, margine vero pellucido, qui & figuris & verbis *inf.* 3. p. 621. t. 101. indicatur, profus destituitur.

In stagnis autumnis; minus frequens.

Neuter, *lunula* & *sphæricula*, mihi unquam figuram mutavit; uterque Naturæ opusculum perquam simplex ex animalculis omnino simularibus absque ulla particula heterogenea, quantum microscopio detegi potuit, compactum, *microcosmum* quendam constituere videtur; nec ramen meliore jure, quam olim *mundus*, a nonnullis philosophorum, animal dicendum; motus enim totius massæ moleculis, ex quibus componitur, deberi videtur. Systema utrumque est, planetarum alterum, alterum molecularum, circa centrum sese haud absimili motu volventium.

In arbore *, qua in duplicem truncum, animale & vegetabilem divisa adumbraretur corporum organicorum systema, sphæricula hæc cum Monadibus inter animalia infimum radicis locum occupatura erit, quemadmodum inter vegetabilia alia sphæricula ei forma, simplicitate & loco natali simillima, huc usque ignota, cujus descriptionem opportuniore tempore servo.

9. VOL-

* *Pall. elenchus Zoophyt. p. 23.*

9. VOLVOX GLOBATOR.

Volvox sphaericus membranaceus.

Volvox globosus. *Lin. Syst.* 3.

Volvox globosus, immutabilis, foetibus sparsis; *PALL. Zoophyt.* p. 417.

LEEUWENHOEK. cont. arcan. p. 149-52, f. 2.

BAKER. act. microsc. p. 418. cap. 13. t. 12. f. 27.

ROES. inf. 3. p. 67. t. 101. f. 1-3.

GEER. act. holm. 1761. t. 3. f. 1-5.

Dan. KLODE-VÆLTEREN.

Germ. KUGEL-THIER.

Svec. KLOT-MASK.

Globulus diaphanus, viridis, foetus globulis minoribus, saturate viridibus; ætate fit albidus, aurantiusque. Circa axiā lente movetur. Hæc nudo oculo.

Armato vero membrana constat pellucida moleculis in superficie abunde obsita, & quasi scabra; hinc autores quidam hirsutum dixere; moleculæ rotundæ centro pellucidæ immobiles, in minoribus majores. Moleculæ detergi possunt, remanente membrana nuda. Parturitiō hoc modo fit: membrana finditur, pulli seu globuli minores per fissuram exeunt, ac ipsa mater seu membrana deliquescit; figuram sphaericam haud raro mutat, superficie varie compressa.

Autores ad summum octo globulos minores in majoribus foetibus numerant, ego in non paucis triginta & quadraginta magnitudine diversos.

Mira

Species *Volvocis* diversæ quidem indolis sunt, plura tamen genera absque necessitate fingere minus libuit. Tres priores pellicula cingit ex margine

Mira prolium incapulatione visibili perquam notabilis est, natis enim, nepotibus & pronepotibus gravidum se saepius exhibet.

Silere nequeo, illustres observatores ad unum omnes, qui de hoc animalculo commentati sunt, ne verbo quidem meminisse *Leeuwenhoekii* immortalis, qui primus hunc Volvocem detexit, ejusque historiam consumatissimam adjecta figura reliquit.

In stagnantibus alnetorum quietis, primo vere aestateque copiosissime.

III. ENCHELIS.

Vermis inconspicuus, simplicissimus, cylindraceus.

* opaca.

IO. ENCHELIS VIRIDIS.

ENCHELIS subcylindrica antice oblique truncata.

Dan. GRÖN-TRUMLEREN.

Animalculum opacum, viride, subcylindraceum, (minus compressum) postice obtusum antice in angulum acutum truncatum. Interanea obscura, indistincta.

Morus

gine patet; *Lunula* & *Sphaerula* mera congeries animata molecularum determinatam figuram servantium; *Globator* membrana manifesta & magnitudine, nudo oculo conspicua, elucet. Hic suo forte generi amandandus esset, cum regni visibilis incola sit, at limites visibilis & invisibilis quoque diuident *Vorticellæ*, *Cercaria*, *Trichoda* & *Fusciolæ* species, ut palam sit, hæc vel non hominis causa creata, vel in futura oblectamenta reservanda.

E

Motus dextrorsum & sinistrorsum omni momento varians.

Organum rotatorium in antica parte suspicor, hinc Vorticella efficit, at mihi nunquam conspicuum.

In aqua plurimas septimanas servata copiose.

II. ENCHELIS FARCIMEN.

ENCHELIS cylindræcea curvata utrinque truncata.

JOBLOT *microsc.* tom. I. part. 2. p. 33. t. 5. f. 2. M.

Dan. PÖLSE-TRUMLEREN.

Corpus latitudine quadruplo longius, æquale, teres, antice & postice truncatum. Interanea opaca non distinguenda.

Incessus varius, extremitates in oppositam latus flectendo figuram litteræ S imitatur.

In aqua diu servata, raro,

12. ENCHELIS NEBULOSA.

ENCHELIS ovato-cylindræcea interaneis manifestis.

Dan. TAAGE-TRUMLEREN.

Corpus ovatum, teres, antice angustius, interaneis opacis crebro commotis repletum.

In

In motu anticam corporis partem elevat, eademque objecta tentare videtur.

In eadem aqua, ac *Cyclidium Glaucoma*, at triplo majus, centiesque parcius.

* pellucentes.

13. ENCHELIS SEMINULUM.

ENCHELIS cylindracea æqualis.

Dan. FRÖ-TRUMLEREN.

Animalculum cylindraceum latitudine duplo longius, antice & postice æquale. Interanea in antica parte pellucida, in postica obscura.

Motus descendendo ascendendoque alternus.

Bina extremitate antica in angulum acutum cohærere, hoc quoque situ circumnatare sæpius vidi, partitione nempe nondum peracta.

In aqua dies aliquot servata.

14. ENCHELIS EPISTOMIUM.

ENCHELIS cylindrico - elongata, apice gracili subgloboso.

Dan. TAP-TRUMLEREN.

Inter minima.

Corpus teres hyalinum, postice obrufum, antice parumper acuminatum vel potius globulo corporis diametro minori terminatum.

Interanea nulla perceptibilia; certo tamen bestiolæ situ conspicitur linea nigricans per mediam longitudinem ducta, ac punctum pellucens intra extremitatem posticam.

Motus vacillatorius plerumque per diametrum gustulæ.
In aqua ferente passim.

15. ENCHELIS FUSUS.

ENCHELIS cylindræa utraque extremitate angustiore truncata.

Dan. TEEN-TRUMLEREN.

Corpus teres, pellucidam, antice & postice æqualiter angustatum & subtruncatum.

Interanea: intestinum longitudinale subflexuosum, li-
quore carulescente splendidum, ac moleculæ nigricantes trans-
versam sparsæ.

Motus lentus.

In aquis purioribus.

16. ENCHELIS OVULUM.

ENCHELIS cylindrico-ovata, hyalina.

Dan. EG-TRUMLEREN.

Animalculum pellucidissimum, teres, ovatum.

Interanea ne quidem lenticulâ n. 3. conspicua, maxima
vero amplificatione corpus apice aliquantisper elongatum appa-
ret, plicæque longitudinales in superficie, moleculæ pellucens
passim in interaneis videntur, cilia nulla.

In finetis inter myriades Monadum singulatim obam-
bulat.

17. ENCHELIS FRITILLUS.

ENCHELIS cylindrica, antice truncata.

Dan. TUMLING-TRUMLEREN.

Animalculum pellucidissimum, cylindraceum, postice convexo-obtusum, antice truncatum; hac parte organum rotatorium suspicor.

Interanea nulla perceptibilia.

Motu vacillatorio guttulam per lineam diametralem instanti percurrit & recurrit, interdum momento loco gyraur, mox cursum rursus aggreditur.

In infuso graminis & fani multas septimanas servato, at raro; inter myriades Mon. *Lendis* unicum individuum.

18. ENCHELIS PUPULA.

ENCHELIS cylindrica, apice papillari.

Dan. POPPE-TRUMLEREN.

Animalculum cylindricum, antice ventricosum, obscurum, postice pellucidum utraque extremitate obrusum, antica papilla digitiformi instructum, intra posticam vero circulo hyalino seu apertura circulari notatum.

Interanea ex moleculis subsphæricis versus antica confertis mobilibus, versus postica rarioribus.

Motus circa axin longitudinalem rotatorius, sicque situ aliquantum obliquo guttulæ innatat.

In finetis, Novembri & Decembri; aquâ vero gelu ad-
strictâ, frustra quærebarur.

19. ENCHELIS SPATHULA.

ENCHELIS cylindrica striata, apice hyalino
spathulata.

Dan. SPADEL-TRUMLEREN.

Animalculum perfecte cylindricum, pellucidissimum, cry-
stallinum, striis subtilissimis longitudinalibus, globulis plerum-
que duobus hyalinis, altero infra medium, altero in extremi-
tate corporis postica, ac juxta alterum latus sphaerulis obscu-
rioribus quinque minoribus, quæ ovula, instructum. Apex
dilatato-membranaceus, antice sinuato-truncatus, angulis aliquan-
tisper reflexis. Hinc figuram spathæ pharmaceuticæ imitatur.

Motus vacillatorius spathulam varie plicando, figuram
tamen retinet, momento excepto, quo horas duas inquirenti
spathula in manubrio condebatur, apexque obtusus apparuit,
brevis tamen rursus exferebatur.

A VIBRIONE *lacteo* transparentia crystallina, striis pellu-
centibus, figuraque spathulata minus mutabili differt.

In aquis, ubi Lemna vegetat, raro.

20. ENCHELIS PIRUM.

ENCHELIS inverſe conica, postice hyalina.

Dan. PÆRE-TRUMLEREN.

Animalculum pellucidum, piriforme, vividum, antice ven-
tricoſum, obtuſum, moleculis farrum, postice angustius, va-
cuum. *In-*

Interanea molecularia, mobilia.

Motus festinans volutatorius currendo & recurrendo per diametrum guttulæ, quietior reddita medio fere corporis tuberculo notari conspicitur.

In aqua diu fervata, in qua *Lemma*, haud frequens.

IV. VIBRIO.

Vernis inconspicuis, simplicissimus, teres, elongatus.

* gelatinosi.

21. VIBRIO LINEOLA.

VIBRIO linearis obscurus.

Dan. STRÆG-STRÆKKEREN.

Animalculum omnium minutissimum, Monadem *Termonem* exiguitate fere superans, Vibrioneque *Bacillo* tricies minus & prorsus diversum.

Motus tremulus myriadum punctulorum oblongorum obscurorumque in unica guttula, seu undulatio oculo, lenticula maxime amplificante, exhibetur.

In infusione vegetabili substantiam aquæ post plures dies fere adimplet.

22. VIBRIO BACILLUS.

VIBRIO linearis, æqualis utrinque truncatus.

LEUWENHOEK *arcan. nat.* p. 40. f. F. & p. 315. f. C. & D.

JOELOT *microsc.* tom. I. part. 2. p. 67. t. 8. f. 12 & 14.

Dan. KLEP-STÆKKEREN.

Vermiculus subtilissimus sub certa luminis reflexione ope lenticulæ 3 in conspectum subit, gelatinosus, hyalinus Monade *Lende* dimidio angustior, sextuplo & decuplo longior, paleam ubique æqualem referens, a *Gordio* lacteo, quem nudus oculus videt, solo volumine & defectu striarum obliquarum in parte antica diversus.

Nulla *interanea* perceptibilia.

Motus rectilineus, antrorsum & retrorsum nullo partis anticæ & posticæ ne in motu quidem discrimine, languidus & serpens, at flexuræ serpentina in medio tantum corporis & quidem ægre videntur.

In infusione feni, e Groenlandia, anno servati primum reperi millena in guttula; postea in aqua palustri parcissime, denique in aqua fetente, ubi *Lemma* minor, copiosissime, passim sparsos breviores & quadruplo longiores.

Figura Enchelidis 2. *Hill.* hist. anim. tab. 1. hunc exhibet, magnitudine tamen, crassitie & transparentia differre videtur; exactior est figura supra citatorum autorum.

Duas feni infusiones eadem aqua & eodem tempore paravi; alteri tamen vasculo fœnum forcipe in partes minores sectum, alteri integrum immisi, huic nulli Vibriones *Bacilli*, plures Monades *Lendes*, & Kolpodæ *Cuculli*, illi myriades V. *Bacilli*, pauca Monades enascebantur.

23. VIBRIO ANGUILLULA.

VIBRIO æqualis, subrigidus.

CHAOS I. *Lin. syst.* p. 1326.

LEEUWENHOEK *opera omn.* n. 1. f. L. M. N. O.
annulli pictoris figmentum.

JONLOT. *observ. microsc.* tom. 1. par. 2. t. 1.

HOOK. *microsc.* t. 25. f. 2.

BAKER. *microsc.* t. 10. f. 8. 9.

LEDERMÜLL. *microsc.* t. 17. f. 1 — 3.

FRÆNKISCHE *samm.* 4 B. 227. No. 2. f. g — o.

Dan. AAL-STRÆKKEREN.

Corpus filiforme, teres, pellucidum, medio granulis repletum, utraque extremitate pellucetissimum, vacuum, antice subtruncatum, postice in mucronem brevissimum fetacum terminatum; quavis ætate & magnitudine idem.

In glutine farinoso & alibi vulgarissimum.

In sedimento vegetabili parietes vasorum, in quibus aqua stagnat, obvestiente alium aliquantum diversum sæpe reperi. Huic figura & descriptio *Leeuwenhoekii* l. c. p. 51, & *Macroceri* 7. *Hillii* convenit, locus minus. Corpus pellucetissimum absque interaneis conspicuis, in paucis tamen in medio corporis linea transversa, rarius corpuscula bina ovata visibilia, rarissime serie longitudinali globulorum instructa occurrit; cætera uti in *Vibr. anguillula*. Utraque varietas mucrone postico objectis sæpe adhæret, ac serpentum instar movetur; volumine & longitudine diversa.

Exuvias uti serpentes & plura insectorum exuere suspicor; individua enim, quorum antica & postica pars pellicula prostante hyalina vaginulam simulante, obsita erat, observavi.

24. VIBRIO SERPENTULUS.

VIBRIO æqualis utrinque subacuminatus.

Enchelis corpore utrinque attenuato graciliori. HILL.
hist. anim. tab. 1. minus bona.FRENKISCHE *Samml.* 4 B. 227. n. 1. f. b — f.SPALANZAN. *microsc.* p. 189. f. 2 & 12.*Dan.* SLANGE-STRÆKKEREN.

Vibr. *anguillulam* maxime refert; differt, quod antice & postice acuminatus sit, magis tamen postica parte, quod nullum mucronem habeat, nec objectis adhærere vidi; quod plerumque brevior, serique punctulorum minimorum longitudinali instruat.

Motus serpentis adinstar, at minus spiralis minusque rigidus & sæpe recta extensus, tranquillisque occurrit, quod in *anguillula* rarius.

In infusione vegetabili plurium septimanarum.

25. VIBRIO VERMICULUS.

VIBRIO tortuosus, gelatinus.

Dan. MADIKE-STRÆKKEREN.

Corpus album, seu lacteum absque ulla transparentia, cylindræcum, elongatum, apice obrusum, postica versus acuminatum, vel planiusculum, & intortum.

Motus

Motus fit corporis undulatione, qualis in vermiculis, at perquam tardus; interdum recta extensus citius & laboriose, dum aliquantum ad latera alternatim flectit, progreditur, & tum linea nigra longitudinalis, vel integra, vel saepe interrupta, prospicitur. Quiescendo interdum applanatur, ac in sinus varios torquetur.

Ope lenticulae 1. microsc. simplicis commode contemplari potest.

Figuram animalculi in stercore ranarum, cujus *Lecumeboc*, Oper. omn. p. 56. meminit, uti quoque in spermate Libellulae maris, Arcan. nat. p. 18. f. 5. nostrum vermiculum suspicor.

In aqua palustri, Novembri; rarus.

26. VIBRIO UNDULA.

VIBRIO filiformis, flexuosus.

Dan. BØLGE-STREKKEREN.

Mera lineola undulata, teres, gelatina absque interaneis conspicuis.

Nunquam extenditur; in quiete litteram *V*, in motu litteram *M*, vel lineam flexuosam, quam anseres volatu suo in aere formant, simulat; motus ascendendo, descendendo, vel recta pergendo tanta celeritate peragitur, ut oculus armatus flexuram nantis non absque molestia percipiat; in summo guttulae plerumque quiescit. Interdum altera extremitate oblique fixus in gyros sese versat.

Vibr. *Lineola* longior, *Vermiculo* multoties minor, imagine undulae lenticulae 3 microsc. simpl. sistitur.

Hunc esse bestiolam, cujus corpusculum extremum caudule animalculi feminalis, in figura 5 epist. phys. 41 exhiberi, femine sinapi milies-decies-centies milies minoris, tenuitate excedere indicat LEEUVENHOEK, aurumo, inductioneque exinde natae lubens subscribo: *cum hæc animalcula caudulas suas, uti oculis observare possumus, in gyros ac volumina movendo contrahant; recte concludimus caudulis illis haud magis suos deesse tendines, musculos atque artus, quam Glirium Muriumque caudis; nec quisquam dubitabit, eadem animalcula, aquis imatantia, æque organis armari motoriiis, atque animantia majora. Adhæc in tali animalculo quantus includitur apparatus viscerum, quantaque eorundem exilitas? Idem est, quem in epistola arc. nat. 96. anguillam nominat, quod, dum natat, corpus suum anguillæ in morem incredibili celeritate inflectit.*

In aqua Lemnâ cooperta, ac septimanam servata, non omni, copiose.

27. VIBRIO INTESTINUM.

VIBRIO gelatinosus, teres, antice angustatus.

Dan. TARMÉ-STREKKEREN.

Animalculum cylindraceum lacteum apicem versus attenuatum, utrinque obtusum, absque ullo interancorum vestigio; in postica extremitate ova quatuor vel quinque sphaerica. Anticam adeo in se retrahere, ut dilatata truncataque appareat, vel in spatulam dilatare & complanare, valet.

Motus lentus progressivus.

In aquis paludosis.

** pelli-

** pellucenres.

28. VIBRIO, PROTEUS.

VIBRIO ellipticus, collo longissimo, apice nodoso.

Brachionus simplex mutabilis tentaculo longissimo retractili, ore ciliato. PALL. ZOOPH. 51.

BAKER *microsc.* t. 10. n. XI. f. 1 — 6.

Dan. PROTEUS-STREKKEREN.

Animalculum vividum collum continuo moritans.

Corpus mutabile ellipticum, ventricosum, postice aliquantum acuminatum; vel membranaceum, dilatatum, varie sinuosum, postice in acumen productum, moleculis obscuris passim repletum. *Collum* corpore duplo & triplo pro ratione extensionis longius, æquale, apice incrassatum, pellucidissimum, reeta plerumque extensum, sæpe flexuosum.

Motus corporis lentus, colli vivax.

In aqua diutius in vasculo servata, viroreque vegetabili plena; rarus, annis 1769 — 72 bis tantum reperi.

Absque dubio BAKERI Proteus est, at in figuram 3 & 4 mihi nunquam se mutavit, nec ullum organum rotatorium aut cilia, nec colli totius occultationem, licet diu observaverim, unquam vidi. Cl. PALLAS verbis BAKERI, cui soli huc usque visus est, BRACHIONUM facit.

29. VIBRIO FALX.

VIBRIO gibbosus, postice obtusus, collo falcato.

Dan. LEE-STREKKEREN.

Corpus pellucidum, ellipticum, antice in collum teretiusculum hyalinum trunci fere longitudine attenuatum, postice obtusum. Ipse truncus supra planus, subtus convexus, seu gibbo instructus, moleculis minimis impletus, globulis duobus hyalinis, altero intra extremitatem posticam, altero in ipso corporis medio.

Latere plano sursum vergente provehitur, gibbosum raro obvertit; formam falcis collo fere immobili imitatur. Quoties deorsum tendit, collum aliquantum inflecti videtur.

In paludosis Lemna refertis.

30. VIBRIO ANSER.

VIBRIO ellipticus collo longo, tuberculo dorsali.

Dan. GAASE-STREKKEREN.

Inter *V. Proteum* & *Falcem* medius; ab hoc tuberculo in dorso pone collum colloque longiore, ab illo apice colli æquali distinguitur.

Truncus ellipticus teres absque gibbere laterali, moleculis impletus, postice vero acuminatus hyalinus, antice in collum trunco longius flexuosum productus. Huic apex integer, æqualis, non incrassatus, canalesque intra margines laterales cærule-

scentes; in superiore vehemens aquarum decursus qualis in *Naiide* * ad initium trunci usque in quibusdam conspicitur; uterque totam colli longitudinem occupat.

Motus corporis lentus, colli flexuosa, vivacior, sæpe spiralis.

In aquis, ubi Lemna, hospitarur.

31. VIBRIO CYGNUS.

VIBRIO ventricosus collo adunco.

Den. SVANE-STRÆKKEREN.

Linea pellucidissima apice incurvata, infra medium subtus ventricosa, postice acuta. Antica pars lineæ seu collum animalculi corporis reliqui longitudine, postica seu cauda triplo brevior, intermedia ventricosa, moleculis obscuris & intestinis pellucidis repleta.

Valde minus omniumque maximæ defes, collum tantum porrigere & reducere vidi.

In aqua stagnante.

32. VIBRIO MALLEUS.

VIBRIO linearis basi globulo, apice linea transversa.

Dan. HAMMER-STRÆKKEREN.

Animalculum album, pellucidum, T latium referens, extremitate inferiori globulo affixum.

Motus

* Von WÜRMEIN p. 29.

Motus & quies omni momento alternus; motu litteram v, quiete r simulat; dum enim crura linea transverse perpendiculari imposita alternis vicibus celerrime in perpendicularem uniantur, & in transversam extenduntur, per aquas vehitur.

In aquis putei copiose.

33. VIBRIO UTRICULUS.

VIBRIO teres, antice angustatus, truncatus, postice ventricosus.

Dan. FLASKE-STRÆKKEREN.

Figuram utris haud male refert. Venter interaneis molecularibus repletus; collum hyalinum, apice truncatum. Basi Ventris punctum pellucidum in quibusdam videtur.

Incessus vehemens, vacillatorius; vagando collum quovis momento in utrumque latus quam citissime moritat.

In aqua fluviali mensis in vasculo stagnante, etiam in aqua marina putrida.

34. VIBRIO FASCIOLA.

VIBRIO antice attenuatus, medio latiusculus, postice acutus.

Dan. IGLE-STRÆKKEREN.

Animalculum pellucidum; in medio interanea punctiformia, ac in processu attenuato tubulus alimentarius conspicitur.

Motus

Motus lentus qualis *Fasciolarum*, festinans vero proprius, anticam enim & posticam corporis partem sursum deorsum alternatim movendo, totumque simul corpus ad modum cylindri circum agendo celerrime per aquas fertur.

In aqua gelu soluta & alibi haud frequens.

35. VIBRIO COLYMBUS.

VIBRIO crassus, postice acuminatus, collo subfalcato.

Dan. LOM-STRÆKKEREN.

Congeneribus major avem aquaticam non inepte referens.

Collum teres curvatum æquale, hyalinum apice obtusum, trunco brevius.

Truncus crassiusculus, subriqueter, moleculis flavescens repletus, antice latus, humeris sæpe prominulis, posteriora versus in apicem acutum acuminatur.

Motus lentus.

In aquis raro.

V. CYCLIDIUM.

Vermis inconspicuus simplicissimus pellucidus, complanatus orbicularis, vel ovatus.

36. CYCLIDIUM BULLA.

CYCLIDIUM orbiculare hyalinum.

G

Cycli-

Cyclidium corpore orbiculari subfusco. HILL. hist.
anim. t. 1. 2.

WRISBERG anim. infus. f. 1, b. f. 2, i?

Dan. BOBLE-RUNDEREN.

Animalculum pellucidissimum candidum, seu membranula orbicularis, non tamen ubique æqualiter; hyalina, solo margine obscuriore.

Interanea ope simplicis amplificationis prorsus nulla, compositæ tamen globularia & crystallina, ægre licet, prospecto.

Motus lentus femicircularis.

In infusione fæni passim.

37. CYCLIDIUM MILIUM.

CYCLIDIUM ellipticum, crystallinum.

Dan. HIRSE-RUNDEREN.

Animalculum pellucidissimum crystallo splendidius, membranaceum, ellipticum.

Interanea, vel linea per mediam longitudinem ducta & punctum anticum; vel punctum anticum & posticum nigricans.

Motus celer, micatorius, interruptus.

Pluri-

Plurima sparsa maxime referunt semina *Milii*; fasciculum ciliorum mobilium in altera extremitate facile suspirator, non vidi.

In infusione variarum stirpium cum PARAM, *Aurelia* numerosissime plures septimanas.

38. CYCLIDIUM GLAUCOMA.

CYCLIDIUM ovatum, interaneis ægre conspicuis.

Dan. BLAA-RUNDEREN.

Corpus pellucidum ovatum, utrinque planiusculum, seu membrana ovata, margine distincto. Interaneorum tanta est transparentia, ut vacua num. 3 microsc. composit. ægre videantur, repleta vero colore carulescenti manifesta fiant, tum juxta marginem posticum apparet intestinum in longitudinem expansum: in medio globuli obscuri, ac in nonnullis inter globulos punctum pellucidissimum marginatum, an ovulum? similia in aqua absque motu conspiciantur.

Motus in abundanti aqua celer, circularis & diagonalis, qualis *Gyrini natatoris*; superficiem planam plerumque conspiciendam exhibet, raro marginem acutum; hoc casu vacillat. Quoties lente moveretur, aquam, quovis momento paulatim retrogrediendo, hauriri videtur, interaneis simul in vehementi commotione constitutis.

Sæpius observavi bina horum minutissimorum, arcte coherere, narandoque sese invicem trahere, nec ipsa morte,

aqua exhalata, dirimi. Caveant minus periti, ne umbram unius conjunctionem, aut coharentiam duorum, quæ generatio per divisionem est, copulam credant. In aqua ultra sex menses hiemales absque omni vegetabili in vasculo aperto servata.

39. CYCLIDIUM RADIANS.

CYCLIDIUM ovatum, interaneis manifestis.

Cyclidium corpore elliptico. HILL. hist. anim. t.

I. f. 3.

SPALANZ. *microsc.* t. I. f. 2 & 6.

Dan. STRAAL-RUNDEREN.

Animalculum inter ovatum & orbiculare medium pellucidissimum, planum, margine nigricante distincto, vesiculisque interaneorum pellucetibus instructum. Medium sæpe carulescens apparet, vesiculis hyalinis in materia carulea persistentibus. Lineæ concentricæ, quales in figuris Claris. *Spalanzani*, in nostro nullæ, radiosque ne in ipsa morte exferere, omnem licet operam impenderem, videre contigit. Radios cadaveribus animalculorum evanescentium passim adjacentes haud raro observavi; hi vero potius evaporatione & crystallificatione humidi, quam ruptioni aut structuræ animalculorum tribuendi sunt; eadem enim species passim, undique & nusquam radius post mortem ornabantur. Individuum huic simillimum maxima amplificatione radiis subtilissimis inæqualibus micantibus innumeris confertis in vivis cinctum semel vidi.

In infusione vegetabili haud frequens.

40. CY-

40. CYCLIDIVM ROSTRATUM.

CYCLIDIVM ovale, antice mucronatum.

Dan. SNABEL-RUNDEREN.

Animalculum ovatum, complanatum, pellucidissimum, antice in acumen obtusum aliquantisper productum; hoc corpora tenet, idemque ciliis instructum fuscior, vestigia tamen eorundem ne quidem lenticula 3 microsc. compos. cernere licuit.

Interanea liquore caeruleo impleta; canalis nempe ab apertura in duo crura divisus ad medium corporis, ac infra medium lineolæ duæ transversæ. Color evanescit alio tempore, ac tunc interanea tantum vesicularia.

In infusione vegetabili.

41. CYCLIDIVM NUCLEVS.

CYCLIDIVM ovale, postice acuminatum.

Cyclidium corpore ovato. HILL. hist. anim. t. I, 4?

Dan. KIERNE-RUNDEREN.

Corpus pellucidum depressum, distincte marginatum, antice convexo-obtusum, postice acutum.

Interanea vesicularia, antice & postice ab altero latere obscuriora.

G 3

In

TRICHODA *Cyclidium* ope lenticulæ 3 nuda absque pilis, 1 vero antice & postice pilosa videtur.

Nostrum postica parte, quæ antica in Cl. HULLI figura, multoties angustius est. Figura nucleum uvarum refert.

In infuso vegetabili, raro.

42. CYCLIDIUM PEDICULUS.

CYCLIDIUM ovale, convexum, subtus planum.

TREMBLEY. polyp. 1. p. 282. t. 7. f. 10. 11.

Dan. LUSE-RUNDEREN.

Animalculum gelatinosum, albidum, subtus planum, dorso gibbum, extremitatibus depressis, truncatis; altera interdum in duos mucrones fissa videbatur, an apertura oris?

In Hydra *pallida* pedibus quasi instructus currit, omni momento recurrens. Mihi extra corpus & tentacula Hydræ nunquam in aquis obvium.

VI. PARAMÆCIUM.

Vermis inconspicuus, simplex, pellucidus, complanatus, oblongus.

43. PARAMÆCIUM AURELIA.

PARAMÆCIUM oblongum, antice in longitudinem plicatum.

Para-

Paramæcium corpore sublongo, medium versus angustato. HILL, *hist. anim.* t. I, 3.
WRISB. infus. f. 7. a, E.

Dan. PUPPE-AFLANGEREN.

Animalculum majusculum membranaceum, pellucens, latitudine quadruplo longius, antice obtusum, hyalinum absque interaneis, postice moleculis variæ magnitudinis repletum. Character splendidus est plica a medio ad apicem anticum producta, unde corpus ea parte, quoties animalculum aliquantum deflectit, triangulare apparet.

Motus rectilineus, vacillatorius, plerumque concitatus.

Sæpe duo longitudinaliter cohærentia offendi, & tum figuram 7, D. *Wrisbergii* quodammodo referebant, cohærentiam duodecim horas observavi, nec tamen fulcus, quo uniebantur, uti clarif. autor videre arbitratur, in meis evanuit, quin potius margines utriusque corporis laterales semper pellucere, corporaque sibi invicem imposita, medio cohærentia, antice & postice distarent, plica laterali alterutrum in medio parumper involvenæ.

Plures menses in eadem aqua, non renovata perdurat.

In fossis Lemna plenis, mediæ Junii reperi, postea in infuso vegetabilium copiose.

44. PARAMÆCIVM HISTRIO.

PARAMÆCIVM ovato-oblongum, antice punctis mobilibus nigris.

Dan. GÖGLE-AFLANGEREN.

Membrana oblonga, pellucida, antice punctis, quatuor vel quinque nigris, situm omni momento mutantibus, distincta;
medio

medio punctis minimis confertis, inter quæ globuli majores solitarii quatuor vel plures pellucetissimi, at non in omnibus, hinc ovula suspicor; postice in area media striæ longitudinales fetas mentientes, vix tamen extra corpus prominentes.

Motus convulsivo-retractilis.

Inter confervas fluviales.

VII. KOLPODA.

Vermis inconspicuus, simplicissimus, pellucidus, complanatus, sinuatus.

45. KOLPODA LAMELLA.

KOLPODA elongata, membranacea, antice curvata.

Dan. KNIV-BLAD-BUGTEREN.

Membrana crystallina pellucidissima elongata, angusta, postice obtusa, apicem versus subangustior, incurvata.

Interanea nulla; striga tantum vel plica mediam longitudinem occupans.

Motus vacillatorius & proprius, margine enim acuto, non latere plano uti plurima microscopiorum, vagatur.

In aquis rarissima.

46. KOL-

46. KOLPODA ROSTRUM.

KOLPODA oblonga, antice uncinata.

Dan. SNABEL-BUGTEREN.

Animaleculum antice ab altero latere in uncum sinuatum, postice obrutum, moleculis nigricantibus undique implerum. Alter margo ab antica ad mediam saepe ita momento temporis rerunditur & dilatarur, ut corpus ceterum complanatum ea parte crassum & triangulare appareat.

Motus lentus & horizontalis; saepe in alteram paginam praecipit.

In aquis, ubi Lemna, haud frequens.

47. KOLPODA REN.

KOLPODA crassa, medio sinuata.

Joblot *microsc.* tom. 1. part. 2. p. 65. t. 8. f. 3. A. B. C.

Dan. NYRE-BUGTEREN.*Gall.* ROGNON ARGENTE.

Corpus flavescens crassum subobscurum ubique teres subtus medio sinuatum, hinc reniforme.

Interanea molecularia totum corpus occupant.

Motus vacillatorius celer, interrupte concitatus.

Deficiente aqua formam ovatam induit, comprimitur, & demum fatiscit.

In infusione feni vix decem horis clapsis.
 Variat flavescens & crystallina.

48. KOLPODA CUCULLUS.

KOLPODA OVATA, antice incisa.

JOELOT. *microsc.* tom. 1. part. 2. t. 2. f. 2, 7. t.
 3. f. F. G. P, t. 4. f. a. c. f. p. q. A. B.
 t. 5. f. 5. S. f. 6. V. f. 7. t. 6. f. 2. 4.
 5. 6.

LEDERMÜLL. *microsc.* p. 88. t. 48. f. 1.

WRISBERG. *anim. infus.* p. 59. f. 4. D. E. F. G.
 O. f. 10. C. D. E. F. G. H. f. 12.

SPALANZANI *anim. infus.* p. 128. 129. t. 1. f.
 3. 4.

Dan. HËTTE-BUGTEREN.

Gall. CORNE-MUSE; PETITE HUITRE.

Animalculum pellucidissimum, marginatum, vesiculis pellucidis numero & magnitudine diversis repletum. Figura ut plurimum ovata, ventricosa, antice infra apicem in rostrum obtusum, raro acutum sinuata, interdum oblonga solito major, composita scilicet ex duobus animalculis basi & apice coherentibus, dissolutis orbicularis.

Interanea: vesiculæ 8-24. pellucidæ, in junioribus nullæ conspicuæ. Has nonnulli animalcula devorata dixerunt, ego vero ipsam sobolem, qualem in volvoce *globatore*, arguo; Monades enim *Lendes* cohabitantes vesiculis minimis minores sunt, nec ullus oculatior animalcula revera ab animalculis devorari vidit. In quibusdam unica tantum vesicula crystallina medium corporis occupat. Aqua fere exhalata, morteque imminet.

minente, lentius movetur, ac tam cucullo, laminisque tribus, lateralibus nempe & ventrali constare videtur, sobolemque vi protrudit.

Motus in varias directiones vividus.

Figuræ autorum minus bonæ, si, quod descriptiones jubent, nostræ convenient; *Fobloti* & Cl. *Spalanzani* nimis incisæ, Cl. *Wrisbergi* obscuræ.

In infusione vegeabilium vulgaris, & in fatida fæni.

In paucis extra rostrum, aliud longius & hyalinum, membranaceum prominere vidi, exuvias mentiens, quales quoque in *V. anguillula* observavi, hinc decorticacionem seu cutis mutationem, uti in infectis apteris & nonnullis amphibius suspicari licet.

49. KOLPODA MELEAGRIS.

KOLPODA mutabilis antice uncinata, postice complicata.

Dan. KALKUN-BUGTEREN.

Animalculum inter majora singularissimum; membrana nempe dilatata, subtilissima plicatilis, varias flexuras & complicationes momento temporis induens; area antica ad medium corporis usque hyalina, postica moleculis repleta, varie transversim complicata, plicis elevatis. Apex in uncum flexus; margo undique varie sinuatus, infra apicem denticulatus dentibus tribus vel quatuor. Vel pulchrius fabrefacta, margine nempe laterali antico loco dentium obtuse crenato, crenulis approximatis pluribus, intraque posticum serie longitudinali globulorum duodecim & plurium æqualium pellucentium, pro motu animalis recta vel flexuosa, insignita. Intra utrum-

que lineæ longitudinales subtilissimæ, ac versus postica in medio sphaerulæ majores tres, an ovula?

Fasciolarum instar, membranam varie plicando, apicemque aduncum eidem plagæ obvertendo, lente movetur.

In aquis cum Lemna raro; diverso tempore quatuor examini subjeci.

VIII. GONIVM.

Vermis inconspicuus, simplicissimus, complanatus, angulatus.

50. GONIUM PECTORALE.

GONIUM quadrangulare pellucidum moleculis sedecim sphaericis.

Dan. BRYST-HJÖRNEREN.

Corpuscula sedecim ovalia æquali fere magnitudine, subvirentia, pellucida, membranæ quadrangulæ unionum instar pectoralis summi Pontificis inferta, lumenque utrinque reflectentia.

Motus spontaneus animalitatem prodit; alternatim enim sese dextram sinistramque versus ultra quadrantem circuli volvendo provchitur. Ipsa corpuscula in motu ovalia, in quiete sphaerica videntur, quatuor interiora reliquis aliquantum majora.

Sæpius vidi, dubiusque an ovarium quoddam, an frustulam pelliculæ vegetabilis macerati, vorrice cohabitantium animal-

malculorum vel halitu oris protrusum, motu denique vere spontaneo convictus, merito obstupuerim, nisi in regno microscopiorum stupenda ubivis obvia essent.

In aquis puris.

51. GONIUM PULVINATUM.

GONIUM quadrangulare opacum pulvillis quatuor.

Dan. HYNDE-HJÖRNEREN.

Membranula sub lenticula n. 3. utrinque plana quadrangula, sub n. o. pulvinaris formam ex pulvillis tribus vel quatuor cylindricis compositi, hinc & illinc depreffi sistit.

Sic primo examini sese obtulit, aliquot post dies, omnes utrinque planæ absque omni convexitate, lineis tribus mediis in quatuor areolas divisæ; non paucæ lineis aliis transversis fenestratæ apparuere, sæpe duo quadrata uno latere juncta, futura distincta vagabantur.

Motus solitus ad angulum acutum lente vibratorius.

In fimetis.

52. GONIUM TRUNCATUM.

GONIUM obtusangulum postice arcuatum.

Dan. STUMP-HJÖRNEREN.

Pulvinate multo major.

H 3

Ani-

Animalculum complanatum, antice linea recta terminatum, subtus linea breviori in angulum obtusum truncatum, curibus arcu unitis.

Interanea molecularia, obscure virescentia, in medio vesiculae duae majores, hyalinae.

Lente procedit.

In aquis puris haud frequens.

53. GONIUM LUNATUM.

GONIUM rectangulum, postice arcuatum.

Dan. MAANE-HJÖRNEREN.

A praecedente discedit, quod minus, ac angulus baseos rectus sit, caeterum idem.

Inter moleculas virescentes vesicula major hyalina.

Cum praecedente frequentius.

IX. BURSARIA.

Vermis simplicissimus membranaceus, cavus.

54. BURSARIA TRUNCATELLA.

BURSARIA ventricosa. apice truncata.

Dan. MOSE-PUNGEN.

Animalculum nudo oculo visibile, albidum, magnitudine dimidiae linear, ovatum, apice, ubi apertura larga, oblique truncatum.

catum. Hiatus ab apertura basin versus decurrens. Fundo plurimum ova tria vel quinque spherica, rufa.

Interanea nulla.

Movetur, dum sese a dextra ad sinistram, vel pro lubitu a sinistra ad dextram lente volvit, & sic per lineam spiralem ad superficiem aquæ ascendit, quam cum ter aut quater apertura tetigerit, motu simili ac lentiori descendit. Ascensum subitanea volutatione interdum interrumpit, mox vero ascendere pergat.

In *Volvece* supra vidimus vermem moleculis homogeneis vivis & distinctis compositum; *Bursaria* nobis offert meram membranulam pellucidam, albam, in formam crumenæ plicatam, animalculum motu suo spontaneo unice prodens.

In fossis aquosis, paludibusque nemorosis, foliis faginis putrescentibus repletis, tempore vernali copiose.

55. BURSARIA HIRUNDINELLA.

BURSARIA excavata, mucronata.

Dan. STRÜT-FUNGEN.

Nudo oculo invisibilis, armato conspicitur membrana pellucens medio excavata, margine in quatuor lacinias oppositas contorta, seu in mucrones plagas oppositas spectantes producta, quorum laterales æquales, minores, antica & postica inæquales, longiores. Linea duplex subelevata corpus transversim percurrit.

Interanea nulla.

Lente

Lente volutantur, brachiisque feu mucronibus extensis Hirundines in aere circumvolitantes, feu navigia e longinquo vela facientia mentiuntur.

In aquis nemoralibus Julio & Augusto circa Lemnam granulorum pulveris instar numerosissime.

X. CERCARIA.

Vermis inconspicuus, pellucidus caudatus.

* teretes.

56. CERCARIA GYRINUS.

CERCARIA rotundata cauda acuminata.

LEEUVENHOEK *epist. phys.* 41. f. 5.

FRÄNKISCHE *Samm.* 4. B. 227. n. 1. f. a. 372.
t. 3. f. a. b.

Macrocerus corpore globoso, cauda crassiore. HILL.
h. anim. t. 1. 3.

LEDERMÜLL. *animalc. sperm.* f. 1. 2?

BAKER. *microsc. expl.* t. 10. f. 1?

β) Macrocerus corpore subovato, depresso, cauda extremitatem versus attenuata. HILL. h. anim. t. 1. 4?

Dan. FRÖ-UNGE-HALEREN,

Corpus candidum, gelatinosum, absque omni interaneorum vestigio, antice subglobosum, postice teres, elongatum, subacuminatum; interdum utrinque compressum apparet.

Cau-

Caudam natando Gyrinorum ad instar continuo vibrat.

Animaleulis spermaticis quæ ex folis autorum figuris cognosco haud absimilis videtur, at hi ea extra sperma masculinum reperiri negant, verba sunt acutissimi *Leeuwenhoek* in epist. 301 *licet varias & indole diversissimas aquas contemplatus sim nec istius modi animalculi, nec quidquam, quod animalcula ista similitudine aliqua vel figura referret, in ullis unquam aquis observaverim.* Figuræ tamen animalculi, quod ipse *Leeuwenhoek* & *Clarif. Mablring* in spermate arietis & galli, perillustris *Hill* in femine cervi & capellæ reperere meum gyrinum appriamè exprimunt, cæteræ vero minus.

In infusione animali raro.

57. CERCARIA CAPELLUS.

CERCARIA tripartita, cauda bifeta.

Dan. KILLINGE-HALEREN.

Animalculum manifeste compositum capite quod in quamvis directionem mobile a trunco discretum medio tantum in puncto affixum est, abdomine, quod minus latum, duplo vero longius quam caput, interaneis repletur: & cauda, quæ capite brevior abdomine angustior setis duabus terminatur; has pro lubitu in unam cogit, vel in duas divergentes disponit. Momento quidem hinc & illinc movetur, loco ramen parum discedit; in motu concitato, caput & abdomen corripit, quasi nutrimentum deglutinet.

Brachiurus 5 *Hillii* quædam cum hac communia habet, at figura & descriptione diversus est.

In aqua anno fere in vaseculo cum *Hydrachnis* servata ac in aqua flores per septimanam nutriente.

58. CERCARIA PODURA.

CERCARIA cylindracea, postice acuminata, subfissa.

Dan. LOPPE-HALÆREN.

Animalculum pullos *Poduræ* in *Lemna* degentes subhirsutos primo aspectu simulat, at nudo oculo inconspicuum & aquaticum, cum *Podura* insectum terrestre sit, exactiusque inquirenti toto cælo diversum.

Corpus pellucidum capite, trunco & cauda constare videtur.

Antica pars caput hælæcis quodammodo refert; Truncus cylindricus intestinis nigris spiralibus repletus, pro lubitu animalculi ventricosus, vel minus, postice absque interaneis, in acumen productus; hoc certo bestiolæ motu fissum, seu duabus fetis brevissimis terminatum apparet. *Intestina*, dum movetur, continuo moventur. Quæ mira apparitio singularis corporis & interaneorum motus spectatori se sistat, exinde patet, quod corpus glaberrimum sæpius subhirsutum credatur; dicendum quoque, animalculum e foco decedens oblique intuenti cilia lateralia, exferuisse, at raro visum.

Incessus in quamvis plagam, dum corpus circa axin volvitur.

In paludosis *Lemna* coopertis, Novembri & Decembri.

59. CER-

59. CERCARIA LUPUS.

CERCARIA cylindrica, elongata, torosa; cauda spinis duabus.

Dan. ULV-HALEREN.

Duplo vel triplo major congeneribus a Vorticella feli, cum qua plura communia habet, diversa tamen apice sub-
tus in mucronem terminato, & defectu organi rotatorii, quod in verme, majori licet, nulla opera extricare potui.

Animalculum musculosum contractile cylindraceum, capite, trunco & cauda compositum. Caput dimidio trunco majus, apice deorsum in uncum parvum productum. Utrumque interaneis musculosis compactum. Cauda corpori homogenea, at angustior, duabus spinis validis pellucidis terminatur; hæ vel in angulum acutum, aut rectum, vel in lineam transversalem extenduntur.

Sæpe singulari corporis inflexione sese in dimidia magnitudinis volumen corripit aquam forte hauriens, ac mox producit.

In aquosis, ubi Lemna vegetat. rara.

60. CERCARIA LEMNA.

CERCARIA mutabilis: cauda annulata.

Dan. ANDE-MAD-HALEREN.

Animalculum momento temporis varias formas induens, primo aspectu Proteum *Bakeri* credidi, at omnino diversum est.

Corpus contractile, pyriforme oblongum, elongatum, vel reniforme, triangulare; *cauda* brevis, crassa, annulata, vel longissima, flexuosa, teres absque annulis, hoc statu caudam tanta celeritate vibrat, ut duplicem crederes & tum non prorsus absimilis globulis, quos *Neritam* janitorem ejaculare vidi, illo caudam lente post se trahit. *Interanea* minus distincta, versus extremitatem anticam tamen corpusculum pellucidissimum mobile conspicitur, os animalculi puto, ac pone hoc puncta duo nigricantia, aegre detegenda, quas ex situ in *Fasciolis* solito oculos suspicor. Pars caudæ in interiora corporis interdum retrahitur.

Incessus uti in *Fasciolis* lentus & contractilis, corpore fere triplo cauda longiore, tribus vero vel quatuor gressibus vix peractis, corpus corripitur, cauda producitur quadruplo corpore longior, ac perpendiculariter erecta. Flexuose vibratur & hoc statu foliolum *Lenææ* cum pedicello refert. Raro caudam deorsum corpus sursum natando invertit.

In aquis paludosis.

** depressæ.

61. CERCARIA CYCLIDIUM.

CERCARIA ovalis, postice submarginata, cauda exfertili.

Dan. RUND-HALEREN.

Corpusculum ovale, complanatum, membranaceum, pellucidissimum, margine nigricante, hinc *Cyclidiis* annumerandum,

duim, probe vero contuenti & ex motu singulari sentitur, & demum videtur caudula minima acutiuscula, non margini affixa, sed intra eundem latens, quovis vero motu exferenda, vix tamen extra marginem protenditur. Margo posticus interdum emarginatus apparet.

Interanea vesicularia pellucida.

Incessus ad angulum acutum vacillatorius, cursorius plerumque per diagonalem guttula.

In aquis purioribus frequens.

62. CERCARIA TENAX.

CERCARIA membranacea, antice crassiuscula truncata, cauda triplo brevior.

Dan. SEI-HALEREN.

M. Lende aliquantum major.

Membrana obovata pellucida, margine antico crasso, truncato; postice acuta seu in caudam brevissimam terminata.

Interanea nulla.

Celeri gyro in varias directiones vagatur. Striæ licet, quæ evaporatione aquæ formantur, jam appareant, quantum
I 3
tamen

tamen humoris residuum natationi strias & sulcos absque impedimento sensibili pervagantis horæ semiquadrante sufficit.

In infusione fordium dentium intra quadriduum.

63. CERCARIA PLEURONECTES.

CERCARIA orbicularis, cauda unifeta.

Dan. FLÖNDER-HALEREN.

Animalculum membranaceum, seu membrana suborbiculata tenuis, albida, antice punctis duobus subapproximatis nigris, oculi an vestigia oris? postice cauda subtili, acuta; medio interaneis orbicularibus diversæ magnitudinis instructum horum unicum majus pellucidissimum.

Motus vacillatorius a dextra ad sinistram & pro lubitu vice versa. Dum natat, margo lateralis membranæ alter sursum, alter deorsum plicatur.

Mortua complanata virentem colorem induit.

In aquis ultra sex septimanas in vasculo servata.

XI. TRICHODA.

Vermis inconspicuus, pellucidus, altera parte crinitus.

* caudatæ.

64. TRICHODA CLAVA.

TRICHODA clavata fronte crinita; cauda reflexili.

Dan. KÖLLE-SPILLEREN.

T. *Cypride* cui accedit, triplo major, pilis anticis longis, corporisque, postica parte nuda &c. diversa.

Animalculum antice crassum postice angustius utraque extremitate obtusum, figuram clavæ fistens. Pellucidum, moleculis vesicularibus repletum. Supra posticam versus sinuatum subtus

Trichodæ, ut facilius inquirentur, subdividi possunt in

<i>caudatas</i> :	teretes: 65 - 67.
	complanatæ: 68 - 71.
<i>eeaudatas</i> :	sphæricæ: 72 - 76.
	æretes: 77 - 84.
	complanatæ: 85 - 101.
antice <i>crinitas</i> :	65 - 71, 73, 74, 76, 78, 82, 83, 85,
	86, 88, 93, 95, 96, 98 - 100.
utraque extremitate <i>crinitas</i> :	72, 75, 77, 79, 80, 81,
	84, 87, 89, 90, 92,
	94, 97, 101.

subtus antice medium versus in angulum dilatatum; fronte pilis raris 5 vel 6 solito longioribus quos crebro motitat. Posticum interdum in segmentum circuli reflectit.

In paludosis Novembri, rarior.

65 TRICHODA PUPA.

TRICHODA cucullata fronte crinita, cauda inflexa.

Dan. PUPE-SPILLEREN.

Prima facie Pupam *Culicis* refert.

Corpus teretiufculum pellucidum quoad tres partes describi potest; Caput nempe quod latiusculum, & quasi cucullatum, apice pilis brevissimis, pone truncum vesicula hyalina inferiorem capitis regionem occupans, ab angulo bascos antico propendet super pectus productio quaedam, vaginas pedum in nymphæ *culicis* simulans. Truncus pellucidus infra angustatus in caudam obliquam trunco parum angustiore inflectitur.

Lateri incumbens ope pilorum in circulum lente gyrat; cauda eundem situm semper servat, sed parum tamen moveretur.

Interanea rariora molecularia.

In aquis cum Lemna rara.

66. TRICHODA CLAVUS.

TRICHODA antice rotundata, crinita; postice acuminato-caudata.

Dan. SÖM-SPILLEREN.

Ani-

Animalculum clavum haud inepte referens.

Caput antice rotundatum, pilisque raris passim mobilibus instructam, postice, qua in caudam producitur, tantillum sinuatum.

Cauda acuminata apicem versus interdum curvata.

Interanea obscura.

Motus lentus in eadem regione.

In paludosis.

67. TRICHODA CUNICULUS.

TRICHODA oblonga, antice crinita, postice subacuminata.

Dan. CANIN-SPILLEREN.

Animalculum complanatum moleculis & vesiculis nigricantibus impletum, antice obtusum ciliis brevissimis vix perceptibilibus instructum, postice ab altero latere in acumen subsinuarum; apex acuminis seu caudulae absque interaneis hyalinus.

Motus vagatorius.

In aquis purioribus, haud frequens.

68. TRICHODA PISCIS.

TRICHODA oblonga, antice crinita, postice in caudam exquisitam attenuata.

Dan. FISKE-SPILLEREN.

K

Ani-

Animalculum complanatum, pellucidum, valde oblongum, latitudine æquali, moleculis flavescens impletum, antice obtusum, pilis rarioribus & brevissimis instructum, postice exquisitissime attenuatum, hyalinum. Paginam superiorem convexam, inferiorem cavam sæpe reddit, caudamque varie flectit. Corpus ab altero latere in quibusdam sinuatum.

Motus lentus, qualis in *Fasciolis*.

Pili ægre videntur, post observationem enim vel vicies repetitam, prima vice sub initium an. 1773, brevissimi, aqua fere exhalata, & quidem difficillime in conspectum subiere, postea in omnibus indubitate vidi.

Figuram 6. tab. 10. *Fobloti* nostram credidissem, nisi cognomen clavæ, corporis ventricosi & teretis, quo suam exornat, repugnaret.

In aquis, ubi *Lemma*, septimanam servatis haud infrequens.

69. TRICHODA MUSCULUS.

TRICHODA ovalis, antice crinita, postice subtus caudata.

Dan. MUUS-SPILLEREN.

Animalculum complanatum ovato-oblongum, altero margine seu subtus lineari, eodemque medio protuberante; antice angustius pilis raris brevissimis ludentibus; postice subtus cauda extensa spinam referente.

Interanea molecularia.

Motus congenerum lentior.

Aliam triplo minorem & vivaciorem reperi, quæ quoque caudam omni momento vibravit, cum illa rarissime caudam moverit; an pullus?

In infuso sæni post plures septimanas.

70. TRI-

70. TRICHODA LUDIO.

TRICHODA cirrata, supra crinita, cauda sursum extensa.

Dan. SPRINGER-SPILLEREN.

Animalculum vividum & lepidum, complanatum, pellucidum, punctulatum, antice clavarum, aliquantum incurvatum postice angustius, basi versus anteriora oblique truncatum, versus postica cauda transversim porrecta terminatum.

Caput supra & medium dorsi pilis seu ciliis longis vibratoriis splendidum, a latere capitis seu clavæ cirri mobiles, flexiles, & penduli, tres, distantes, sub ventre duo & antice juxta basin unus saltem. Cauda in motu bestiolæ stricta, oblique sursumque extensa est, atque sæpe quasi filia apparet. In quiete in flexuras movetur, figuramque cirri habet, attamen longior est. Cilia & cirri mobilissimi.

Motus concitatus varius; vel in gyrum circumagitur, eadem corporis pagina sursum spectante, vel utramque spectatori alternis vicibus momento citius advertens per lineam vulgo ziczac vacillat.

Figura constans.

In aquis nemoralibus; rarissima, 28 Decembris 1772.

71. TRICHODA DELPHINUS.

TRICHODA oblonga, antice crinita, postice cauda reflexa truncata.

Dan. MARSVIN-SPILLEREN.

Animalculum pellucidum ovato-oblongum, complanatum, antice pilis brevibus ludentibus instructum, postice in caudam

dimidia corporis longitudine productum; hæc semper sursum curvata, apice dilatata, truncata; angulis, præsertim superiore, prominulis.

Interanea, vesiciæ inæquales.

Motus, uti in congeneribus, lateribus planis, interdum ramen ventre, seu margine inferiore acuto vacillans provchitur; Cauda raro a perpendiculari in obliquum dorso incumbens movetur.

In infuso fæni post duas septimanas.

** ecaudatæ.

72. TRICHODA SOL.

TRICHODA globularis undique radiata.

JOBLOT. *microsc.* I. part. 2. p. 64. t. 7. f. 15.

Dan. SOEL-SPILLEREN.

Splendidam hoc animalculum socios ut novum genus constituat requirens hic sepono.

Corpusculum crystallinum rotundatum, superne convexum subrus nunquam vidi, iridem tamen convexum suspicor, undique radiis subtilissimis innumeris diametro corporis longioribus, divergentibus obsitum. Radii non ex margine solo, sed ex tota superficie exeunt, quosdam enim & ex summo apice oriri video.

Interanea molecularia, similia.

Motum a loco observare omnino non licuit, ac ne quidem vadiorum commotionem, licet duas horulas oculo indefesso & repetitis vicibus in illum attendecim; ipsum corpus per in-
ter-

tervalla tantisper dilatatur, & contrahebatur, & quidem lentissime, ac si ea parte osculum quoddam adesset. Aqua evaporata, lumen centrale, persistens in mortuo, apparuit.

Figura *Joblotti* licet minus justa nostram tamen indigari vix dubium est.

In aqua cum aliis infusoriis, at hoc post tres septimanas sese spectandum exhibuit.

73. TRICHODA GRANDINELLA.

TRICHODA sphaerica pellucida superne crinita.

Dan. HAVL-SPILLEREN.

Globulus minutissimus, pellucidus, interaneis vix ullis conspicuis; in puncto superficiei instructus fetis duabus aut tribus, vel pluribus brevissimis, ægre videndis, quas retractas summa vi extendendo quovis fere momento ex conspectu uno tractu aufugit.

Aqua exhalata, nova licet affusa, inanimis persistit, uti pleraque infusiorum.

In aqua purissima; ac in infuso vegetabilis.

74. TRICHODA COMETA.

TRICHODA sphaerica, antice crinita; globulo appendente.

Dan. COMET-SPILLEREN.

Globulus pellucidus, interaneis pellucetibus repletus, antice pilis diametri longitudine instructum, postice puncto pellucido appendente.

Vorticellarum pedicellarum discurrentium instar circumnarat, globulum unum vel duos filamentis subtilissimis recta protensus post se trahens, brevi remotior globulus perditur. Vagando pilos valde motitat; quiescit demum ac in meros radios dissolvitur, centro primum lunato, mox annulato, denique elliptico, sicque globulo immutato adjacente, immobilis persistit.

In aqua purissima, autumnus.

75. TRICHODA GRANATA.

TRICHODA sphaerica centro opaco, periphæria crinita.

Dan. GRANAT-SPILLEREN.

Trichod. *Grandin.* & *Cometam* refert, nucleo tamen obscure, interaneis imperceptibilibus, ciliis totum marginem passim occupantibus, diametro brevioribus, vitæque sedentaria (dum enim observarem, loco non secessit) & fasciculo radiorum duorum vel trium, dupla saltem diametri longitudine, quos per intervalla sparsit, diversa.

In aquis Lemna coopertis.

76. TRICHODA BOMBA.

TRICHODA mutabilis antice pilis sparsis.

Dan. BOMBE-SPILLEREN.

Trich.

Trich. *Granatae* affinis, at major & flavescens.

Animalculum crassum, pellucidum, moleculis lutescentibus repletum omnium vivacissimum motu & gyratione perquam vehementi oculum acutissimum, observatorem pertinacissimum eludit. Motus ejus & figura multiplex est; hæc vel spherica, aut reniformis & hoc statu curius rapidissimos per aquas instituit, uno nempe tractu uti Tr. *Grandinella* ab altero in alterum guttulæ latus sese ope pilorum & contractione corporis jaculando visum omnem præterfugit: vel ovata, aut inverse conica, postice aliquantum sinuata, & sic ex eodem centro in orbem concitatim se agit, vel in gyros diversos concentricos circumnatar: vel denique cochleata, faciem *planorbis* simulans, centro distincto, ex apertura anfractus pilis longis exsertis, quibus nunc quietius micat; hoc in situ quasi intervallo quietis se reficiens diu permanet.

In aquis ubi *Lemma* vegetat, frequens.

77. TRICHODA ACARUS.

TRICHODA piriformis antice subtus crinita, postice pedata.

Dan. MIDE-SPILLEREN.

Animalculum vividum conicum, ventricosum moleculis nigricantibus impletum antice hyalinum. Apex plus vel minus pro lubitu attenuatus, subtus serie ciliorum longorum, seu pilis, quasi radiis cinctus. Ventre prodeunt cirri seu pedes, saltem quatuor, longi curvati; hos & cilia continuo varie movet, vel capite vel ventre sursum verso.

Motus plerumque circularis eodem in loco.

In aqua, ubi *Lemma*, raro.

78. TRI-

78. TRICHODA CAMELUS.

TRICHODA antice crinita crassiuscula, medio utrinque emarginata.

Dan. CAMEEL-SPILLEREN.

Corpus antice ventricosum, pilis mobilibus instructum; Dorsum incisura media quasi in duos tubercula divisum; venter vero, seu pars inferior postica versus sinuata.

Motus lentus pilis ludentibus

In infuso vegetabilium rara.

79. TRICHODA PELLIONELLA.

TRICHODA cylindracea antice crinita, postice fetosa.

Dan. PELTZ-SPILLEREN.

Animalculum cylindraceum medio aliquantisper incrassatum, pellucidum, moleculis passim impletum, utrinque obrutum, antice ciliis micantibus ægre lenticula 3 micr. comp. perceptibilibus, postice fetis terminatum.

Lente incedit.

In infusione vegetabili.

80. TRICHODA PULEX.

TRICHODA ovata antice incisa, fronte & basi crinita.

Dan.

Dan. LOPPE-SPILLEREN.

Hæc & sequens qua figuram *Kolpodam* lucillum referunt pilis vero apprime distinguuntur; pulicemque *Swammerdami* hæc imprimis in mentem revocat.

Animalculum erectum, convexiusculum, ovale, pellucidum, moleculis minimis nigricantibus undique refertum, antice obscure incisum, fronte obtusa.

In fronte pili rariores, quibus alternatim vibrat.

Postice similiter pili pauci porrecti.

Quoties tres vel quatuor gressus processit, unum mox retrogreditur.

In aqua sub Lemna degit at haud frequens.

81. TRICHODA PULLASTER.

TRICHODA ovata, antice sinuata, fronte cristata, basi crinita.

Dan. HANE-SPILLEREN.

Cum præcedente plura communia habet, figuram, habitationem, motum, pilos frontis & baseos; differt tamen, quod minor, superna parte pellucida absque punctis nigricantibus, fronte truncata, pilis totam capitis superficiem, ni fallor, occupantibus, corpore antice valde sinuato, quodque ideam *pulastri* exeat.

Cum præcedente.

82. TRICHODA ANGULUS.

TRICHODA angulata, apice crinita.

L

Dan.

Dan. VINKEL-SPILLEREN.

Animalculum elongatum teretiufculum seu congeneribus convexius, infractum, vel articulatum, juncturaque quasi in duas partes latitudine æquali, longitudine diversa divisum; antica pars brevior postica apice pilis ludentibus brevibus instruitur, postica longior absque pilis.

Interanea molecularia indistincta.

Motus interruptus circularis.

Partitionem in duo animalcula simulat, at unicum animal probant inæqualis partium longitudo, pili in extremitate alterius partis, defectus pilorum in angulo saliente, seu tuberculo dorsi, quod, si partitio unius in duo esset, pilis instrueretur, ac demum nulla infecuta partitio.

In infuso fæni rara.

83. TRICHODA TRIGONA.

TRICHODA convexa, antice ciliata, postice erosa.

Dan. TREKANT-SPILLEREN.

Animalculum subtriangulare utrinque subconvexum, antice acutum postice largiufculum, angulis obrufis prostantibus, emarginatum. Erosio morfui a bestiola vorace facta similis; Successu temporis evanescit in marginem oblique truncatum; Angulus anticus, seu apex pilis brevissimis ludentibus instruitur.

Vacillando incedit.

In aquis sub Lemna; bis tantum reperi.

84. TRICHODA TINEA.

TRICHODA clavata, antice crinita, postice grossa.

Dan. MÖL-SPILLEREN.

Animalculum teres subpellucidum *clavam* inversam exhibens, antice angustum, postice incrassarum, seu Phalænam *Tineam*, cui postica alarum sursum retusa, exprimens; similitudo hæc augebatur incisura apparenti, qua postice quasi in duas partes divisa videbatur. Pili antici subtus versus medium interdum diffuebant.

Interanea molecularia indistincta.

Motus lentus pilis continuo micantibus, palporum in Tineis instar.

In infuso feni post tres septimanas. Trich. *Lepore* triplo minor.

† TRICHODA CHARON.

TRICHODA cymbiformis, fronte crinita.

T. *Lynceo* duplo major.

L. 2

Cer-

Hunc vermem & paucos alios licet *marinos*, generibus tamen convenientes & novos in gratiam Naturæ curiosorum signo, tamen crucis † & defectu numeri a fluvialibus & terrestribus separatos hic simul in lucem proferre juvat. Aqua marina suis quoque infusoriis scatet, micrologisque futuris messem uberrimam promittit.

Corpus ovale figura & motu cymbam referens, supra cavatum subtus seu a tergo convexum, fulcarum; puppis rotundata, fasciculo pilorum inflexo, pendulo; prora angustior, setis duabus vel tribus porrectis, instruitur.

In medio setæ solitariae mobiles.

Motus undulatorius, qualis in lentre fluctibus agitato, opempe pilorum in puppe propendentium.

In aqua marina.

85. TRICHODA CIMEX.

TRICHODA supra convexa, subtus plana, crenata.

Dan. VEGGE-LUUS-SPILLEREN.

Magnitudine Tr. *Lyncei*, at corpus ovale, dorso convexo, ventre plano, margo anticus parum incisus apicesque incisio- nis interdum motitari vidi.

Interanea pellucidissima, indistincta.

Motus duplex natatorius & ambulatorius; hic fit, dum supra objecta, imprimis volvocem, prona incedit, ac tum in conspectum subeunt setæ ad minimum quatuor medio subtus longitudinaliter affixæ, usum pedum præstantes; ille vero dum supina forte ope descriptarum setarum per aquam fertur. Setam antice porrigere, qua tanquam rostro objecta quibus incedabat, tentabat, mihi videbatur.

Cum aqua deficere incipit, dorsum in fuleos longitudinales corrugatur, a sequenti tamen & a *Cyclidio* Pediculo, ut videtur, æque diversum.

Aliam

Aliam reperi gibbam antice pellucidam, postice opacam siliatam, a *Cimice* vix diversam. Extra corpora, quibus incedere solet, anticam & posticam contrahit, ciliis micatione ventrem occupantibus.

Alia sæpe occurrit, recta quasi testudinaria recta marginibus inflexis pellucidis, corpore moleculari, subtus canaliculo longitudinali diviso, pilis anticis & posticis.

In infuso vegetabili.

In fimeris aquosis vulgaris.

86. TRICHODA ORBIS.

TRICHODA orbicularis, antice emarginata, crinita.

Dan. BRIKKE-SPILLÈREN.

T. *Cimicem* refert, at major, & planior.

Animalculum orbiculare pellucidum planum, antice aliquantisper emarginatum; incisionem hanc occupant crines subtilissimi, solito longiores, quod ex lusu concludo, videre enim vix licet; reliquum marginis absque pilis aut ciliis.

Totum meris moleculis vesicularibus compositum.

In aquis rara.

86. TRICHODA SEMILUNA.

TRICHODA semiorbicularis, antice subtus crinita.

Dan. HALV-MAANE-SPILLEREN.

L 3

Ani.

Animaleculum complanatum, hyalinum, figuram lunæ in primo quadrante referens, antice subtus pilis brevissimis, raris, quibus micat, instructum.

Interanea globuli minimi pellucentes.

Motus lentus convulsivus.

In infusione Lemnæ.

87. TRICHODA LYNCEUS.

TRICHODA subquadrata, rostro adunco: ore crinito.

Dan. LOS-SPILLEREN.

Primo intuitu genus Monocolorum, quod *Lynceum* vocavi refert, at nec testa nec oculis &c. instruitur.

Corpus membranaceum, compressum, latum absque crassitie, supra in rostrum incurvatum porrectum, infra truncatum. Sub rostro fasciculus pilorum pendulus, quos moritardo aquam haurire videbatur; margo infimus, postice sinuatus, setis raris cinctus, hæ pro lubitu animalculi moventur, & conduntur, natationique inservire videntur.

Interanea pulchre conspicua; tubulus nempe curvatus protenditur ab ore in intestina mediæ corporis; hæc cum tubulo in frequenti agitatione. Intra marginem posticum & anticum tubulus alius longitudinalis liquore carulescente sæpe imburus.

In lineam rectam vix duos vel tres corporis diametros progressum, confestim se paulisper recipit, retroque in circumlum moverur.

Quæ-

Quædam in copula deprehendi; genitalia sita sunt in sinu marginis infimi; hæc in conjunctione ultra corpus porrecta spatia lateralia inter utriusque corporis marginem vacua relinquunt ipsaque animalcula in actu plagam oppositam spectant. Ne quidem imminente morte dissolvuntur.

In aqua tres ante septimanas regelata.

88. TRICHODA URNULA.

TRICHODA urceolaris antice crinita.

Dan. URNE-SPILLEREN.

Faciem *Vorticellæ* habet, cum vero complanata fit, ac cillis absque gyratione micet, locum inter *Trichodas* requirit.

Animalculum membranaceum, pellucidum, postice obrutum medio latiusculum, antice truncatum; intus moleculis vesicularibus & nigricantibus impletum. Pili in margine antico æquales & breves.

Incessus lentus.

In aqua, ubi Lemna, rarissima.

89. TRICHODA MYTILUS.

TRICHODA subclavata utraque extremitate latiori hyalina ciliata.

Dan. MUSLING-SPILLEREN.

Inter

Inter majores.

Figura animalculi ægre determinatur; antice & postice rotundatum, pellucidissimum, candidum, immaculatum; medio interaneis nigricantibus obscurum, vesiculis interjacentibus pellucidis, ab altero latere aliquantum sinuatum. Extremitas utraque ex duabus laminis componi videtur, *antica* latior, ciliis brevissimis intra marginem latentibus obsita, ac corniculis duobus ex massa obscura erectis ornata; hæc globulis articulata varie inflectit & erigit, illis vorticem in aqua continuum ciet; *postica* ciliis marginalibus ac fetis duabus e massa obscura extra marginem porrectis, instruitur.

Celerime natat multamque aquam continuo haurit.

Sordes excernere vidi.

Inter *Trichodam* & *Vorticellam* medium.

In aquis diu in vasibus retentis vulgare.

90. TRICHODA SILURUS.

TRICHODA oblonga, antice & postice crinita, dorso ciliato.

Dan. EGERN-SPILLEREN.

Animalculum ovatum, complanatum, subincurvatum, opacum, antice supra fasciculo pilorum vibrantium, postice seu cauda acutiuscula ciliis inæqualibus mobilibus; dorsoque seu margine convexo ciliis minoribus rotatoriis instructum. Interanea punctis inæqualibus lucidis & opacis absque motu.

Variat corpore ovato & oblongo. Filamenta Confervarum minuta sæpe pilis caudæ implicantur.

In aquis aliquot septimanas in vasculo fervatis, confervaque repletis copiose.

91. TRI-

91. TRICHODA CALVITIUM.

TRICHODA latiuscula, oblonga, antice corniculis micantibus.

Dan. SKALD-SPILLEREN.

Corpus latiusculum, æquale, planiusculum, utrinque obtusum, moleculis nigricantibus impletum, macula imprimis versus postica & latus dextrum, interjacente vesicula pellucida nigra. Antice nec cilia nec pili, sed in area angusta cornicula duo vel tria ludentia, uti in *T. Mytilo*, punctaque 3 vel 5 mobilia nigra, postice fetis vix extra marginem porrectis vel brevissimis, seu striis instructa. Nullibi pili seu cilia perceptibilia, adesse tamen vix dubitò, cæteraque similitudo eam huic generi vindicat.

In infuso vegetabilium.

92. TRICHODA LEPUS.

TRICHODA ovata, apice crinito, basi fetosa.

Dan. HARE-SPILLEREN.

Corpus ovatum, compressum, pellucidum, pilis nonnullis brevibus ludentibus quasi organo rotatorio coronatum, basi fetis terminatum.

Interanea pellucida; in medio sæpe corpora duo sphaerica opaca, an ovaria? antice duo vel tria puncta lucida mobilia; aliis series duplex longitudinalis oculorum pellucidorum.

Motus, in abundanti aqua fluctuans; margine utrinque sursum flexo, in modica complanato corpore lentè procedens, omni momento concitatum a via deflectens.

Magnitudine variat.

In fimeris, infusioneque animali & vegetabili.

93. TRICHODA URINARIUM.

TRICHODA ovata, rostro brevissimo crinito.

Joblot. *microsc.* tom. 1. part. 2. p. 65. t. 8. f. 2 & 4?

Dan., URIN-GLAS-SPILLEREN.

Gall. URINAL.

Animalculum depressum, ovatum, vesiculis molecularibus impletum, antice productum in rostrum minutum hyalinum, apice ciliatum; cilia brevissima, ægre perceptibilia, quibus obiecta rentar.

Motus uti in plerisque vacillatorius & convulsivo retractilis.

Defectus crinium in figuris Jobloti synonymum incertum reddit.

In infusione fæni rarior.

94. TRICHODA CYCLIDIUM.

TRICHODA ovata apice hiantè, basi que crinita.

Joblot.

JOBLOT. *microsc.* tom. 1. part. 2. t. 2. f. 3. t. 8.
f. 9. t. 10. f. 19.

Dan. RUND-SPILLEREN.

Membrana ovata, pellucida; globulis diversi voluminis, in extremitate postica obscurioribus repleta; antica angustiore, absque ullo organi externi vestigio.

Vacillando margine incedit; communiter latere plano provehitur, aquam ut videtur continuo hauriens, & tum rictus antice ad medium fere corporis in angulum acutissimum aperitur, observatori in instanti & quidem difficillime visibilis.

Mortis in agone posticam corporis partem piscis instar sæpe inflectit, ferasque subtilissimas, in vivo inconspicuas, postice exferit; deficiente aqua evanescit, congerie interaneorum moleculis diversæ figuræ referentium supersistere.

In infusione vegetabili; vulgaris.

Ira vel centies visa trium annorum intervallo ope lent. No. 3. demum ope lent. No. 0. novum examen repetitis vicibus instituenti sub genere *Trichoda* locum sibi vindicat. Postice enim furæ subrigidæ diversæ longitudinis, apice rictus hians ciliis & rictu & ipso apice ludentibus; quin etiam apex communiter obrufissimus in oblique truncarum interdum mutabatur.

Figuræ *Joblotti*, cui in microscopicis plurimum debetur, optimæ, radios vero tertiæ figuræ t. 2. pictoris genio tribuendos existimo.

In infusione vegetabilium vulgaris.

95. TRICHODA CYPRIS.

TRICHODA obovata, versus postica superne sinuata, antice crinita.

M 2

Dan.

Dan. CYPRIS-SPIELEREN, QUON. SLOV. S. 187. I.

Animalculum compressum subpiriforme versus postica altero margine sinuatum, antice latius obtusum. Frons capillis basi latiusculis seu mucronibus vibrantibus, infra marginem inferis, postice brevioribus, partim recta protensis, partim deflexis instructur.

Motus quovis momento retrogradus.

Figuram Monoculorum Cypridis haud male refert, bivalvemque suspicor.

In aquis Lemnae rectis.

Dan. DUUN-SPIELEREN, QUON. SLOV. S. 187. I.

96. TRICHODA PUBES.

TRICHODA ovato oblonga gibba, antice depressa.

Dan. DUUN-SPIELEREN, QUON. SLOV. S. 187. I.

Animalculum supra postice gibbum nigra macula distinctum, versus apicem depressum, aliquantisper plicarum, subtus subconvexum; ita saltem, dum movetur, apparet. Apicem obtusum occupant pili minutissimi, ante mortis agonem ægre visibiles, tum vero eos e rima apicis arcuata omni vi porrigit ac perquam vehementer commovet, ultimum aquæ halitum hauriens.

Interanea molleculis, variæ magnitudinis repleta postice nigra.

Postice pili, setæ nullæ.

Vagando per aquas fertur.

In aqua cum Lemna, at non ubique, Decembri.

Dan. DUUN-SPIELEREN, QUON. SLOV. S. 187. I.

Dan.

Dan.

97. TRI-

97. TRICHODA LINTER.

TRICHODA ovato oblonga, utraque extremitate prominula.

Dan. BAAD-SPILLEREN.

Multum refert *M.* hiantem, at multoties major, centro, non margine vacillat.

Aliam vidi huic simillimam, absque globulorum serie, solo canali alimentario longitudinali, qui interdum cæruleum colorem admittit, & postica versus binis globulis instructum.

Corpus in abundanti aqua utraque extremitate elevata, ita ut subtus convexum, supra depressum conspiceretur, cymbæ instar fluctuans. Interdum totum corpus sursum deorsum gyraur.

Ætate & forte sola prolis absentia differt.

In infusione vetusti graminis.

Animalculum pellucidissimum, crystallinum, ovato-elongatum, antice & postice fere æquale, duplici vel triplici globulorum serie utrinque, inter quam in medio intestinum longitudinale raro conspicitur.

Motus festinans vacillatorius, sæpe, absque vacillatione vehementer quasi protruditur, anticam & posticam sæpe vehendo elevat; ab altero latere versus antica incisio obscura, qua aquam haurire videtur interdum, dum natat conspicitur.

In morte complanatur, globuli omnes evanescent, solo corporis margine superstitite, moxque moleculæ subcærulescentes diversæ figuræ loco globulorum existunt.

In infusione *Lichenis coriarii* e Groenlandia; quadruplo & sextuplo major *M. Cucullo*, factis 20 diversis infusionibus, in sola *Lichenis* infusione apparuit copiosissime.

98. TRICHODA SANNIO.

TRICHODA incurvata, supra ciliata, infra truncata.

Dan. GÖGLE-SPILLEREN.

T. Ludionem adeo refert, ut integrum animaleculum partem ejus anticam crederem, nisi cilia frontem & verticem tantum occupantia, minime ad dorsi medium descendunt, defectus cirrorum ventris, ac pili tres, vel quatuor brevissimi in margine truncato versus angulum posticum repugnarent; his passim micat. Cilia capitis pilis longiora retrorsum & antrorsum vibrantur; Cirri a latere capitis utrinque duo, mobiles, penduli.

Motus uti in *T. Ludione*.

Aqua deficiente, motuque uti in cæteris cessante, quibusdam tamen ciliorum passim mortis in agone micat; guttula confestim affusa, reviviscit quidem, opeque cirrorum circumvagatur, cilia vero rigida absque motu paucis momentis persistencia evanescere denique profus, ac animaleculum cursum prosequatur, demum quietum in moleculas resolvebatur.

In aqua ubi Lemna, raro.

99. TRICHODA UVULA.

TRICHODA planiuscula elongata, æqualis, antice crinita.

Dan. DRÖVEL-SPILLEREN.

Animaliculum subcrystallinum sua latitudine sextuplo longius, retretiusculum, flexuosum, æquale, maximam partem moleculis

leculis obscuris impletum; antica subvacua, distinguitur canali alimentario globulisque medium versus remotis lucidis. Cilia seu, pili brevissimi marginem anticam oec partes interdum in rictum canalem versus dispergantur.

Motus vagatorius.

In infusis ferri & vegetabilium vetustis; putridis, sæpe muco rectis.

100. TRICHODA ANAS.

TRICHODA elongata, apice colli subtus crinito.

Danz. ANDE-SPILLEREN.

Animalculum complanatum, latitudine quintuplo longius, moleculis obscuris impletum; in collum hyalinum productum; sub apicem colli paucos pilos hyalinos inæquales micare vidi, pictor etiam saperne.

Lente vagatur.

Huc forte referendæ figuræ l, n, m. tab. 4. *Joblot* microsc.

In aquis purioribus.

101. TRICHODA PATELLA.

TRICHODA univalvis, antice & postice fetis inæqualibus porrectis.

Danz. PATELLE-SPILLEREN.

Socios,

Socios, ut genus constituat, expectat.

Valvula orbicularis crySTALLINA, antice submarginata.

Corpus medio valvulae incumbit pulposum, & quasi hirsutum; superne & inferne pili seu setae diversae longitudinis, extra testam prominentes sex vel septem vices pedum & remorum agunt, quarum quaedam infractae. Superiores duplicem feriem transversalem constituunt.

Vacillando natat, at nunquam ultra angulum acutum sese elevat.

In aqua palustri, rara.

XII. VORTICELLA.

Vermis contractilis, nudus, ciliis rotatoriis.

* absque cauda & pedunculo.

102. VORTICELLA NIGRA.

VORTICELLA trochiformis, nigra.

Dan. SORT-SPURREREN.

Oculo

Crines in quibusdam *Trichodarum* cilia quoque dici possunt, a ciliis tamen *Vorticellarum* & *Brachionum* in eo manifeste differunt, quod haec motu continuo, plura saepe minuta durante vehementer vibrentur, sen rotentur, illi motu interrupto micent.

Species generis numerosissimi subdividi possunt:
absque cauda & pedunculo: a. opaca: 102-106.

b. pellucida: 107-112.

caudata: a. cauda distincta: 113-118.

b. cauda connata: 119-122.

pedunculata: a. pedunculo brevi: 123-126.

b. ped. longo, simpl.: 127-137.

c. pedunc. ramoso: 138-140.

Oculo nudo se sistunt puncta minima nigra in superficie aquæ singulatim natantia; quodlibet microscopio subjectum videtur corpusculum conicum, opacum, altera extremitate ventricosum, obtusum, altera acuminatum; aucta valde magnitudine utrinque in extremitate, obtusa uncinuli duo pellucidi candidi in conspectum prodire. Hi organum rotatorium inconspicuum prædunt, eorum tamen ope in aqua progreditur.

Motus vacillans fere continuus & in summo aquæ.

In pratis inundatis Augusto.

103. VORTICELLA VIRIDIS.

VORTICELLA cylindracea uniformis, viridis, opaca.

Dan. GROEN-SNURREREN.

Oculo punctum parvum viride; *lenticula* corpusculum opacum, obscure viride, cylindricum, utraque extremitate obtusum, antica tamen crassius, simplicissimum, omnibus artibus destitutum absque ulla figuræ mutatione, nec microscopio num. 2. amplius videbatur. Ex motu aquæ ab utroque latere, organum rotatorium in extremitate crassiore suspicor, videre tamen nullo pacto potui; punctum nihilominus lucidum, quod momento citius disparuit, motum rotatorium vehementissimum indicans, eo loco interdum conspiciere contigit.

Ani-

Vorticellarum quædam nudo oculo, quædam solo armato conspicua, omnes microscopio inquirenda:
conspicua: 102 - 4, 111, 117, 120 - 123, 129, 133, 135, 136, 139, 140, †.
inconspicua: 105 - 10, 112 - 16, 118, 119, 124 - 128, 130 - 32, 134, 137, 138.

Noctes insomnes brevesque qui transigere amat, Vorticellas inquireat.

Animaculum apertura antica, intra quam hoc motus organum conditur, forte instruitur.

Motus in aqua lentus, sæpe per lineam rectam, sæpissime per circulum.

Plurima cum *Enchelide* viridi communia habet.

In aquis purioribus, Septembri.

104. VORTICELLA POLYMORPHA.

VORTICELLA multiformis, viridis, opaca.

A præcedente diversa.

Oculo punctum agilissimum viride, sub microscopio momentis paucissimis tam multas & varias formas induit, ut nec calamo nec verbis exprimi possint; ex omnibus Naturæ mirandis, quæ videre mihi contigit, hoc sane maxime mirabile, ac summum Naturæ artificium quod animus stupet, quo oculus hebescit, inopsque spectator quovis momento roget:

Quo teneam vultus mutantem Protea nodo?

105. VORTICELLA CINCTA.

VORTICELLA trapeziformis, nigro-viridis, opaca.

Dan. MAGNET-SNURREREN.

Figura irregularis, oculo nudo inconspicua, quadratum inæquilaterum, undique ciliis minutissimis, uno vero latere duplo

duplo longioribus, omnibus mobilibus instructum plerumque offert, sæpe ovata, & carina transversali cincta apparet, & tum ciliis conditis formam Magnetis armati imitatur.

Circa centrum lente rotatur.

In aquis cum sequente & minor, nec tamen ejus pullus, cum & figura & motus diversus sit.

106. VORTICELLA CORNUTA.

VORTICELLA inverse conica, viridis, opaca.

Dan. HORN-SNURREREN.

Vort. *polymorpham* & *viridem*, quarum alterutram primo intuitu credidi, refert; postquam plures diu observaverim, & ipsam & mutationes diversas comprehendi.

Corpus mutabile, crassum, moleculis vesicularibus, obscure viridibus, compositum, plerumque inverse conicum, antice latum, truncatum, corniculo seu uncinulo utrinque prominente, postice in conum abiens, undique ciliatum, ciliis lateralibus minutissimis; antica his triplo longiora conferta in unum circum moventur, nunquam uti in *polymorpha* in duos, utraque pro lubitu bestiolæ micant vel quiescunt, apparent vel celantur. Sæpe apex conici vel postice extremitas pellucida est, vel in duos apices obtusos, interdum acutos, vel in tres pellucentes terminatur. Figuram jam ovatam, jam reniformem, ciliis anticis conspicuis, lateralibus & uncinulis occultatis, vel uncinulo altero conspicuo, nullis omnino ciliis, assumit.

Vacillando & quidem situ obliquo incedit; figura, dum vagatur, vel conica, postice acuminata, vel cylindrica, postice obtusa.

Aqua exhalata rumpitur & in moleculas vesiculares vi-
rentes effunditur.

In aqua palustri Decembri majores & minores eadem
forma.

107. VORTICELLA LIMACINA.

VORTICELLA cylindrica, truncata; ciliis bi-
geminis.

Dan. SNEGL-SNURREREN.

Oculo inconspicua; ope vero lenticulae corpusculum cry-
stallinum cylindricum conspicitur; & hoc ex orificio truncato
cilia duo vel quatuor minima, agre perceptibilia profert.

Interanea pellucens; pedunculo destituitur; sessilis est
& parasitica. Motum nullum nec rotatorium nec contracti-
lem, etiam si non paucas horas observatiunculæ impenderit,
observare potui; in individuo tamen motum singularem vidi;
interanea nempe una gyratione circa centrum per intervalla ve-
hementer agebantur; hae forte ratione animalculum loco, cui
adhæret, secedere conatur; quædam enim in aqua libere vaga-
ri animadverti.

Tenacula & ora juniorum *Planorbis contorti* & *Bullæ
fontinalis* solitariae occupant, dum congenere pedicellatae re-
stæ infident.

108. VORTICELLA TRUNCATELLA.

VORTICELLA cylindrica, truncata, ciliis con-
fertis.

Craipe-

Craspedarium corpore cylindrico. HILL. hist. anim.
p. 6. t. 1.

Dan. BEGER-SNURREN.

Major & crassior Enchelide *Fritillo* & Vort. *limacina*,
quas refert; adde, quod nec fessilis, nec interaneis vacua mi-
hi unquam obvia fuerit, & quod ciliis pluribus totum aper-
tura marginem communiter occupantibus instructa sit.

Corpus cylindraceum, crystallinum, moleculis nigricantibus
repletum, postice obrutum, antice truncatum, organo rotato-
rio splendidum. Cilia in fasciculos duos oppositos interdum
collecta iærorum nitent.

Contractionem, quantum memini, nullam vidi.

In aquis, ubi *Lemma* vegetat, haud frequens.

109. VORTICELLA CRATERIFORMIS.

VORTICELLA subquadrata.

Craspedarium corpore subovato. HILL. h. anim. p.
6. t. 1. f. 2.

Animalculum oculo inconspicuum, vividum, pellucidissi-
mum, teres, latitudine sua aliquantisper longius; figura ad
quadratum accedente, ita tamen, ut antice interdum convexum
appareat, & ab altero latere brevius sit. Organum rotato-
rium utrinque in fasciculum ciliorum unitur; postice alius fa-
sciculus ciliorum brevissimorum utrinque micantium armato
oculo ægre perceptibilis.

Intervanea nulla; globuli, seu vesiculæ tantum 8-10. in medio corporis.

Hujus duo individua in conjunctione prehendi; sphaerulas duas pellucidissimas moleculis minimis plenas mentiebantur, adeo ut ignota animalcula crederem, nisi post plurimas gyrationes secedentes figuram *V. crateriformis* assumsissent. Sphaerulæ concitatim natabant; altera alteram alternatim in vorticeum suum traxit; superficies in hoc statu glabra, absque ullo cilio visibili, in discellu vero in basi qua cohærebant, linea circularis apparuit; ac in separatis fasciculus ciliorum & motus qualis in *V. crat.* Cum minores majoribus hujus speciei essent, propagationem per spontaneam divisionem potius, quam coitum suspicor.

Motus vacillatorius continuus & vehemens, absque quiete. Contractio fit in antica & postica parte simul, inque hujus medio aqua deficiente apertura elliptica visibilis, illa vero in collem elevatur.

Aqua exhalata nova licet affusa, post plures horas non refuscitur.

In infusione graminum copiosa & frequens, ac in fossis cum Lemna.

Monendum ne capitula Vorticellarum pedunculatarum, relictis pedicellis, in aquis circumvagantium pro alia specie sumantur, nostra hæc prima facie plurimum refert, diversa vero individuorum magnitudo propriam speciem insuper probat.

110. VORTICELLA NASUTA.

VORTICELLA cylindræa, crateris medio macrone prominente.

Animalculum nudo oculo inconspicuum, armato inter mirabiliora, organo rotatorio medium corpus cingente.

Cor-

Corpus pellucidum cylindricum, inæquale, antice truncatum ciliis rotantibus corpusculoque triangulari in centro crateris prominente, postice obtusum, medio latere utrinque mucrone instructum. Sic in motu exhibetur, aqua vero fere exhalata, corporeque utri in reliquis infusoriis depresso oculus detegit, præter organum rotatorium anticum, vorticellis commune, ipsum corporis medium ab altero circumdari, hujusque cilia in motu animalculi ob vehementiam rotationis utrinque tantum perspicere, & quidem quasi in mucrones unita. Quid, quod inter hoc & anticum, adesse tertium parcius ciliatum, ex alio sed minori fasciculo pilorum latere mucronem exque lineis duabus transversalibus rivulos aquarum profluentium mentientibus, quam tamen imaginem soli motui ciliorum lento deberi autumo.

Motus concitatus & multiplex, tantusque organorum momentium apparatus, imprimis in gravida cujus pulli simul in matre suo motu gaudent, in corpore pellucido aciem oculi & ingenii observatoris heberant, ut de re adeo perplexa sententiam ferre vix audeat. Postquam mater pullos coram delineatorem enixa efferet, motus & organa justius dignoscebantur.

Seriem ciliorum in medio corporis rudimentum propagationis instantis per partitionem, qualis in *Naidibus* videre est, crederem, nisi pullus in medio & in extremitate animalis aliter sentire juberet; attamen ita est, quam quidem paradoxum appareat, plures enim postea reperi simplices absque ferie ciliorum media, paucas ferie triplici ciliorum cinctas; sicque *Vorticifera* & partitioni & fœtus vivis simul propagatur; prolesque, quam partitione minatur, jam antequam a matre secessit, fœtu vivo gravida est.

In aquis inter Lemnam medio Novembris parcius.

Variam & improvisam formam induere valet; ventricosa enim subquadrata, membranacea utrinque compressa, ovalis ac spherica pro lubitu evadit; prominentia triangulari tamen permanente, in spherica & ovata quidem occultata, in necata tamen, ope nempe urinæ guttulæ mixtæ teres & longior, ac margo aper-

turæ

ruræ ciliis reflexis hirsutis apparet: sphaerica & ovata figura incautum facile decipit, dum aliud animalculum mentitur, ciliis peripheriam cingentibus, meque dimidio horæ ambiguum tenuit; in paucis quartam ciliorum seriem intra extremitatem posticam observavi.

III. VORTICELLA CANALICULATA.

VORTICELLA dilatata, pellucida, latere incisio.

Oculo puncta alba coacervatim parietes vasi vitrei occupantia; adnota *lenticula*, antica eorum pars postica angustior ac altero lateris margine aliquantum incisa videbatur; Microscopio *antica* rotundata, *postica* truncata conspiciebarur, hæc medio submarginata, illa organo rotatorio instructa erat. Ope dicti organi uti congeneres vorticem continuum in aqua excitabant. *Latera* dilatata, marginibus subacuris; cilia organi rotatorii ab apice ad incisionem lateralem descendere videbantur. *Interanea* in corpore pellucenri obscura; horum duo *canales* distincti: alter brevissimus ab incisione laterali ad medium corporis oblique ductus; alter ab incisione eadem perpendiculariter ad incisuram in medio marginis postici. Hinc facile quispiam conjiceret, hunc canalem esse vermis *alimentarium*, incisionem anticam in quam organum rotatorium moleculas in aqua contentas volutat, esse *os*, ac incisuram posticam *anum*, si ratiocinia ex analogia sufficerent, nec alia analogia his adverfaretur. Rependo vermiculi hi anticam partem plerumque versus incisionem reperitis vicibus inclinabant, quasi aquam haurirent. Deficiente aqua incessus cessabat, motus vero rotatorius continuabatur, usquedum omnis humiditas evaporasset. Hoc ipso momento bullæ duæ pellucidæ in corpore apparebant, hoc dilatabatur vitæque extincta est.

In aqua reperi ubi per aliquot tempus conservata fuerat *conferva* fluviatilis, quæ cum colorem viridem amisisset ingenti horum animalculorum numero cooperta erat.

III. VORTICELLA CRATÆGARIA.

VORTICELLA subglobosa, conferta.

Vorticella composita floribus mucicis globosis, tentaculis binis, stirpe ramosa, LINN. syst. 6.

Brachionus vegetans stirpe rigida brevi dichotoma, corpusculis confertis ovalibus, ore bitentaculatis. PALLAS Zoophyt. 58.

ROES, inf. 3. p. 604. t. 98. f. 2. a & f. 3.

BAKER *microsc.* p. 541. t. 13. f. 15. 1. 2. 3.

LEDERMÜLL. *microsc.* t. 88. f. 0. p.

Germ. MAULBEER-INSECT, STACHEL-THIERGEN, KREUTZBEER-FÖRMIGES-THIERCHEN.

Corpuscula subsphærica coacervatione figuram mori habentia, plerumque absque omni pediculo, armato ne quidem oculo visibili, sessilia, interdum pedunculo curvato, crassiusculo, communi insidentia, absque pedicello partiali.

Contractio fit in apice vorticellæ, ut videtur; cilia bigemina nulla non opera distingvere, motum vero cilliorum vehementer rotatorium ope lenticulæ n. 3. *microsc.* compositi videre licuit.

Figur-

V. *cratægaria* pedicellis destituta, pedunculo communi instructa, pedunculatas & sessiles conjungit.

Figuram 4. t. 13. *Bakeri* V. *cratzebariae* minus bene jungit, malamque arguit clariss. Pallas.

In cauda *Cyclopis* quadricornis, mense Aprili.

** caudatæ.

113. VORTICELLA ROTATORIA.

VORTICELLA caudata cylindræa, organo rotatorio duplici.

Brachionus corpore conico toruloso, cauda tri-
cuspidi. HILL. h. anim. t. 1. 2.

Brachionus simplex, nudus, oblongus; capite discre-
to, bilobo, lobis ciliatis. PALL. Zöoph. 50.

JOBLOT. *microsc.* par. 2. p. 96. t. 5. f. A. B. C.
D. E. K.

LEEUWENHOEK contin. arc. nat. p. 386. f. 1. 2.

Hannov. Magazin. 1772. GOEZE.

BAKER *microsc.* expl. p. 95. t. 6, 6. 7. 8.

BAKER *microsc.* p. 348 - 379. t. 11. f. 1 - 14.

Dan. HUL-SNURREREN.

Germ. DER RADMACHER; DAS RADFÖRMIGE THIER,

Angl. THE WHEEL ANIMAL.

Descriptionem exactam figurasque varias Clariss. *Ba-keri* nova figura & novo invento exornare possumus. Hæc nostra primæ & secundæ *Bakeri* responderet, organis tamen rotatoriis dorso in formam duarum aurium porrectis,

ctis, ovis duobus splendidis, punctisque binis nigris intra apicem, oculos procul dubio notantibus, differt.

Plura addidit Celeb. *Goeze*; monendum tantum, statum larvæ metamorphosinque solis infectis competere, nec Vorticellæ rotat. Animalculis, nec ulli vermi.

Fig. 1 & 3. tab. 12 microsc. *Bakeri* diversas ab hac species denotant.

Fæces sæpe excernere vidi.

In sola fossa horti Rosenburgensis & quidem copiosissime 1770; postea in piscina munimenti lemna repleta in vicinia pontis vulgo Lange-broe; vere & autumno in infuso vegetabilium frequens, majores & minores; in his cilia inconspicua. Motus cordis, interaneorumque, diversus; in omnibus uterque visibilis.

114. VORTICELLA VERMICULARIS.

VORTICELLA caudata, cylindrica, annulata; proboscide exfertili.

JOBLOT. *microsc.* tom. 1. part. 2. p. 80. t. 11. fig. A - Z. &c.

Dan. MADIKE-SNURREREN.

Gall. CHENILLE AQUATIQUE.

Prima facie *V. rotatoriam* ciliis non exfertis offert, at diversa fatis.

Animalculum elongatum, cylindræum, carnosum, mutabile, annulis, seu segmentis octo vel novem plicatilibus compositum, apice vel obtusum, vel in duos mucrones emarginatum; postice subacuminatum spinis duabus pellucidis terminatum;

narum; harum in medio tuberculum interdum produci vidi, lateralia vero, nec corniculum pectoris, nec cilia, dam observarem, unquam conspicienda exhibuit; Medio vero incisuræ pro lubitu proboscidem articulatam bifidam sæpe exerebat.

In aqua, ubi *Lemma* vegetat, semel tantum reperi, delinærique curavi, hinc non omnes, quæ apud *Joblot.* mutationes vidi, ejusque verbis generi *Vorticel.* subdo.

115. VORTICELLA FELIS.

VORTICELLA caudata cylindræcea, mutica; cauda spinis duabus longis terminata.

Dan. KATTE-SNURREREN.

Corpus torosum, cylindræceum, apice æquali crassitie obrufum, ciliis rotatoriis; cauda acuminata spinis duabus pellucidis tertiæ corporis longitudinis, sibi invicem accedentibus vel discedentibus. Pone cilia angulus acutiufculus.

Motus contractilis in antica corporis parte, quoties animalculum aquam haurit, fere usque ad medium.

In aquis, ubi *Lemma* vegetat.

A Vort. *furcata*, quæ compressa est & membranæcea, sær diversa.

116. VORTICELLA CATULUS.

VORTICELLA caudata, cylindræcea; apertura mutica, cauda reflexa.

JOBLOT.

JOBLOT. *microsc.* tom. 1. par. 2. p. III. t. 13. f. X.

Dan. WALP-SNURREREN.

Gall. LE DOGUIN.

Animalculum crassiusculum, musculosum, plicatile, teres, æquali fere latitudine; corpus ipsum plicis longitudinalibus exaratum, varie sinuosum, antica seu capitis parte, corpori ope articulationis juncta, organum rotatorium minutissimum exferit & recondit; postice cauda brevissima exfertilis, fetis duabus minutissimis, terminatur; hanc pro lubitu varie movet, & condit.

Figura *Jobloti* ambigit inter *Cercariam* Catellum & *V. Catulum*, cum hac tamen plura communia, pauciora diversa habet.

Interanea indistincta.

Motus in varias directiones natatorius.

In aqua palustri haud infrequens.

117. VORTICELLA SENTA.

VORTICELLA caudata, apertura spinosa, cauda apice fissa.

Dan. TORNE-SNURREREN.

Vorticellas majores rotatorias prima facie refert, ore tamen spinis horrido & organo rotatorio simplici facile distinguitur.

Corpus musculosum, pellucidum, varie plicatum, antice truncatum, ciliis rotatoriis margine aperturae, medio vero pilis rigidioribus fasciculorum 3 vel 4 continuo vibrantibus;

O 3

his

his omnia viventia & inaninia ad se trahit, animalculaque vortice implexa sæpe decimam horæ partem pilis implicita vexantur, nullo tamen detrimento, licet enim gyratione vehementi quasi absque sensu aut motu proprio videantur, elapsa tamen pristinam alacritatem monstrant; nec ullum deglutiri vidi.

Intestinum lutescens in continuo motu, simul cum corpusculo ovali hoc & faucem interposito, corde forsitan bestiolæ; ab altero intestini latere majus corpus ovato opacum, num ovarium?

Postice acuminatum, fissum; hoc uti solent congeneres, objectis sese affigit. Aqua deficiente figuram 12. Tab. 11. *Bakeri* assumit, apice tamen rosaceo, non ciliato.

In aqua *Lemma* cooperta.

118. VORTICELLA FURCATA.

VORTICELLA caudata; apertura mutica, cauda simplici, bifida.

LEDERMÜLLER *microsc.* p. 88. t. 48.

Dan. FORK-SNURREN.

Germ. WÜRMER IM HEU-WASSER.

Corpus cylindraceum, apice ciliis rotatoriis instructum, basi cauda corporis dimidia longitudine aliquantum inflexa, bifida; Interanea pellucidissima globulis & canaliculis constant.

Crura caudæ, dum quiescit, jungit, apiceque eorundem moleculis terronis sese affigit, dum natat, ad angulum acutum distendit.

In aquis vulgaris; licet plures feni integri & comminuti infusiones tepida & frigida aqua paraverim, animalculisque featerent, hanc tamen ibidem nondum reperi.

119. VORTICELLA AURICULATA.

VORTICELLA caudata, nuda; cauda bifeta, parvula.

Dan. ÖRE-SNURREREN.

Corpus musculosum, pellucidum absque valvulis cylindraceum, apice infra tertiam partem, ubi contrahitur, articulatum, caudam versus angustius. Apex seu apertura utrinque in auriculam seu lacinulam dilata; medio prostat similis lacinula seu mucro subtriangularis, qui, cum animalculum totam aperturam observatori, quod raro accidit, exhibet, videtur esse lacinula tertia, cui opponitur quarta, ita ut apertura rosacea appareat.

Postica pars in motu aliquantum curvata fetis binis minutis, vel unitis vel in angulum acutum divergentibus terminatur. Organum rotatorium in natante prospicitur, in quiescente vero ex sola corporum adjacentium continua rotatione percipitur.

Interanea molecularia.

Motus celer per diagonalem.

In aquis purioribus.

120. VORTICELLA STENTOREA.

VORTICELLA caudata tubæ-formis, limbo ciliato.

Hydra

Hydra tentaculis ciliaribus, corpore infundibuliformi. LINN. syst. 6.

Brachiomus simplex nudus infundibuliformis, limbo ciliato. PALL. Zooph. 52.

BAKER *microsc.* p. 429 - 33. t. 13. f. 1. f. g.

ROESEL *inf.* 3. p. 595. t. 94. f. 7. 8.

LEDERMÜLLER *microsc.* t. 88. f. d. e. i.

Dan. TROMPET-SNURREREN.

Germ. TROMPETEN-THIERLEIN; SCHALMEY - THIERLEIN;
TRICHTERTHIER.

Animalculum pellucidum in tubam stentoream elongatum; margo aperturae ciliatus altero latere incisus; incisio haec non semper cernitur; ipsum corpus percurrit filamentum pellucidum ad basin usque penetrans, cujus ope contractio fieri videtur.

Tres simul in texto mucoso urceolari, pellucente, in quod unaquæque sese pro lubitu subtrahere rursusque prodire solet, uncinulo affixas plerumque reperi.

In fossa horti Rosenburgensis.

121. VORTICELLA SOCIALIS.

VORTICELLA caudata, aggregata, clavata; disco obliquo.

Hydra mutica torosa rugosa. LINN. syst. 7. Fl. Friedrichd. p. 238.

Brachiomus aggregatus, corpore toroso mutabili, caudato, oblique truncato, disco reniformi, PALL. Zoophyt. 53.

ROESEL

ROESSEL inf. 3. p. 585. t. 94. f. 1 - 6. t. 95. 96.
 LEDERMÜLL. *microsc.* t. 88. f. f. g.

Germ. KÄULENFÖRMIGE SCHLAMM-TIERCHEN.

In paludosis.

122. VORTICELLA FLOSCULOSA.

VORTICELLA caudata aggregata oblongo-ovata; disco dilatato pellucido.

Hanc diu credidi *V. socialem*, *Roef.* inf. 3. p. 585. t. 94. f. 1 - 6. t. 95. & t. 96. cui prima facie ut ovum ovo similis est, at disco reniformi, dilatato, pellucido, ac ciliato corporeque oblongo juxta discum angustato diversa.

Nudo oculo globulus flavescens *Ceratophyllo* adhærens, flosculos Bellidis mentiri conspicitur, vel potius congeriem ovulorum vel nidum flavarum araneolarum, qui primo vere in gramineis sylvaticis sæpius offenditur, adeo refert, ut talem jurares; admoto microscopio congeries vorticellarum e centro mucido sphaeram perfectam constituentium detegitur; Hæ singulatim vel plures simul corpuscula sua extendunt, & contrahunt, ac disco capitis reniformi ciliato vorticem in aqua excitant. Quædam societatem deserunt, motus proprios in aqua cientes, ac hac ratione tribus partibus constare videntur, *capite, abdomine & cauda.*

Caput sæpe ita in abdomen retrahitur, ut nullum ejus vestigium superfit, extertum vero monstrat discum latum, reniformem, crystallinum, pellucidissimum, margine ciliatum; cilia sæpe eclerrime rotantur, ipseque discus ad libitum jam se
 P plane

plane horizontaliter extendere, jam latera lobiformia erecta arte conjungere valet;

Abdomen ovato-oblongum pellucidum caput versus attenuatum, variis intestinis obscuris repletum; inter hæc distinctissima est macula unica ovata, vel duæ, diversæ magnitudinis faturate fusca, opaca, an hæc ovaria?

Cauda acuminatissima, abdomine duplo longior, annulis frequentibus rugosa vel rota lævis.

In Ceratophyllo Septembri, ac sæpe in paludosis primo vere cum *Volvoce* globatore.

*** pedunculatæ.

123. VORTICELLA CITRINA.

VORTICELLA simplex multiformis; orificio contractili, pedunculo æquali.

Dan. CITRON-SNURREREN.

A TRICHODA *Bombarda* cum qua quædam communia habet, sat diversa.

Capitulum (pedunculo imprimis relicto, polymorphum) moleculis e flavo virentibus repletum, vorticellarum peduncularum solito majus, vel exacte cylindraceum, teres, ubique æquale, vel pyriforme basi attenuata, pellucidissima; hoc in statu cilia ab utroque orificii latere conferta longiuscula nectant, rotationem licet æque peragant, interdum in toto apertura margine disperguntur, mox in crateri conduntur, margi-
ne

Cauda sensim attenuatur, *pedunculus* æqualem crassitiem habet, hic sæpe derelinquitur, ille nunquam.

ne toto nudo; contractio fit in orificio, dum fasciculi ciliorum oppositi connivent. Basi lata unius individui utrinque corniculum pellucidum micare vidi, quod phænomenon liberatio a pedunculo brevi insequatur.

Pedunculus curvatus longitudine capitis. Nulla distincta intestina, nullus internus motus perceptibilis.

Abque pedunculo, uti plures congenerum, festive vagatur, tandemque assumit figuram suborbicularem, ciliis longis ab altero circuli segmento nitide fluctuantibus. Orificio maxime aperto circuli concentrici in cratere conspiciuntur, quorum motus diverso organo deberi videtur, cilia enim simul vel in fasciculos utrinque colliguntur, vel varie dispalantur.

In aqua stagnante.

124. VORTICELLA PIRIFORMIS.

VORTICELLA simplex obovata; pedicello minimo, retractili.

Brachiurus corpore ovato. HILL. hist. anim. t. 1. 2.

Dan. PERE-SNURREREN.

Oculo invisibile, ope lenticulae Num. 3. in conspectum subit capitulum obovatum, hyalinum, intestinis conspicuis; cilia oris deregere haud potui. Pedicellus pellucidus, capitulo quadruplo minor; contractio tamen in eo distinguitur.

In testis *Monoculi* non caudati Schaf. frequens.

Aliam, an ab hac diversam? capitulo sphaerico testis *Mon.* pulicis copiose adhaerentem, quam etiam Clariss. Schaf. t. 1. f. 8. h. GRÜNE ARM-POLYPEN notavit, saepius reperi; ob parvitatem pedicellum videre nunquam contigit, motum semper.

125. VORTICELLA RINGENS.

VORTICELLA simplex obovata; pedunculo minimo, orificio contractili.

Von Würmern des Waffers, p. 70 major.

Dan. GABE-SNURREN.

Capitulum pyriforme pellucidum, medio aperturae convexum, utrinque cilio instructum. Pedunculus capitulo quadruplo brevior.

Contractio fit in apertura, dum in acumen obtusum clauditur.

In Naidibus.

126. VORTICELLA INCLINANS.

VORTICELLA simplex, deflexa, pedunculo brevi, capitulo retractili.

Von Würmern des Waffers, p. 71. minor.

Dan. PIBE-SNURREN.

Capitulum pellucidum, pendulum, antice truncatum, contractione pedunculo duplo breviori admoveatur. Figura fyringis, qua fumus Nicotianæ herbæ hauritur.

Cum præcedente Naidibus adhæret.

127. VORTICELLA GLOBULARIA.

VORTICELLA simplex, sphaerica, pedunculo retortili.

Macrocerus corpore rotundo, cauda tenuissima.
HILL. hist. anim. t. 1. 1. figura minus bona.

Dan. KUGLE-SNURREREN.

Capitulum sphaericum, ore aperto ciliis quasi pectinatum; motum rotatorium distinguere haud potui. *Pedunculus* vix capite quadruplo longior, in contractione spiraliter retrahitur.

Vorticellam *convallariam* vel *acinosam*, qua capitulum, crederes; ab hac vero distinguitur, quod nunquam composita, seu ramosa, nec delineationem litteræ S. exhibeat, ab illa, quod orificium in aperto capitulo nunquam latior diametro, quod cilia plura, ac pedunculus brevis.

Huc referendæ fig. 7 & 8. microsc. clariss. *Spalanzani* descriptæ p. 144. sola parvitate differentes.

In Cyclope quadricorni frequens.

128. VORTICELLA LUNARIS.

VORTICELLA simplex hemisphaerica; pedunculo retortili.

Dan. MAANE-SNURREREN.

Capitulum crateriforme, apertura basi vel triplo largiore, seu dimidium lunæ æquans, moleculis indistinctis repletum; margo aperturae proruberans, flexuosus, seu undatus.

Fasciculus ciliorum utrinque, in duos minores, horizontalem & perpendicularem partitus. In reliquo marginis nunquam conipexi.

Pedunculus longus, octuplo vel decuplo enim caput longitudine excedit, in spiram retorquetur, dum orificium capitis fere clauditur, ac ipsum caput figuram sphaericam at non perfectam assumit. Retorsio pedunculi saepe pluries reiteratur, ore patente, & tum nova extensio in instanti insequitur, quoties vero apertura clauditur, productio partium lentius perficitur; idem in plurimis pedicellaris fit. Rationem variae hujus occlusionis facile invenient, qui vorticellas animalcula minima vorare contendunt, ego vero fecus.

In Lemna minori.

129. VORTICELLA CONVALLARIA.

VORTICELLA simplex campanulata; pedunculo retortili.

Vorticella simplex, gregaria, flore campanularo, mutico; tentaculis bigeminis, stirpe fixa. LIN. Syst. 11.

Brachionus gregarius pedunculo setacco, retortili, unifloro, corpusculo campanularo.

PALL. *Zooph.* 54.

BAKER *act. microsc.* p. 428. t. 13. f. 1. d. e. & *microscop. expl.* p. 93. t. 6. n. 1.

ROES. *inf.* 3. p. 597. t. 97.

LEDERM. *microsc.* t. 88. l.

Dan. LILLIEN-CONVAL-SNURREREN.

Germ. GLOCKEN-THIERLEIN; BECHERFÖRMIGE-THIERLEIN.

Capi-

Capitula oculo inermi puncta minima albida videntur, ope microscopii perfecte campanulata, basi extus convexa diametro aperturam, cujus margo acutus apparet, fere æquante; cilia oris bigemina difficillime & rarissime visui se offerunt. Pedunculus simplex, setaceus, longissimus spiraliter retorquetur.

In *testaceis* fluviatilibus ac in *Ceratophyllo*, pedicellis-que Lemnæ, semper simplicem, compositam nunquam reperi.

130. VORTICELLA NEBULIFERA.

VORTICELLA simplex ovata, pedunculo reflexili.

Dan. TAAGE SNURREREN.

Oculo inconspicua; ope lentis nebula ramis *Conservæ* adhærens conspicitur, quæ microscopio subiecta mera horum animalculorum congeries esse dignoscitur. *Capitulum* basi angustatum, dum patet, apice truncatum, margine quasi annulo cinctum, si vero claudatur, perfecte ovatum est.

Intestina varia, obscura distincte moventur, ac in apertura moleculæ minus distinctæ mobiles. *Pedunculus* simplex, setaceus, pellucidus, ter, quater - duodecies longior *capitulo*, momento citius circa medium reflectitur absque ulla spira. In maxima copia simplicium rarissime duæ pedunculis coalitæ inveniuntur, semel tamen reperire contigit unicum par, a *Conserva* divulsam libere in aqua natans. His *pedunculus* communis medio in duos pedicellos capitula gerentes partitus. *Pedunculus* basi dilatatus erat, qua, ut solent *fuci* lapidibus, *conservæ* adhæsit.

In *Conserva polymorpha* Maris Baltici.

131. VORTICELLA GEMELLA.

VORTICELLA simplex sphaerica; capitulo gemino.

Dan. TVILLING-SNURREKEN.

Oculo inconspicua. *Pedunculus* simplex longus, apice constanter sphaerulis duabus instructus; bina haec *capitula* hyalina punctis obscuris repleta, apice pedunculi plerumque approximata, raro alterum aliquantisper remotum pedunculo lateraliter adheret, at absque ullo proprio pedicello. Os apertum nunquam, motum vero pedunculi retractilem saepius vidi.

In testis *Monocolorum* inter *confervas* marinas degenerium.

132. VORTICELLA NUTANS.

VORTICELLA simplex, turbinata pedunculo retortili.

Oculo inconspicua. *Pedunculus* simplex, longus, tenuis, uti in *V. convallaria* spiraliter retorquetur. *Capitulum* turbinatum apice albi margine teres & quasi annulo lucido cinctum; hic certo situ subreflexus mucronem utrinque formare videtur. Basi capitulum attenuatum est & hyalinum, cum contra reliquum atomis obscuris mixtum sit, semper & in omnibus nutat; motum rotatorium aegre vidi; cilia nulla quantumvis oculorum aciem intendenti apparere.

In foliis *Stratiotis* Septembri, 1767 & 1768, in Planorbibus 1770 reperi.

133. VORTICELLA ANNULARIS.

VORTICELLA simplex truncata, pedunculo apice retortili.

Dan. RING-SNURREREN.

Nudo Oculo visibilis; *Capitulum* inverse conicum, apice clauso convexum, aperto truncatum, margine protuberante. *Pedunculus* simplex, longissimus, rigidus, apice, quæ nimirum capitulo annectitur, aliquantum crassior, candidior; hæc pedunculi portiuncula sola retorquetur in spiram, ac in extensione glaberrima, in contractione annulata apparet.

In *Planorbe* contorto.

134. VORTICELLA FASCICULATA.

VORTICELLA simplex viridis campanulata, margine reflexo; pedunculo retortili.

Dan. BUKET-SNURREREN.

Massa gelatinosa viridissima fossis innatans myriadibus horum animalculorum oculo invisibilium componitur; pars armata fasciculum florum virentium pulcherrimum offert.

Capitulum subcampanulatum, viride, opacum, basi angustatum, album seu pellucidum, apertura marginata, margine subreflexo pellucido; in hoc vix cilia ulla, licet rarissime quasi duo utrinque micantia videre crediderim, organum vero rotatorium intra marginem conditum, ciliis seu denticulis minimis nunquam ultra aperturam porrectis instructum, ope lenticulæ num. 3. conspicitur.

Q

Pedun-

Pedunculus tenuissimus, longissimus, hyalinus, capitulum solitarium sustinens, spiraliter retrahitur.

In Confervis fluvialibus primo vere.

135. VORTICELLA ACINOSA.

VORTICELLA simplex globosa, granis nigricantibus, pedunculo rigido.

Vorticella composita, floribus ciliatis globosis muticis, stirpe umbellata. LIN. *syft.* 8.

Brachionus vegetans stirpe rigida dichotoma, corpusculis truncatis, fimbriato-ciliatis, acinis opacis. PALL. *Zooph.* 57.

ROES. *inf.* 3. p. 6. t. 100.

LEDERMÜLL. *microsc.* t. 88. f. t. u.

Dan. MESPEL-SNURREREN.

Germ. MISELFÖRMIGE AFTER-POLYP.

Capitula flavescencia artheris Bryi *pomiformis* haud ab similia, punctis minimis opacis distincta. Orificio clauso, capitulum sphaericum; semi-aperto, apice aliquantum coarctatum porrigitur, ipsaque apertura ciliis occupatur: patentissimo, cilia ab utroque latere quatuor vel quinque capillaria, elongata, ultra marginem deflexa nictant, circuli que undulantes quatuor, vel quinque in ipso cratere conspiciuntur. Basis capituli coarctata pellucidissima, hyalina.

Pedunculus octuplo capite longior, saepe simplex unum capitulum praefert, interdum dichotomus quovis pedicello capitulum gerit,

Con-

Contractio in orificio fieri videtur, dum fasciculi ciliorum approximantur. Signatura litteræ S, qua Roefel hanc adornat, ægre conspicitur, haud tamen prorsus abest.

In aquis stagnantibus raro.

136. VORTICELLA BELLIS.

VORTICELLA simplex hemisphærica, margine contractili.

Dan. SOEL-BLOMST-SNURREREN.

Facies V. *convallarie*, at major.

Capitulum minus pellucidum, interne fartum, subflavum, florem bellidis disco laro, ciliis summum marginis loco petalorum cingentibus multum refert. Cilia extrorsum & introrsum promiscue flexa, vel perpendiculariter erecta plerumque quiescunt, unum tamen & alterum passim, in motu rotatorio omnia moventur.

Pedunculus longus, pellucidus, tenuissimus in duos pedicellos capitula apice gerentes dividitur, basi bulbo adhæret, ac infra squamulis vestitur.

Nec in pedicello, pedunculo, aut basi capituli, sed novo prorsus more in summo orificii margine, ciliis aliquantum conniventibus, & quidem paucillum contrahitur.

In aqua fossarum raro.

† VORTICELLA POLYPINA.

VORTICELLA composita ovato-truncata, pedunculo reflexili ramosissimo.

Q 2

Vor-

Vorticella composita floribus concatenatis, stirpe paniculata, subdigitata. LIN. *sysf.* 2.

Brachionus vegerans stirpe retortili umbellata, radiis racemosis, corpufcalis campanulatis. PALL. *Zooph.* 56.

ELLIS *Corall.* p. 41. n. 22. t. 13. b B. c. C.

Dan. POLYP SNURREREN.

Oculo inermi puncta minima alba apparent, lenti vitreae arbufcula.

Capitula formam ovi apice truncati habent, cujus fundus intestinis repletus, apertura vero pellucidissima vacua videtur.

Truncus seu pedunculus principalis pellucidus curvatus; *rami* seu pedicelli subtilissimi, aliis brevioribus capitula praefertentibus obfiti.

Motum hujus duplicem spontaneum vidi, alterum ramo fingulo proprium, alterum omnibus communem; hic fit, dum truncus ad basin usque reflectitur, visuique se subducit, ac totum arbufculum in globulum sessilem, *morum* referentem, coerchetur; ille, dum ramus fingulus cum suis ramulis ad stipitem communem in glomerem retrahitur, & post minimum intervallum rursus expanditur.

In *fuco* nodoso Maris *Balthici* frequens.

Clariss. *Pallas* congeriem *Vort.* convall. loco ejus sumpfisse ac nomine *Brach:* ramosiss. appellasse videtur; ipsam vero polypinam, quantum ex descriptione conjicio, Anastaticam dicit. *Linnaeus* quoque *Anastaticam* & *polypinam* seu aliam ab Anastatica diversam synonymis confundit.

137.

Vorticella composita saepe simplices occurrunt, non v. v.

137. VORTICELLA HIANS.

VORTICELLA simplex citriformis pedunculo retortili.

WRISB. *anim. inf.* f. 1. B. C. K. I. & G. F. E.
f. 2. f. 13. B. F. C. H. p. 47.

Numerum Vorticellarum cum ægre augere vellem, hanc, quæ inter minimas, licet plures annos noverim, sæpenumero obviam, demum in agmen recepi.

Capitulum formam pomi citrini refert, pro ratione pedunculi sat magnum, apice truncatum, basi angustatum; cilia rotatoria nullo modo visibilia, adesse tamen animaleula & molecula, quæ continuo vortice circa orificium aguntur, nec unquam immerguntur, probant.

Interdum in apice perspicitur rima seu hiatus ad tertiam fere longitudinis partem penetrans.

Pedunculus triplo longior capite, tenuissimus, hyalinus, aucta valde magnitudine primum conspicitur; simul cum contractione capitis in spiralem retorquerur.

Pedunculus in omnibus mihi linea hyalina, lenticula & quidem n. 3. m. compos. difficulter conspicuus, minime ex agglutinatis vesiculis concretus, uti dicit Cl. *Wrisberg.* p. 33 & 47.

In infusionibus vetustis & fimeris mucori vesiculari superficierum adhæret.

Imagines in fig. 1. G. F. E. eandem speciem indicare arborror, cum adjacentes immobiles globulares & vividas, aqua exhalante, sphericam figuram induere viderim.

Uti congeneres pedunculo relicto in aquis vagatur, cauda pellucida sextuplo corpore brevior instructa, sæpe pedunculo adhærente.

Aliam reperi, cui capitulum pellucidum, ovatum, moleculis nigricantibus impletum, apice hyalino, in duos lobulos fissum, quorum alter brevior est. Organum rotatorium nullum, nec cilia umbra. Contractio fit apice, capitulumque ovatum exinde in figuram sphericam transit. Pedunculus brevis agre perceptibilis. An eadem?

In moleculis pulveris infusionum, quae jam plures septimanas exsistere, Decembri.

138. VORTICELLA PYRARIA.

VORTICELLA composita inverſe conica pedunculo ramoſo.

Vorticella composita floribus muticis obovaris: tentaculis bigeminis, stirpe ramoſa. LIN. *ſyſt.* 5.

Brachionus vegetans stirpe ſetacea, extremitate dichotoma, ſaſtigata, corpufculis ovatis utrinque bitentaculatis. FALL. *Zooph.* 59.

Macrocerus corpore utrinque anguſtato & truncato, cauda longiſſima. HILL. *hiſt. anim.* t.

I. 2.

ROES. *inf.* 3. p. 606. t. 98. f. 1 & 2. d. e.

Dan. PÆRE-SNURREREN.

Germ. BIRN-FÖRMIGE POLYP.

Noſtram, licet figuris *Roefelii* non perfecte conveniat, eandem ramen eſſe vix dubito.

Capitulum non exacte pyriforme, ſed, a baſi, quæ hyalina, ad apicem truncatum ſenſim dilatatur; cilia duo lateralia (auctorum tentacula) ne maxima quidem augmentatione in capitulis pedicello adhærentibus detegere potui; in unico, dum ſe a pedicello avellere nitentur, cilia ad minimum quatuor utrin-

utrinque observavi, quibus quam citissime nictitabat; mox sese maxima celeritate in circulum repetitis vicibus volvendo, a pedunculo liberabatur, ac festivo & celeri cursu quasi per oceanum in gutta aqua ferebatur, reliquis solitam contractionem & productionem alternatim & lente continuantibus.

In Ceratophyllo.

139. VORTICELLA ANASTATICA.

VORTICELLA composita, oblonga, oblique truncata; pedunculo squamoso rigido.

Vorticella composita floribus campanulatis, stirpe multiflora rigescente. LIN. *Syst.* 3.

DE GEER *act.* Stockh. 1746. t. 6. f. 2. 3. 4. 5.

Stipes principalis apice producit ramulos plures in umbellam expansos, apice iterum sæpe prodeuntes in pedicellos capitulis instructos ac umbellulam formantes. Contractionem nec in *stipite* nec in pedicellis, qui rigidi, unquam patiuntur, apex tantum capitulorum aliquantum corripitur, nec cilia ulla detegere potui. Et *stipes* & *ramuli* squamulis pellucidis dense obsiti sunt; Hæ ex observatione Clariss. *Trembley* bulbi decedentes novas stirpes producunt, dum antiquæ pereunt, capitulis abscedentibus. *Capitula* in meis exemplaribus ovato-oblonga, apice plerumque suboblique truncata 5 — 10 in quovis pedicello, pellucidissima, corpusculis subsphæricis pellucidissimis quinque vel sex repleta; plures pedunculi capitulis orbati reperiuntur.

In vegetabilibus & animantibus fluviatilibus passim.

140.

Jam ante *Trembley* immortalis *Leeuwenhoek* Vorticellam pedicellatam vidit, multiplicationemque ex squamulis adhærentibus in epistola arcan. nat. 96. Electori Palatino transmissa describit.

140. VORTICELLA RACEMOSA.

VORTICELLA composita pedunculo rigido, pedicellis ramosissimis longis.

Dan. KLASE-SNURREREN.

Differéntia a Vort. *anastatica* splendida, quod pedunculus nullis squamulis vestitur, a V. *polypina*, quod rigidus, non retortilis.

Oculo nudo faciem *Vorticellarum Socialium* in glomerem aggregatarum habent, at parietibus vasis constanter affixæ hac nota mox a *sociali* distinguuntur. Admota lenticula in conspectum subit *stipes* elongatus subtilissimus basi parieti vasis affixus, a cujus apice pendent series divergentes innumerae unionum crystallinorum pellucientium, quæ una cum stipite motu aquæ varie vibrantur. Omnes quidem re ipsa suis pedicellis racematim inhærent, at, hi cum ob subtilitatem lenticulæ etiam oculari inconspiciæ sint, capitula in libera aqua absque ullo fulcro apparentia aspectum haud injucundum præbent.

Motus duplex vel unicæ seriei vel plurium simul, rarissime omnium racematim in glomeres ad apicem stipitis principalis se contrahentium, ac momento rursus sese expandentium in catenas longas moniliformes pendulas. Pedunculus primarius sive *stipes* porrectus permanet, nec unquam uti in V. *polypina*, retrahitur.

Post

V. pedicellatæ objectis basi pedunculorum affixæ sunt, sæpe tamen solutæ totum pedunculum, interdum majorem vel minorem ejus partem post se trahentes, vel etiam toto pedunculo derelicto in aquis libere vagantur; cavendum igitur, ne in hoc statu prædiversa specie sumantur. Pedicellos rursus occupaturas, uti quidam voluere, nullus credo.

Post intervalla dimidii mensis, capitula, alia post alia, a pedicellis abscedebant, quo facto hi capitulis destituti subinde in conspectum prodibant longissime extensi, capitulis decuplo longiores. Ingens numerus Vorticellarum simplicium, quælibet sc. cum suo pedunculo, omnes vasis parietes jam occupaverat; aliæ circumnantes pedicello instructæ loca coloniis condendis idonea quærebant, indies illæ novos ramulos, hæque rursus pedicellos capitula præferentes protrudebant.

Generationem hoc modo fieri observavi: vorticella adulta cuiusdam pedunculum suum objecto affigit; quo facto ex capitulo vel basi ejus progerminant octo capitula similia, quæ intra paucas horas propriis pedicellis elevantur; brevi tempore basi horum capitulorum nova oriuntur, quæ rursus suis pedicellis elevantur; quibus simili modo iterum nova proles nascitur, & sic porro. Dum hæc aguntur, pedunculi primi & secundi & ulterioris ordinis pro ætate in longitudinem crescunt, ad modum ramorum in vegetabilibus; pedunculus vero vorticellæ matris, qui jam stipes communis factus omnes sustinet, eandem longitudinem servat, capitulo deficiente. Hic generationis modus a jam notis diversus est.

Observatiunculam addere lubet, quæ licet omni cura a me peracta sit, mihi tamen ipsi hoc tempore tam dubia videretur, ut aliis repetendam commendem. Dixi supra a congerie ramosa vorticellarum capitula adulta sensim discedere, ramulis ipsis remanentibus; huic ramificationi flosculis, ut ita dicam, destitutæ, novi flosculi sive capitula intra sex dies renascebantur, ita ut tota rursus cooperta capitulis videretur, ramulis & pedicellis uti in priori inconspicuis.

Nisi me omnia fallant, capitula hæc renata sunt ex ramulis, quos priora reliquerant; notam enim arbusculo prima vice florenti adposueram, quæ flosculis destituto & rursus ornato adhuc adhærebat; nec usquam arbusculum alium flosculis orbem in toto vase reperire potui. Hinc nova horum animalculorum cum vegetabilibus analogia; quemadmodum enim arbores se in nova folia novosque flores induunt, ita vorticella nostra capitulis orbata nova protrudit.

In aquis e stagno *Embderupensi* HAFNIAM deductis; Decembri & Januario. 1768, 69, 72, 73.

XIII. BRACHIONVS.

Vermis contractilis, testa tectus, ciliis rotatoriis.

141. BRACHIONUS PATELLA.

BRACHIONUS univalvis testa apice bidentata basi emarginata; cauda bifera.

JOBLOT, *microsc.* tom. 1. part. 2. t. 4. F. G?

Dan. FAD-HVIRVLEREN.

Testa plana, ovato-orbicularis, crystallina, antice incisa seu in mucronem acutum utrinque terminata; hæc tamen incisura capite animaleuli plerumque recta, tum primum in conspectum subit, cum istud ob defectum exhalantis aquæ corripiatur; postice tertia parte ultra corpus prominere; margo testæ posticus, qua nempe cauda regitur, in nonnullis vix emarginatus est, in aliis, quoties cauda deflectitur, manifeste in angulos profilientes incisus apparet.

Caput, truncus & cauda distincta. Illud, uti truncus, infra semicirculo terminatur, fronte lineis duabus transversis notatur; iste discum testæ interaneis indistinctis occupat; hæc trunco affixa, brevis, annulata (annulis quinque) flexilis, medium extra testam porrecta, apice setis binis brevissimis divergentibus, plerumque tamen unitis, instructa est; his objectis adhæret, corporeque erecto gyros ciet.

conspicui: 142. 143.

Uniconspicui: 141. 144 - 146.

Unicum reperi supinum, nulloque modo, ut locum mutaret, adigi potuit. Hunc sistere videtur figura *Jobloti*, at minus justa est.

Organum rotatorium ægre conspicuum circulus lucidus, commotio aquæ & in majoribus ciliorum per intervalla aspectus produunt.

In aquis palustribus tota hieme majores & minores.

142. BRACHIONUS URCEOLARIS.

BRACHIONUS testa apice multi-dentata, basi mutica; cauda simplici.

Brachionus corpore brevior campaniformi, cauda brevi. HILL. *hist. anim.* p. 11.

Brachionus simplex calyculatus, capsula depresso, postice crenata, oris labio superiore sexdentato. PALL. *Zoophyt.* 47.

Vorticella simplex pedunculata, ore dentato. LIN. *sys.* 12.

Tubipora Urceus Fl. Friderichsd. p. 238. Faun. Svec. p. 537.

JOBLOT. *microsc.* Tom. 1. part. 2. p. 68. t. 9?

BAKER. *microsc.* p. 338. t. 12. f. 7-10.

SCHÆF. *grüne Arm-Polypen.* t. 1. f. 8. k, t. 2. f. 7-9.

Dan. KRUKKE-HVIRVLEREN.

Germ. RÆDER-THERGEN.

Gall. GRENADES AQUATIQUES.

Oculo nudo punctum mobile albicans.

Augusto mense plurimos in aqua palustri natantes reperi, basi circa caudulam instructos sphaerulis tribus nigris, quae in triangulum dispositae margine pellucido cingebantur, alio tempore absque his sphaerulis; primo vere sphaerulas has nigricantes, quae ovaria, intra corpus offendi, easque animalculum e corpore protrudere vidi; saepe fetus vivi matri adherent.

Organum rotatorium duplex pro lubitu exferit & recondit. Cilia unciniformia.

In aquis stagnantibus frequens.

143. BRACHIONUS CIRRATUS.

BRACHIONUS bivalvis, testa apice mutica, abbreviata, basi bicorni; cauda longa, bifeta.

JOBLOT. *microsc.* par. 2. p. 54. t. 6. f. 10. A. B.
C. D. minus bona.

Dan. LOKKE-HVIRVLEREN.

Gall. CHENILLE AQUATIQUE.

Præcedente major, ventricosus, subpellucidus, capite conico, utrinque fasciculo capillorum, organo rotatorio, instructo, collum capitis basi latius; truncus ovalis, ventricosus; postice utrinque seta rigida; has interjacet lobus mobilis, qui cauda tereti articulata corporis fere longitudine setis duabus terminata instruitur.

Venter foridibus luteis repletur, quas excerni saepius vidi.

Testa corpore brevior truncum tantum vestit.

Senti-

Semicirculus ex rotatione organorum ab uno ad alterum in aqua productus, continuus, Iridem absque coloribus referens, caput ambit.

Licet in figura & descriptione *Jobloti* nec fasciculus capillorum nec setæ rigidæ adsint, eandem tamen esse nullus dubito. Ne minimam quidem cum larvis terrestribus similitudinem video, quam tamen denominationis rationem affert cit. autor. Differentiam sexus ex colore intestini luteo vel albo perperam arguit; vacuum enim hyalinum seu album, repletum luteum apparet. Fig. 10. E. quam interdum assumere indicat, mihi in nostra nunquam obvia, diversam innuere arbitror.

In aquis.

144. BRACHIONUS TRIPOS.

BRACHIONUS bivalvis, testa apice mutica, basi tricorni; cauda duplici.

Dan. TREFOD-HVIRVLEREN.

Minor B. *urceolari*.

Corpus pellucidissimum fere triquetrum, vel valvulis duabus conchaceis dorso animaleuli, ut videtur, hiantibus compositum. Medio orificii seu apicis prominent ligulæ duæ ciliis rotatoriis majores. Inferne mucrones quatuor vel saltem tres, rigidi; horum in medio cauda mobilis, in duo filamenta divisa; hæc apice fissa pro lubitu vermis vel in unum junguntur, vel divergunt, eorumque ope objectis adhæret. Organum rotatorium duplex. Sordes frequenter excernuntur.

Bakeri figuras 11, 12, 13, t. 12, vix varietates B. *urceolaris*, quod vult Clariss. *Pallas*, refert, cauda vero per totam longitudinem fissa, corniculaque inferiora testæ, seu dentes potius tres vel quatuor diversam indicare videntur.

In aquis fervatis haud frequens. Majores & minores ejusdem figura.

145. BRACHIONUS UNCINATUS.

BRACHIONUS bivalvis testa, apice mutica, rotundata, basi unidentata; cauda bifida.

Dan. KROG-HVIRVLEREN.

Inter minores bivalvium.

Testa crystallina apice & antice rotundata, mutica, infra sinuata, postice perpendiculari, in mucronem terminata.

Animalculum musculosum, antice unco instructum, quem saepe intra testam porrigit, simul ludente collateralis organo rotatorio minimo, postice cauda, dimidia corporis longitudine, quatuor vel quinque articulis composita, apice seta bifida, qua moleculis terrenis adharet.

Testa antice & postice pro lubitu aperiri potest.

In foveis aquosis.

146. BRACHIONUS MUCRONATUS.

BRACHIONUS bivalvis, testa, apice & basi bidentata; cauda spina duplici.

Dan. BRAAD-HVIRVLEREN.

Testa crystallina bivalvis oblongiuscula, antice-subarcuata, postice perpendicularis, apice & basi truncata, quavis extremitate duobus utrinque mucronibus insignita.

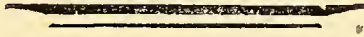
Ani-

Animalculum musculosum ligula seu mucrone in medio organi rotatorii instructum; in antica corporis regione musculus in motu peristaltico conspicitur, cordis vices agens; cætera interanea minus distincta; cauda terminatur spinis duabus longis pellucidis, quas pro lubitu jungit, & distendit.

Mucrones superiores testæ post correptionem bestiolæ in conspectum subeunt.

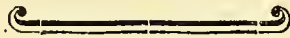
Sæpe quasi mortuus quiescit.

In aquis, ubi Lemna, haud infrequens.

Equidem tum Naturæ rerum gratias ago, cum illam non ab hac parte video, quæ publica est, sed cum secretiora ejus intravi. — Curiosus spectator excutit singula & quærit. Quidni quærat? Scit illa ad se pertinere. Quantum enim est, quod ante pedes jacet.

SENEC. nat. quæst. l. i. præf.

VERMIVM
TERRESTRIVM ET FLUVIATILIVM,

SEU

ANIMALIVM INFUSORIVM,
HELMINTHICORVM, ET TESTACEORVM,

NON MARINORVM,

SUCCINCTA HISTORIA,

AUCTORE

OTHONE FRIDERICO MÜLLER,

REGI DANIÆ A CONSILIIS JUSTITIÆ, ACAD. SCIENT. NAT. CURIOS.
HOLMENS. ET BOICÆ, NIDROSIENS. BEROLINENS. ALIARVMQUE SOCIET.
LITTER. SODALI. ACAD. PARIS. CORRESP.

VOLUMINIS Imi PARS Altera.

HAVNIÆ ET LIPSIÆ,
APUD HEINECK ET FABER,
EX OFFICINA MÖLLERIANA.

1774.

HELMINTHICA.

Chaque genre de Vers, & j'ose presque dire chaque espèce, offre un objet tout à fait neuf, qui demande à lui seul presque autant de travail, que les classes entières des grands animaux

GEOFR. COQUIL. p. I. V.

Vermes, qui sub hoc nomine veniunt, præcis autoribus maximam partem æque noti sunt ac hodiernis, sensuque strictissimo vermes dicuntur. *Lumbricus* enim, *Hirudo*, *Gordius*, *Ascaris*, vel ob usum, quem vulgo præstant, vel ob noxam, quam frequenter inferunt, tempestive innotuere. Cum vero annosa rei cognitio non semper penitiorem ejusdem noticiam producat, non tantum veteres rei medicæ & naturalis studiosi vel non vel minus bene hos diversæ indolis vermes distinxerunt, sed etiam gravissimi ad hunc usque diem autores eos confundunt. Sic *Kleinus Lumbricum* terrestrem, *Ascarides* & *Gordium* sub communi *Lumbrici* nomine complectitur; quid, quod ipsi in arte Roscii *Lumbrici terrestris* & *intestinalis* seu *Ascaridis* veras differentias ignorant, vermesque intestinales hominum & animalium extra corpus animale in aquis degere, absque ulla sufficienti probatione, perperam contendunt.

Ut huic opinioni, autoritate illustrium historiae naturalis doctorum ingravescenti, remoram injicerem, nota *) intestinalia contra operis scopum huc admisi, decantatas nempe *Ascarides* & *Fasciolam* autorum; *Teniam*, cum nunquam vivam viderim, omisi. Ex externa quoque *Lumbrici* & *Ascaridis* structura infra describenda luculenter patet, hos vermes & specie & genere differre; *Lumbricum terrestrem* quoque ab *intestinali*, qui vera *Ascaris* est, & sub nomine *Ascaridis Lumbricoidis* venit, *Ascaridesque vermiculares* a larvis insectorum, cum quibus ut plurimum confunduntur, diversissimas esse, ut conjecturam clariss. *Kratzenstein*, easdem ex ovulis muscillarum oriri, maxime improbabilem, silentio præteream. Sic *Ascarides Redi* op. vol. I. tab. 10., f. 5. *Phelf.* hist. t. I. f. 2., & t. 3., f. 5. *Clerici* h. lumbr. t. 4. f. 5. larvas, quales *Bianchi* morb. h. t. 3. f. 11. 12.; *Vallisn.* op. vol. I. t. 21., f. 5. nov. act. nat. curios. tom. 4., t. 7. f. 1., & t. 9. f. 1. 2. 10. suspicor, similes mihi in muscas mutatae sunt. Itidem vermiculi, a fene cum urina excreti, *Bianchi* t. 3. f. 17., & nasales t. 3. f. 23. & f. 25. vere larvæ sunt, f. 16. esse videtur.

Sententia

*) Ignotorum numerus tantus est in terrestribus & aquatilibus, piscibus præsertim, ut eorum inquisitio totam hominis vitam consumeret.

Sententia, fasciolam *hepaticam* in aquis degere, haustuque aquæ in ovium hepar irrepere, nostri ævi naturæ pericissimos totos occupavit, gregique vermium hujus generis, quam mihi in lucem producere contigit, caliginem æternam minabatur. Quævis Fasciola in aquis & in aliis animalibus reperta communi suffragio *hepatica* ovium declarabatur. Effatum Viri, in pluribus consumatissimi, oculos tironum fascinabat. Veritatem assertionis probat numerus Fasciolarum, quas ego primus & solus in aquis detexi, cum contra hepaticam nunquam reperirem; ipsum præterea illustriss. *Linneum* quasdam harum invenisse, oviumque hepaticam dixisse, propria quidem refragante descriptione, facile demonstrari possit. Tanta enim est Synonymorum, quæ ex scriptis suis hausit, diversitas, ut species differentes pro eadem habuisse, nullus dubio locus sit. Ita in *itinere Gotbl.* p. 184. Fasciola *hepatica* describitur: Hirudo depressa, alba lateribus acutis & p. 251. alba, depressa, antice latior, postice rotundata, absque tentaculis aut pedibus. In *annoen. academ.* vol. II. p. 86. dicitur *Limax ovatus*, lividus margine acuto, & porro: animaleculum supra lividum, fere planum, macula in medio oblonga. subtus planum, fuscum, macula in medio itidem oblonga, sed albida, e qua macula versus utrumque apicem linea pallida extenditur. Color animaleculi fuscus oritur a vasis fuscis, ramosis, more Dendritæ, quæ percurrunt discum. Tentacula

racula duo ad apicem crassiore animalis punctorum minutissimorum instar parva. Incessus omnino Limacis non Hirudinis, & denique in *Syst.* 1767. nova datur descriptio figuris Cl. *Schæfferi* conveniens: corpus nempe ovatum, antrorsum acuminatum, ore poro eminente. Hinc conferenti manifestum est, oppositis attributis diversa animalcula describi; si enim Fasciola itineris *Gothland.* conferatur cum nostra varietate Fasc. *lactea* & *Limax amoenit. acad.* cum nostra *tentaculata*, easdem indicari a veritate non videtur alienum. His convenit, quod falso de hepatica enunciatur: in omnibus fere rivulis & paludibus, foliis herbarum lapidibusque frequenter adhærere, *amoen.* vol. 4. p. 186. in aquis dulcibus, fossis, rivulis ad radices lapidum, (rectius ad radices herbarum & sub lapidibus.) *Syst.* p. 1077. ac effatum clariss. *Schæfferi*: hirudo-limacem (Fasciolam hepaticam) inquirenti ubique in aquis in sensus incursum. Nec minus singulare est, clariss. *Schreberum* in versione *itin. gothl.* p. 201., ex observationibus *Schæfferi* de Fasc. hepatica, opinioni Linneanæ certitudinem tribuere, cum hic Hirudinis albæ (Fasc. *lactea*) de qua in *itin. gothl.* fermo est, ne verbo quidem meminerit. Neque quam in aquis reperit. celeberr. *Pallas*; eadem cum *biliaria* videtur, licet argumentis *Schæfferi* persuasus in sententiam Linneanam descenderit; nec Fasciolæ primo intuitu simillimæ speciei eadem sunt, omnium enim est & esse debet aliquæ similitudo.

Caput

Caput in helminthicis *Naides*, *Hirudines* & *Fasciolas* si excipias, minus distinctum est; caput *Tœnia* nunquam vidi; auctoritate tamen illustris à *Linné* *) negare non audeo; omnis enim articulus etiam in *Naide*, quæ caput distinctissimum habet, propria vita gaudet, ut ex modo evolutionis nuper probato **) patet; qualis quidem evolutio novorum articulorum, imo novi vermis, si repugnante analogia in *Tœniæ* extremitate *subtiliore* difficilius admittatur, quid tamen impedit, quo minus fieri possit in ejus articulo capiti proximo, quemadmodum in *Naide* perficitur in ani articulo. Illustris *Bonnet* amicissimusque *Zoega*, & ante hos alii, caput in *Tœnia* viderunt, prior præterea argumentis & figuris ***) demonstravit.

Helminthicorum quædam ovipara, quædam vivipara, quædam & pullos primi partus & ova secundi simul gestant, plurima per partitionem naturalem & artificialem transversam propagantur; utramque in *Hydris*, *Naidibus* & *Lumbricis* ego & ante me alii docuere; artificialem in *Hirudinibus* vero & *Gordiis* frustra tentavi.

Narratur

*) Verbo huc monebo, errasse illos, qui caput ad finem crassio rem *Tœniæ* sese observasse visi sunt, cum tamen vix in ullo vermiculo caput invenerit quispiam, multo minus in fine subtiliori, qui novis quotidie crescit articulis, caput existere poterit. LINN. AMOENIT. vol. 7 p. 392.

**) von Würmern des süßen und saltzigen Wassers.

***) Memoires présentés à l'Academie des Sciences; Vol. 1.

Narratur quidem in *amoenit. acad.* vol. 2. p. 63. Linneum cum sex commilitonibus 1741. ad Insulam Carolinam observasse, Gordium in minimas partes dissectum, vitam retinuisse in singulis partibus, se movisse & in tot recrevisse animalia, adjecta citatione *Itin. Gothland.* p. 280. idem phænomenon rursus p. 65. l. c. *amoen.* dicitur *res notissima observationibus abunde evicta.* Locum vero *Itin. Gothl.* si consuleris, pateat observationem anni 1741. ad Insulam Carolinam *Linneo* cum sex commilitonibus nuper tributam sola narratione *rustici* cujusdam *Smolandi* inniti; Id, quod insuper repetitur in *Faun. Svec.* p. 503. his verbis: dicunt rustici Smolandi omnia frustra vermibus aquis immissa recrefcere in perfectum corpus. Licet factum hoc observationibus, quas in Naidibus & in Lumbrico *variegato* institui, non repugnet, narrationes tamen adeo contrariæ dubitationem & ægritudinem in animo lectoris non levem relinquunt. Quantum huc usque pro certo scitur, celebr. *Hanov* redintegrationem in Gordio *aquatico* frustra tentavit, ego in *bifido*; aliud enim est vitam in singulis partibus aliquamdiu remanere, hasque se movere, aliud in totidem abire animalia; illud pluribus animalium commune est, hoc minus vulgare in *Gordio* (bifidum si excipias) cum partes ejus similes sint absque omni capitis & caudæ discrimine, sola extensione in longitudinem ægre observabile. Observatio, cujus mentionem

tionem facit Clariff. Lyonet Theol. des Insectes vol. 2. p. 86. an in *Gordio*, an in *Lumbrico variegato* facta, minus liquet.

Partium amissarum & mutilatarum redintegratio, quam in *Infusoriis* ægre experiri licet, *Helminthicis* & *Testaceis* vulgaris est. In uno tamen genere difficilius quam in altero procedit, species quoque ejusdem generis amissas partes facilius aut difficilius restituunt, quin etiam partes ejusdem speciei non æque facile pullulant. Sic in *Naide* quavis pars amissa intra paucas horas restituitur, in *Lumbrico* post plures dies; in *L. terrestri* vix antica pars, in *L. variegato* utraque, si vel vicies transfecetur.

Vermium *terrestrium* numerus mire exilis est; *infusorii* enim mere aquatici sunt, *helminthicorum* *Lumbricus terrestris* solus terræ indigena, notus & vulgaris *), cui socios tres, *Lumbricum* nempe *vermicularem*, *Gordium filum*, & *Fasciolam terrestrem* rarissimos adjungere mihi contigit, *testaceorum* vero plures, aquatilibus licet numero imense inferiores, terram incolunt.

*) *Gordius argillaceus* Lin. minus notus, mihi nunquam obvius fuit. Sensu strictiori nova illa *Fasciola* species, quam *terrestrem* voco, vermium solus, testaceos si excipias, supra terram habitat, nominati reliqui, terrena terebrantes, intra humidiuscula degunt.

GENS HELMINTHICA.

A. Mutica:

- a. *Æquale*: GORDIUS.
- b. *Attenuatum*: ASCARIS.
- c. *Truncatum*: HIRUDO.
- d. *Obtusum*: FASCIOLA.

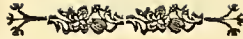
B. Setosa:

- a. *Teres*: LUMBRICUS.
- b. *Depressum*: NAIS.

C. Cirrata:

- a. *Nudum*: HYDRA.
- b. *Vaginatam*: TUBULARIA.

Hydra & *Tubularia* & inter se & ab *infusoriis*, *helminthicis* & *restaceis* adeo diversa & quasi alienata sunt, ut solo natali loco, aqua nempe fluviali conjungi possint; cumque duorum generum gratia ordinem effingere minus e re videretur, *Helminthicis* pro tempore annuncravi.

XIV. HYDRA.

Vermis simplex, gelatinosus, contractilis,
cirris setaceis.

147. HYDRA VIRIDIS.

HYDRA viridissima, cirris corpore brevioribus.

Hydra corpore viridissimo, cirris viridibus corpore brevioribus. PALL. *Zooph.* 3.

Hydra tentaculis subdenis brevioribus LIN. *Syst.* 1.

LOEUWENHOEK *act. angl.* vol. 23. n. 283. 4.

TREMBL. *polyp. mem.* 1. t. 1. f. 1.

ROES. *inf.* 3. p. 531 t. 88. 89.

SCHAEFF. *grüne Armpolypen* 1755. t. 1. f. 10. - 15.
t. 2. f. 10. - 12. t. 3. f. 4. - 8.

LEDERMÜLL. *microsc.* t. 67. f. e. f.

Dan. DEN GRÖNNE POLYP.

Germ. GRÜNE POLYPEN.

Gall. POLYPES VERDS.

C 2

In

Ideam Floris, Stirpis, gemmarum, quam autores similitudine qualicumque ducti his animalculis substituere, removendam esse arbitror cum a plantis diversissima sint, nec eorum natura adhuc satis in aprico sit.

In aquis stagnantibus primo vere & autumno & mense Decem-
bri reperi cum cirris octo, novem vel decem.

148. HYDRA GRISEA.

HYDRA aurantia, cirris corpore vix duplo lon-
gioribus.

Hydra corpore postice attenuato griseo cirris vix duplo
longioribus, PALL. *Zooph.* 2.

Hydra tentaculis subseptenis longioribus LINN. *Syst.* 3.

TREMBL. *polyp. mem.* I. t. I. f. 2.

ROES. *inf.* 3. p. 473. t. 78. - 83.

LEDERMÜLL. *microsc.* t. 67. f. m.

BAKER *microsc.* t. 7. f. 3. - 7.

Dan. DEN GRAAE POLYP.

Germ. DER ORANIENGELBE POLYP.

Gall. POLYPES ROUGEATRES.

In fossis aqua repletis.

149. HYDRA PALLENS.

HYDRA pallida, cirris corporis longitudine.

Hydra corpore flavescente, sursum attenuato. PALL. *Zooph.* 4.

Hydra tentaculis subsenis mediocribus. LINN. *Syst.* 4.

ROES. *inf.* 3. p. 465. t. 76. 77.

Dan. DEN BLEGE POLYP.

Germ. DER BLASSE POLYP.

Variat

Variat cirris sex, septem & octo, apice interdum bifidis,

In stagnantibus rarior.

Has Hydræ species sæpenumero reperi, phænomenaque animalculi similis, quæ experientissimi indagatores *Trembley* & *Roefel* tam exacte descripsere, ut nihil fere addendum videretur, ex parte vidi. In *grisea* tamen specie pauca aliter comperi. *Roefel* equidem p. 477. dicit, *griseam* autumnino tantum prolificam, nunquam vere & æstate. Secundo mensis Maji plures prolificas reperi, quarum una medio corporis quatuor juniores gestabat, cirros varie porrigentes; eadem biduo insuper tres novitias produxit, ita ut una mater primo vere septem pullos ediderit. Idem l. c. Hydras animalculis dura crusta tectis non nutrirî; hydram matrem ego vidi Dytsicos quadruplo diametro corporis latiores ultra solitum non extensi deglutire, atque paucas post horas mortuos evomere. Autores Hydras Erucæ geometræ aut Hirudinum instar communiter progredi enunciant, incessum rariorem, quem Clarissimus *Trembley* t. 3. f. 5. - 9. delineavit, in *grisea* observavi. Hæc enim, non partem corporis posticam anticæ admovendo, sed utramque alternatim, quantum potest, extendendo, progrediebatur, Hinc *geometrarum* cum posterior pars anteriorem semper sequatur, *Hydræ* anterior & posterior, pedum humanorum instar, alternatim præcedit.

Opinionem omni observatione destitutam nimis præcox venditat *Derosmè de Vifle*, ipsam naturam librosque autorum consulendi æque ignarus; nec Hydram unquam vidit, nec ad ejus figuras satis attendit, de ejus tamen natura differere audet. Granula in tentaculis apprimè expressere autores in figuris, scriptisque suis eorundem mentionem fecere, nihilominus illos eadem vidisse negat. Mihi simplex microscopium nodulos e granulis compositos & quasi hirsutos tentacula ubique vestientes conspiciendos præbet.

Inventum Polyporum *Swammerdamio* non debetur; pedes enim in ore vermiculorum, quos nonnulli polypos credunt, tantum suspicatur; verba ejus sunt Bibl. n. 188.: *os, quod forte*
pedibus

pedibus pollet; hi vero seu cirri in Hydris manifesti sunt, ut motum velocissimum raceam; nec *scorpii aquatici* ovum licet, figura haud abfimili, huc pertinet, Hydris nunquam in ovariis visis; p. 232. t. 3. f. 7. *Loewenhoek* vero, *Joblot*, *Lyonnet*, priusquam *Trembleius*, polypi mentionem faciunt, recte monente summo *Hallero*. *Physiol.* vol. 8. p. 165.

XV. TUBULARIA.

Vermis tubulosus, hyalinus, contractilis, cirris pennatis.

150. TUBULARIA REPENS *).

TUBULARIA cristata, cirris utrinque radiatis, vagina porrecta; tubulo opaco procumbente.

Tubipora corallio repente filiformi dichotomo, tubis flexilibus cylindricis erectis distantibus. LIN. *Fn. Svec.* 2219.

SCHÆF. *Armpolypen* 1754. t. I. f. 1. 2.

Dan. PLUMAS-DYRET.

Germ. CORALLENARTIGER KAMM-POLYP.

Corpora subcylindrica, coriacea, fusca varie reptantia sæpissime per dichotomiam, paginam averfam folii NYMPHÆÆ albæ ac caules ad

*) Classi animalium restituamus vermem, qui figuris mediocribus quidem, Clariss. SCHÆF. innotuit, a perillustri LIN. visus in *Fn. Sv.* 1761. minus accurate *Lizophysis* sub nomine *Tubipora repentis* adscriptus, ac synonymis plane alienis stipatus, & denique in *Syst.* 1767. omnino derelictus, synonymis *Tubulariæ campanulæ* adjectis.

ad ejus basin usque occupant, scabrosque reddunt. *Ramificationes* late expansæ in folio aqua extracto pulchrum fruticulum visui offerunt; maculæ albæ & lacteæ passim sparsæ videntur, quæ gelatinosa vermium corpora absque omni forma; folium vero si aquæ reddatur, viscida hæc & informis materia in animalcula viventia, quorum quodlibet innumeris capitis radiis prædam captat, expanditur.

Corpus sive *vaginula*, si microscopium adhibeas, candidum, pellucidum. *Interanea* uti in figura Clariss. TREMBLEY, *oesophagus*, *stomachus* & *intestinum* rectum, distincta, flavicantia. *Crista* extra vaginam quasi pedunculo exserta radiis serie duplici in formam lunatam dependentibus, vel erectis serie quadruplici approximatis explicatur. Hi radii seu pinne motu aquæ immobiles sunt, sensu vero prædæ agilitissimæ.

Tubuli, cellulæ aliis dicti, subcylindrici, basi angustati, apice crassiores, marginati, concatenati, folio vel cauli adeo arcte adherent, ut sine laceratione haud avelli queant. In his passim maculæ ovatae saturate fuscæ, ROESELIO grana *Lemna*, aliis ova Vermis creditæ. Prolem a latere matris ex apertura communis tubuli enasci non raro vidi.

Inter Tubulariam *crystallinam*, quæ LINNÆO T. campanulata dicitur, & T. *gelatinosam* clariss. Pall. Zooph. 42. & 43. sive Tremb. polyp. 3. t. 10. f. 8. 9. & Roef. inf. 3. t. 73. - 75., seu Ledermüll. microlc. t. 87. f. i. l. g. h. A. L. I. K. quidem media est nostra *repens* ac plura cum utraque communia habet; differt tamen, (si accuratius indagetur) ab hac, *vagina* sive corpore cum intestinis extra *tubulum*, hujus ad minimum longitudine, exserto, radiis capitis pluribus, defectuque *collaris*; nec sese ad minimum motum tubulo condit, ne quidem, si aqua extrahatur: ab illa, quod varie repat, omni *trunco* distituta; quod *vagina* rarissime in tubulum retrahatur; quod denique *tubulus* fuscus sit, nec cum vagina unum corpus constituat; ab utraque, quod *tubuli* minus pelluceant. Tubuli in nostra nunquam coaliti & aggregati uti in figuris clariss.

C

Bakeri,

Bakeri, microsc. t. 12. divergentes semper, quo tantum differre videtur.

In lacu *Bagfvard* copiose Augusto & Septembri, rarior alibi.

† TUBULARIA STELLARIS.

TUBULARIA cristata, cirris pectinatis, tubulo fusco, annulato, erecto.

Dan. STIERNE - DYRET.

Nudus oculus in quadam FUCI specie stellas minimas radiantes varie sparsas percipit; admota lenticula, radii seu cirri plurimi subtilissimi candidi, quorum sex reliquis crassiores in conspectum veniunt; microscopio vero si has stellulas subjicias, radios tubulo insertos esse, crassioresque tot rachides, quibus singulatim ab altero latere radii minores ad minimum octo serie unica adherent, comperies; radii seu pinnae minores apici rachidis quo propiores breviores sunt, hac ratione cirros pectinatos sex constituere videntur. Aucta valde magnitudine interius cirrorum latus, papillis uti tentacula *Sepiarum*, oblitum videtur.

Tubulus, quo oriuntur cirri, fuscus opacus, segmentis quatuor annularibus spinula, perquam parva, pellucida oblitis; horum ope vermis tubulum pro lubitu quovis flectere, contrahere & producere potest; *Tubulus* extensus duplo longior cirro est; radiis expansis detegitur corpusculum obtusum e latere aperturæ tubuli extertum motu peristaltico præditum.

Minimo motu, etiam animalculorum microscopicorum, confestim in fasciculum collecti cirrorum radii ipsique cirri tubulo conduntur, quid, quod ipse *tubulus* sæpe retrahitur, & FUCO conditur. Sensim & fasciculatim cirri rursus apparent, ac in situm fere horizontalem explicantur. Vermis cirrum & quemlibet hujus *radium* pro lubitu flectere & extendere valet; cirri quoque a corpore & radii a rachide

a rachide sigillatim vi divulsi facultatem sese contrahendi & extendendi ultra horæ spatium servant.

In *Fuco* *) maris *Balthici*.

† TUBULARIA SIMPLEX.

TUBULARIA cirris octo linearibus, tubulo conico, hyalino.

Von Wärmern p. 153. 51.

Dan. STRAALÉ - DYRET.

Tubuli conici, pellucidi, hyalini, erecti, solitarii. Ex horum apice summa aquæ tranquillitate filamentum tenue album oritur, post pauca momenta in octo *radios* sive cirros divisum. Ope lenticulæ (sub microscopio enim animalcula e tubulis elicere nunquam successit) corpusculum hyalinum, quod *vaginam* dicimus, vix dimidia tubuli longitudine apice hujus erigi, ac cirri sese expandere conspiciuntur. Hi subrigidi tubulo longiores pro lubitu animalis singulatim, vel plures simul moventur, sæpe per paria uniuntur, ut quatuor tantum appareant, sæpe omnes in unicum filamentum colliguntur. Minimo in aqua motu confestim junguntur, & in vaginam retrahuntur, majori vero ipsa vagina tubulo conditur, & hoc casu plus temporis intercedit, ante quam animalculum rursus prodeat.

In *Fuco* nodoso, imprimis circa vesiculas vetustas, vulgaris.

C 2

XVI.

*) An hic *hirsutus* ille, quem proxime accedere ad *Fucum ericoidem* in *Syst.* ed. 12. pronunciat Ill. *Linneus*, cum *F. ericoidem* ibidem omiserit, ex descriptione minus constat. Noster dici potest:

Fucus fronde dichotoma, subramosa, hirsutissima.

Caules, vix duas uncias longi, e centro communi prodeunt; rami caule crassiores, apice hirsuti obtusi, incrassati.

XVI. NAIS.

*Vermis linearis, pellucidus, depressus,
setis pedatus.*

151. NAIS VERMICULARIS.

NAIS setis lateralibus nullis; mento barbato.

ROES. *inf.* 3. p. 578. - 581. t. 93. f. 1. - 7.

Dan. ORME - NAIDEN.

Germ. MADEN - ÄHNLICHE NAIDE.

long. 2. lin.

lat. $\frac{1}{2}$. lin.

Naidum minima oculisque difficulter conspicitur; licet enim quam reperi, prolifera effet, vix tamen duas lineas excessit. Caput subelavatum, absque oculis, subtus pilis, setis pedum, longioribus barbato. Verrucæ pedum quinque vel sex setis instructæ.

Multiplicatio per partitionem transversalem, uti in congenerebus, ex adhærente prole manifesta.

In aquis plures Lemnæ adhærentes, postquam librum *von Würmern* publici juris fecerim, semel reperi.

152. NAIS SERPENTINA.

NAIS setis lateralibus nullis; collari triplici nigro.

ROES. *inf.* 3. p. 567. - 578. t. 92.

Von Würmern f. 84. - 89. t. 4. f. 1. - 4.

Dan.

Dan. SLANGE-NAIDEN.

Germ. GESCHLAENGELTE NAIDE.

long. 9. lin.

lat. $\frac{1}{4}$. lin.

Habitu serpentino facile distinguitur. Corpus minus depressum. Multiplicatio & redintegratio uti in congeneribus. Pedes fetacei, verrucæ nempe tribus fetis uncinatis, quibus pedicellis *Lemnæ* adhæret, instructæ.

In sola horti *Rosenburgensis* fossa, qui Havnix est, reperi.

153. NAIS PROBOSCIDEA.

NAIS fetis lateralibus solitariis; proboscide longa.

NEREIS linearis, lingua exserta. LIN. *Syst.* 2.

ROES. *inf.* 3. p. 483. t. 78. f. 16. - 17. & t. 79. f. 1.

TREMBLEY. *hist. polyp.* t. 6.

LEDERMÜLL. *microsc.* t. 82. f. f. & h.

SCHÆFFERI *Armpolypen* 1754. t. 3. f. 29.

Von Würmern f. 14. - 73. t. 1. f. 1. - 4.

Dan. DEN TUNGEDE NAIDE.

Germ. DIE GEZÜNGELTE NAIDE.

Gall. MILLEPIED A DARD.

Corpus hyalinum intestino longitudinali flexuoso nigricante; segmenta vix conspicua, feta simplicissima utrinque in quovis.

Caput forficatum medio antico proboscidem longam raro bifidam exserit, superne punctis duobus nigris, seu oculis, subtus ore & lingua instructum. Quodvis præterea segmentum subtus utrinque pede ex fetis brevissimis obsitum; anus terminalis.

Nereidibus minus bene adseribitur, cum nec tentacula lateralia penicillata, nec supra os plumosa habeat. Figuræ quoque SCHÆFFERI *grüne Armpolypen*, 1755. t. 3., 1. 2. 3. huic ab illust. LINNÆO adscriptæ, toto cælo diversæ.

Corpora orbicularia, *von Würmern* f. 43., embryones judicat clariss. *Mahling* in litteris ad me datis.

In aquis paludosis, piscinis, rivis & alibi.

154. NAIS ELINGVIS.

NAIS fetis lateralibus solitariis; proboscide nulla.

Von Würmern, f. 74. - 79., t. 2. f. 1. - 4.

Dan. DEN UTUNGEDE NAIDE.

Germ. DIE ZUNGENLOSE NAIDE.

long. 4. - 5. lin.

A præcedente differt corpore angustiore, ore antice obtuso; absque proboscide & forfice, anoque, ut videtur, laterali: cætera eadem.

In aqua rivulari rarior.

155. NAIS DIGITATA.

NAIS fetis lateralibus solitariis; cauda laciniata.

Von Würmern f. 90. - 102. t. 5. f. 1. - 4.

Dan.

Dan. DEN FINGREDE NAIDE; BLOMSTER - DYRET.

Germ. DIE GEFINGERTE NAIDE.

long. 5. lin.

lat. $\frac{1}{8}$. lin.

Oculorum defectu, capite in limo condito, corpore & cauda digitata exfertis, venaque rubra a congeneribus differt. Cauda apice in sex lacinias subæquales, digitiformes, non granulatas dividitur. Hæ plerumque sursum porrectæ; interdum reclinatæ, liquore vitali torrentis instar fluente spectabiles. Subtus series duplex verrucularum ciliatarum, seu fetis tribus instructarum, pedum vices agit.

L. c. *cæcam* nominavi, at cum & in *vermiculari*, quam postea inveni, & in *furcata* Roef. inf. 3. t. 93. f. 8. - 16. oculi desint, *digitatam* potius dico.

In sedimento rivorum arenoso.

156. NAIS BARBATA.

NAIS fetis lateralibus fasciculatis; proboscide nulla.

BONNET *traité d'insectologie obs.* 21.

Von Würmern f. 80.

Dan. DEN SKIÆGGEDE NAIDE.

Germ. DIE BERTIGE NAIDE.

Gall. ANGUILE BLANCHATRE.

long. 4. lin.

Præcedentes refert, at distinctissima fetis utrinque quatuor in quovis segmento divergentibus. Caput obtusum, punctis supra

supra five oculis duobus nigris instructum, subtus pilis barbato.

Fig. 2. t. 3. *grüne Armpolypen* clariss. *Schæfferi* haud ab-
similis est, rubra vero, major, intestinisque diversa.

In foveis sylvarum aquosis testis *Planorbium* sæpe adhæret.

XVII. LUMBRICUS.

Vermis teres, annulatus, aculeis conditis.

157. LUMBRICUS TERRESTRIS.

LUMBRICUS ruber octo-fariam aculeatus.

LUMBRICUS trifariam retrorsum aculeatus. LIN. *Syst.* 1.

LUMBRICUS lævis. HILL. h. anim. p. 15.

PAULINI de lumbrico terrestri.

PHELSUM *hist. ascarid.* t. 2. f. 4. 5.

PETIV. *gazophylac.* t. 130. f. 6.

BONNET *insectol.* vcl. 2. t. 4.

LESSER *Theol. des insect.* par Lyonet f. 1. 2. 3.

MURRAY *de lumbric. fetis,* t. 2. f. 1. - 5.

VANDELLI *dissert.* p. 98. - 147. t. 4.

KLEIN *tentamen herpetol.* p. 58.

Von Würmern f. 161. n. 53.

Dan.

Dan. REGN - ORM,

Norv. JORD - MAK.

Svec. DAGG - MATSK.

Germ. REGEN - WURM.

Gall. VER DE TERRE.

Angl. EARTHWORM.

long. 6 - 8 unci.

Contractus subtus planiusculus, extensus utrinque convexus. Cingulum rugoso - porosum, subtus planiusculum, utrinque tumidum. Plerique cingulo elevato instruuntur, non omnes; qui eodem destituuntur, segmenta, locum ejus occupantia, rugosiora habent. Os infra proboscidem; subtus in segmento ab extremitate antica decimo quinto utrinque verruca cum foramine transverso. Aculei oculo armato tantum conspiciuntur. Canalis ruber totum percurrit.

Willis jam seriem quadruplicem aculeorum, quos pedunculos vocat, vidit; ego, uti exacte delineavit clariss. *Murray*, quatuor paria aculeorum brevissimorum in singulo segmento. Numerus segmentorum variat; *Vaudelli* 68, 90 & 137, perillustris *Wunchhausen* 140, totius corporis numerant; *Rajus* 30 - 32 ante & 108 pone cingulum; *Linneus* 26 - 30 connata in anulum carnosum (forte ante cingulum) & 100 pone cingulum. Ego in tribus, calculo saepius reiterato, praeter proboscidem & anum reperi:

Ante cingulum segmenta	26.	28.	31.
In cingulo - - -	0.	6.	6.
Pone cingulum - - -	100.	99.	80.

Totius corporis - 126. 133. 117.

Hinc fit novorum segmentorum evolutio & ante & pone cingulum mirandi Vermis; an in ipso cingulo nondum constat, cum diversitas in hoc aliam rationem habere possit.

D

Qui

Qui *Lumbricum* terrestrem & *Ascaridem* lumbricoidem confundunt, fetas in hac, os trilabiatum in illo frustra quaerant.

In terra & ligno putrido.

158. LUMBRICUS VERMICULARIS.

LUMBRICUS albus bifariam aculeatus.

Dan. STUB-ORM.

long. 8. lin.

Corpus album, glabrum nitidum, oculo armato æqualiter annulatum. Extremitates æquales, vix dignoscendæ subatenuatæ. Dum sese sub microscopio vexat, aculeos seriformes simplici serie utrinque exferit & mox recondit. Nullum cingulum in hoc; interanea nulla, solum intestinum fordibus repletum conspicitur.

In humidiusculis commode reperit, in ficcis valde sese torquet, ac defectu humidi brevi intabescendo perit.

In truncis humentibus ac inter folia madida haud infrequens.

159. LUMBRICUS VARIEGATUS.

LUMBRICUS rufus, maculatus, sexfariam aculeatus.

BONNET *vers d'eau douce*, tab. 1. f. 1. - 5.

Von Würmern f. 33. & 41.

Dan. SUMP-ORM.

Gall. LE VER LONG.

long. 16. lin.

Vermium

Vermium serpentium terrestrium & fluviatilium pulcherrimus.

Corpus ruberrimum, quadratis minimis fuscis interstinctum. Si lente vitrea indagerur, linea sanguinea totius corporis medium percurrit, utrinque maculis quadratis pinnata; pellicula extima pellucida, hyalina.

Animalculum hoc *Bonneto* eximio nostri ævi philosopho, mihi que miranda redintegrationis partium in quantulacunque frustra dissectarum in perfectos vermes spectacula præstitit.

In limo aquoso alnetorum & nemorum.

160. LUMBRICUS TUBIFEX.

LUMBRICUS rufescens, bifariam aculeatus.

BONNET *observat. des vers d'eau douce* t. 3. f. 9. 10.

TREMBLEY *histoire des polypes* t. 7. f. 2.

Von Würmern f. 102. 28.

β Lumbricus rufescens, seta antice utrinque porrecta.

Dan. RÖR - ORM.

long. verm. $5\frac{1}{2}$. - 10. lin. lat. $\frac{1}{8}$. - $\frac{1}{2}$. lin.

long. tubul. 2 - 6. lin.

In loco natali animalculum tenuissimum, pellucidum pallide rufescens, apice truncatum, absque omni organisatione visibili, unicum & merum intestinum esse videtur. *Tubulum* perpendiculariter erectum ex moleculis terræ format, quem inhabitat. Ex

D 2

apice

apice tubuli lente & timide, aqua maxime quieta, partem corporis in rectum exferit, mox incurvat: ac sensim hinc & illinc in aqua vibrat, si vero minimum motum sentiat, vel a cohabitante quodam animalculo tangatur, in tubulum sese celerrime subducit. Vidi sepiissime granula terrena in corpore vermis ascendere, ac apice concatenatim excrementorum larvarum complurium instar excerni.

Si e limo sublatum in plano ponatur, in spiram se contorquet, armatoque oculo sese planiusculum segmentisque 50 - 70. compositum offert; segmenta e rugis annularibus sex vel septem constata sunt. Nec aculeus nec verruca, ne quidem valde aucta magnitudine, aliquamdiu se conspici præbet, minorum tamen intervallo ruga interfectionis segmentorum in verruculam inflatur, aculeusque brevissimus seu mucro ex ea exseritur.

Intestinum luteum, excrementa obscura, *arteria & vena* rubræ; hæc a parte supina involvit intestinum multis anfractibus, illa a parte prona contractionem & dilatationem per lineam rectam concitatim continuat; de hinc liquor ruber per tractus momento apparet & evanescit.

In societate cum *L. tubificæ* reperiuntur alii, qui superficie fundi alteram corporis extremitatem elevant, motu serpentiformi motitant, ac in terram velocissime retrahentes, visui subducunt. Hi a tubificæ vix diversi, iidem vermiculi esse videntur, quibus clariss. *Trembley* Hydras nutrit. Uterque terram limosam continuo colant & recolant.

β ab α tantum differt, quod major sit læviorque, rugulis annularibus vix armato oculo conspicuis, ac in interfectionibus segmentorum anticæ corporis partis setam utrinque vel simplicem vel duplicem gerat.

In eodem limo vitam degit, caudamque in aqua vibrat, minus tamen timidus.

Huc referendus vermis clariss. *Schæfferi* facile idem, *kleiner Wasseraal*, 1755. t. 3. f. 1 - 3.

Antica

Antica corporis pars ex moleculis albida in pluribus opaca, an foetibus plena?

Sedimenta aquarum stagnantium & rivorum in vasculo pellucido seposita spectaculum novum & perquam jucundum inquirenti præbent; modicum enim post intervallum superficies quæta *Gordiis* & *Lumbricis* sursum erectis undique horret; in his *G. lactei* innumeri omnem superficiem occupant, *L. tubifices* autem, nudi & tubulo cincti, passim sparsi, ut totidem diabete incendiariæ, focces loco aquarum effundunt. Juxta basin tubulorum *tubificis* alia species *G. lacteum* referens, at saturate viridis, sociatim degit; hanc aqua extrahere examiniq; subicere nulla opera successit.

In fundo rivulorum.

† LUMBRICUS LINEATUS.

LUMBRICUS albus linea longitudinali rubra.

Von Würmern f. 110. 118. t. 3. f. 4. 5.

Germ. DER ROTHE WURM.

Dan. DEN RÖDE ORM.

long. 6. lin.

Corpus pallidum pellucidum, intestino longitudinali supra & subtus rufo, vel exactius: *arteria* dorsi lata, *vena* ventris media angusta rubra; *canalis* alimentarius arteriæ incumbit. *Arteria* lutea est, liquor vero in ea contentus ruber. *Vena* caput versus bifida, hinc sanguis ex arteria per duas venulas in venam magnam intrat. Setas brevissimas raro exferit, in mortis agone microscopii ope conspicuas.

Ovarium album, quartam corporis partem ab ore remotum, Majo ovulis fartum reperi.

D 3

Partem

Partem posticam sæpe in spiram torquet, antica sub microscopio sæpe utrinque quali ferrulata apparet.

Ad littora maris Balthici frequentissimus & copiosissimus inter fucos.

† LUMBRICUS CILIATUS.

LUMBRICUS rufus ciliis annulatus.

Dan. DEN FRYNDESEDE ORM.

long. 9. lin.

lat. $\frac{1}{2}$. lin.

Corpus teres æquale segmentis ultra quadraginta glabris compositum; interfectiones segmentorum oculo armato ciliatæ; cilia fasciculos quatuor setarum brevissimarum seu aculeorum constituunt. Vivum haud vidi; aculeos tamen condi & exeri vix ullus dubito.

In maritimis Norvegiæ. Clariss. *Ström* misit.

XVIII. GORDIUS.

Vermis teres, lævis, æqualis.

161. GORDIUS SETA.

GORDIUS filiformis fuscus.

GORDIUS pallidus extremitatibus nigris. *Lin. Syst. 1.*

LUMBRICUS aquaticus 4. *Klein. tent. herp. p. 60.*

VITULUS

VITULUS aquaticus; *Seta*, *amphisbæna* aquatica. *Germ.*
aquat. 463.

SETA palustris *Planç.* conch. app. cap. 22. t. 5. f. F.

CHÆTIA; *Hill.* h. anim. p. 14.

Dan. DEN BRUNE TRAAD-ORM; VAND-TARMEN.

Svec. ONDA-BETET; TAGELMATK.

Germ. FADEN-WURM; HAAR-WURM; HAUT-WURM;
NERVEN-WURM; WASSER-KALB.

Gall. LA CHANTERELLE.

Angl. THE HAIR WORM.

long. 66. lin.

lat. $\frac{5}{6}$. - $\frac{1}{3}$. lin.

Corpus filum sive setam exacte referens, ubique æquale
opacum plerumque cinereo-fuscum, interdum pallidum. Extre-
mitates in omnibus meis exemplaribus concolores, nec ulla diffe-
rentia in toto corpore, nisi quod altera extremitas aliquantum acu-
minata sit, nec ullum oris vestigium apparuit. Clariss. *Plançus* os
fimbriatum representat.

In exemplaribus mortuis annuli inæqualiter distantes; ac
subtus sulcus longitudinalis in conspectum subiere.

Varietatem invenire contigit, extremitate altera bifida, seu
in furcam, cruribus obrufis, divisa.

Sæpe in spiram varie se contorquet.

In rivis.

162. GORDIUS FILUM.

GORDIUS filiformis candidus.

Dan. DEN HVIDE TRAAD-ORM.

long.

long. 2.7 lin.

lat. $\frac{1}{10}$ lin.

Corpus filum fericeum, album, subtilissimum simulans, altera extremitate subattenuarum, intus passim materia lactea repletum, cæterum hyalinum.

Intra corticem tubi abietini, olim aquæ ductui inservientis, jam plures annos in aprico derelicti, cuniculos formaverat.

163. GORDIUS LACTEUS.

GORDIUS totus albus opacus.

Dan. MELK - TRAAD - ORMEN.

long. 1 lin.

Animal certe simplicissimum, oculo enim armato vix amplius, quam nudo, videtur; ope lentis vitreæ lineola obscura margine pellucido cincta conspicitur, nec magis microscopium detegit. Extremitas utraque æqualis, antica a postica ne quidem incesse distinguenda; volvendo enim a loco in locum lente progreditur; Si tangatur, momento citius sese contrahit, ac statim denuo extenditur.

In aquis fovearum, ubi folia fagina putrescunt, myriadum numero a mense Junio in Septembrem; vel examina formant a fundo versus superficiem aquæ ascendendo & descendendo, perpendiculariter, horizontaliter vel oblique, corpore in rectum extenso vel curvato; vel folia & fundum acervatim adeo operiunt, ut colorem album induisse videantur.

164. GOR-

164. GORDIUS INQVILINUS.

GORDIUS albus tentaculiformis.

Dan. FÖL - TRAAD - ORMEN.

long. 1½. lin.

Corpus lineare, molle, tentaculum *Limacis Planorbium* omnino referens, nudo oculo æquabile, at minus armato; plura alibi; ulteriori enim, licet plures annos notum, examini, vermiculum hunc & *labieum* solo charactere generico sat vago, inter se & Gordio convenientes hic sepono.

Animalculum parasiticum propriæ indolis, recto, non quadra aliena vivens.

Superficiem corporis BUCCINI auriculæ, PLANGRB. *Bullæ*; *Purpuræ* & *NERITÆ janitoris* frequens inhabitat.

† GORDIUS ARENARIUS.

GORDIUS fulvus, obtusus.

Dan. DEN RÖD - GULE TRAAD - ORM.

long. 1¼. unc.

lat. 2. lin.

Animalculum teres, æquale, fulvum, simile, nullo nec segmento nec annulo ne microscopio quidem conspicuo, utraque extremitate obtusa.

In fundo sabuloso sinus Christianiensis Norvegiæ.

An Gordius *Filum* Medinensis ille, quem Sveciæ Rex, aët. Stokh. 1768. p. 158., Gothenburgi repertum Linneo obtulit.

XIX. ASCARIS.

Vermis teres altera extremitate attenuatus.

165. ASCARIS VERMICULARIS.

ASCARIS cauda setacea.

ASCARIS pollicaris, LINN. *Syst.* 1.

ASCARIS capite minore, HILL. h. anim. p. 14.

PHELS. *hist. ascarid.* t. 1. f. 3 - 11. & t. 2. f. 1 - 3.

CLERICI *hist. lumbr.* t. 3. f. 10.

BIANCHI *hist. morb.* t. 3. f. 20.

VALLISN. *op. tom.* 1. t. 20. f. 5 - 10.

Almindelige Naturhistorie p. 150. Tom. 7.

Dan. BÖRNE - ORM; SMAA SPOL - ORME.

Germ. MADEN-WURM; KINDER-WURM; DÆRMEN-SCHABEN.

Angl. ASCARIDIS; BOTS.

long 3½. lin.

Corpus teres antice obtusius, postice exquisitissime attenuatum, absque omni ruga annulari, ne armato oculo quidem conspicua, (mortuam examini subjeci) paleam omnino refert. Constat membrana pellucidissima; integerrima, levissima, aucta valde magnitudine striæ transversæ, confertæ, & regulares in conspectum subeunt, margine tamen integerrimo; medium longitudinale occupat intestinum corrugatum, excrementis repletum.

In

In intestinis humanis. Clariff, *Zoega* plures examinandas communicavit.

166. ASCARIS LUMBRICOIDES.

ASCARIS antice acuminata.

ASCARIS spithamea, LINN. *Syst.* 2.

LUMBRICUS intestinalis, PALL. *infect. viv. int. viv.*
p. 13.

REDI, *op. vol. 1. t. 10. f. 1.*

VALLISN. *op. tom. 1. p. 271 - 282. t. 34 & 35.*

CLERICI *h. lumbr.* p. 218 - 251. tab. 4. f. 1 - 4.
t. 10 & 11.

KLEIN. *tent. herpet.* p. 63. t. 1. f. 3. t. 2. f. 1 - 7.

Bibliothek for nyttige Skrifter, p. 506.

Hannoverisches Magazin 1773.

Dan. MENNESKE - ORM; SPOL - ORM.

Germ. SPUHL - WURM; LANGER WURM.

Angl. ROUND GUT WORMS.

Ital. VERME TONDO.

Medicorum LUMBRICUS TERES.

Facies *Lumbrici* terrestris rugis annularibus innumeris. Corpus antrorsum acuminatum apice tuberculo triplici, extremitate subtus rimula duplici transversa instructum. Annulo elevato carnoso *Lumbr. terrestris* quidem destituitur, hac nota tamen non distinguitur, vidi enim *L. terrestres* annulo hoc prorsus carentes. In minoribus nullæ omnino rugæ, ne quidem lenticula visibiles, rimula tamen postica & nodo triplicato antico instructis; setæ seu asperitates nullæ in hoc verme, genere a *Lumbrico* distinctissimo.

Redi duas species, cauda subtriquetra & cauda tereti indicat, utramque vidi, postremamque perillustri *Linnei* Lumbricum intestinale, ore papillari a Lumbrico *terrestri* luculenter distinctum, autumo. Lumbrici teretes vitulorum & hominum, quos describit *Valisnieri*, luporumque *Kleinii* an specie differant, ambigo.

In intestinis humanis.

† ASCARIS RUBRA.

ASCARIS postice acuminata.

PALLAS. *misc. Zool.* t. II. f. 7 - 9.

Von Würmern f. 113. t. 3. f. 1 - 3.

Norv. RÖD - AAT.

long 6 - 12. lin.

lat. $\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$. lin.

Aegre definitur, cum de parte antica & postica incertus adhuc hæream, mortuam enim tantum ex benevolentia Clariss. *Ström*, qui decantatam Harengarum calamitatem putat, vidi. Corpus altera extremitate crassum, altera acuminatum, in vivis rubrum, in mortuis rufum; rugis annularibus confertissimis, armato quoque oculo ægre conspicuis, compositum. Crassior extremitas aliquantum porrecta in duos labia fissa, rima utrinque conspicua;

Vermem album molliusculum, cylindræcum, antice crassum, subrostratum, postice attenuatum, pluribus abhinc annis, quod non dissimulandum, in aqua palustri copiose repertum, & microscopii ope pingi curavi, ab *Ase. vermiculari* tamen diversum, cum vero ejus descriptionem facere accuratiusque examen instituire impeditus fuero, nec postea unquam occurrerit, huc seponere lubet. Facile erit *Ascaris vermicularis* a perillustri a *Linne* in paludibus reperta.

eua; juxta labium papillula, quæ protrudi & retrahi posse videtur, cavitas enim in nonnullis loco papillæ conspicitur.

In littore Norvegiæ & Angliæ.

XX. HIRUDO.

Vermis os caudamque dilatando progrediens.

167. HIRUDO MEDICINALIS.

HIRUDO elongata nigricans, supra lineis verficoloribus, subtus maculis flavis.

HIRUDO depressa nigricans, supra lineis flavis sex: intermediis nigro arcuatis, subius cinerea nigro maculata *Lin. Syst. 2. Amoenit. vol. 7. p. 42.*

HIRUDO nigrescens flavo variegata. *Hill. h. anim. p. 16.*

HIRUDO major & varia. *Gesn. aquat. p. 425.*

BERGM. act. Stokholm. 1757. p. 308. n. 4. t. 6. f. 1. 2. GISLER ibid. 1758. p. 95. 1. & SALOMON 1760. p. 35.

Almindelige Natur-Historie, Tom. 2. p. 279.

Dan. DOKTER-IGLEN.

Aug. COMMON LEECH.

Gall. SANG - SUE; SUCE - SANG.

Corpus componitur supra rugis plurimis annularibus, quæ ad libitum vermis dilatantur vel contrahuntur, si prius, dorsum

dorsum planiusculum, si posterius, punctis elevatis convexum apparet.

Bergman lineas in dorso octo longitudinales, *Linneus* sex flavas numerat; nos vero ita: lineæ utrinque quatuor, prima (a summo dorfi numerando) rufa, secunda rufa maculis nigris, tertia nigra, quarta flava; hæc in nonnullis linea nigra longitudinali bipartitur.

Venter niger maculis flavis, vel, si mavis, flavus maculis sparsus nigris; nullos *oculos* in hæc detegere potui.

Figuræ *Bergmanni* minus bonæ; Unei, quos in ore delineavit, vix existunt; os clausum rimam triangularem refert, quæ in aperturam rotundam, supra quam labium superius prominet, aperitur.

In stagnis & paludosis.

168. HIRUDO SANGVISUGA.

HIRUDO elongata nigra, subtus cinereo virens, maculis nigris.

HIRUDO nigra abdomine plumbeo. *Hill.* h. anim p. 16.

HIRUDO depressa fusca, margine laterali flavo. *Lin.* Syst. 3.

PETIV. gazophyl. t. 130. f. 7.

BERGM. act. Stokh. 1757. no. 4. t. 6. f. 3. 4.

GISL. ibid. 1758. p. 95. 2.

Dan. BLOD - IGLEN.

Germ. BLUTIGEL.

Svec. SNEGEL.

Gall.

Gall. SANGSUE DE CHEVAL.

Angl. HORSE LEECH.

Longit. maxima 4. unc. 8. lin.

In nostris margo lateralis haud flavus est ; variat medio ventris immaculato.

Unam reperi, cujus dorso duodecim adhærebant Hirud. *bioculata*, quæ omnes fere foetus vivos, ventri affixos, gestabant.

Larvæ majorum *Dytiscorum* mihi tres *sanguifugas* ad mortem usque exfluxere ; utraque, *sanguifuga* & *medicinalis* vasculo aqua repleto brevi effugiunt, quod nunquam sequentes.

Norlandi, loco *H. medicinalis*, *sanguifugam* adhibere, novemque hujus speciei equum sanguine & vita privare dicuntur, LIN. amœnit. v. 7. p. 44.

In fossis, stagnis, locisque palustribus.

169. HIRUDO LINEATA.

HIRUDO elongata grisea, dorso lineis quatuor longitudinalibus nigris.

Dan. LINIE - IGLEN.

long. 16. lat. 2. lin.

Corpus nigro-griseum rugis confertis, annulosum ; supra lineis quatuor nigris, binis nempe in dorso, solitaria vero juxta marginem lateralem pallidum, subtus unica in medio ventre, per rotam longitudinem distinctum.

Oculi puncta sex aterrima serie duplici transversim disposita ; horum duo antica quatuor posticis majora, & quidem sinistrum anticorum duplex in uno individuo vidi.

In paludosis primo vere, rara.

170.

170. HIRUDO VULGARIS.

HIRUDO elongata, flavo-fusca, oculis octo serie lunata.

α flavescens lineis longitudinalibus, media nodosa, lateribus punctis remotis sanguineis.

β luteo-fusca, linea media nodosa, laterali nigricante, anrice intus pinnata.

γ fusca, supra punctis flavescens sparsa.

δ cinerea, supra punctis nigris sparsa.

ϵ fusca immaculata.

Dan. ALMEEN - IGLEN.

long. 15 lin.

lat. 2 - 3½ lin.

Varietates hæ ex parte ærati debentur.

Situs *oculorum* in quiescente series duplex transversalis , in progrediente unica semicircularis , dum enim movetur, oculi interiores seriei posticæ in anticam protruduntur. Noduli lineæ mediæ in nonnullis ramulos emittunt. Annuli vix visibiles.

Incessus huic speciei peculiaris, quartam nempe eamque anticam corporis partem affigit, quam reliquum corpus sequitur.

Animalcula microscopica ingurgitat, *Monoculos* ore captat.

Hirudines Limaces *Planorbium* & *Buccinorum* devorare sæpius vidi; in testam enim ad interiora usque os inferentes sese eorum humoribus replent, quibus viscera dilatantur, coloribusque imbuta, conspicua fiunt.

Jure talionis *Hirudo vulgaris* a limacibus *Buccinorum Auriculæ* & *stagnalis* exfugitur. Hæc caput hirudinis in faucem 6 vel 8 vicibus

vicibus repetitis attrahendo & extrudendo liquorem mifellæ vitalem hauriunt, quo factò latera ejus parumper fugunt, & sic inanimem deferunt. Vidi duo *flagnalia* unam simul, alterum os ejus ingurgitando, alterum corpus fugendo adorta. *Buccina* tamen non omni tempore in *Hirudines* faviunt, nec *Hirudines* in *Buccina*, tempore enim brumali ultra menses quatuor *Bucc. stagnale & palustre* compluresque *Hirud. vulgares* in vitro aqua repleto amice convixere.

Globuli diaphani, in corpore ab utraque pagina in gravidis secundum totam longitudinem conspicui, *ovula* sunt, embryoque in iis sub figuralineolæ obscuræ arcuatæ apparuit. A quovis latere septuaginta numeravi mense Septembris. Unicam reperi oculis novem, plures, quibus ex lateralibus unus defuit.

Hirud. oſtocolatam LINN. quoad figuras clariss. BERGM. act. Stockh. 1757. t. 6. f. 5. - 8. rugasque annulares, juniorem nostræ *H. tessulatæ* crederem, situ vero oculorum *vulgarem* potius esse persuadeor.

In plantis aquaticis vulgatissima,

171. HIRUDO BIOCULATA.

HIRUDO elongata, cinerea, oculis duobus.

HIRUDO depressa nigra, abdomine subcinereo. *Lin.*
Syst. 5.

HIRUDO bioculata. *Bergm.* act. Stockholm. 1757. n. 4.
t. 6. f. 9. - 11.

Dan. IGLÉN MED TVENDE ÖINE.

long. 9 lin.

lat. 1½ lin.

Tota albida, pellucida, punctis aspersa cinereis; margo lateralis plicatus, crenulatus. *Caput*, præter puncta cinerea, bina alia majora eaque nigra & splendida præfert; hæc *oculi*. Subtus versus

†

caput

caput punctum aliud parvum rubens, superne pellucens; hoc in pluribus mense Augusto in dorso lentiforme, castaneum, ac instar tuberculi extra corpus elevatum; majus ventri concolor caudam versus; hæc *pori* genitales? Pars ventris intermedia *ovis* plerumque onusta; horum majora versus porum caudæ accumulata, numero 30, minora decem versus porum capitis sparsa; hæc cinerea, juniora, illa fusca, maturiora; utraque annulo pellucido cincta.

Biduo elapso, *ova* majora exclusa assumebant figuram uncinuli a ventre pendens; hoc 25. Maji: post duas septimanas matris figuram *pulli* adepti sunt, ac vivacissimi variis se flexibus movebant, corpuscula jam extendentes jam contrahentes, cauda tamen matris ventri affixi. Puncta oculorum in pullis distinctissima.

Intestina in hac specie raro visibilia; unicum reperi, cujus interanea rubro liquore repleta in conspectum venire; videbarur arcus cruribus caudam spectantibus extrorsum recurvatis; hujus in vertice linea erecta pinnata; utrumque sanguinei coloris, visu jucundum.

Figuræ ac oculorum numerus svadent hanc esse BERGMANNI *bioculata*m, LINNEI *stagnalem*; licet color, quem hic nigrum, ille fuscum dicit, obitare videatur.

Spectaculum singulare præbuit hujus cum limace *Planorbis* conflictus: limacem ore prehendere molitur hirudo; ille se quam citissime cum strepitu ex aëris & aquæ subitanea pressione orto testa condit. Hirudo oram aperturæ tentare pergit, at limax insidias sentiens, seque in domuncula hunc contra hostem minus tutum credens, animum capit, egreditur & festinanter ad summum vasculi marginem prorepando ex aqua aufugit. Miratu dignus *Limacis* instinctus salutem quærendi fuga in elementum *Hirudini* contrarium.

*Omnibus ignotæ mortis timor, omnibus hostem
Præsidiumque datum sentire, & noscere teli
Vimque modumque sui.*

Paucas

Paucas tamen post horas, jubente natura, in aquam rursus descendere coactus, novo sese periculo obtulit, eique demum succubuit.

*Sic fruit insidias testis, sic subdola fraudes
- - - - parat.*

In paludosis, foveis nemorosis, ac rivis frequens.

172. HIRUDO PISCIIUM.

HIRUDO elongata flavicans, linea dorsali pinnata alba.

HIRUDO teres, extremitatibus dilatatis. LIN. *Syst.* 8.

HIRUDO dorso elevato, cauda latiore. HILL. h. anim.
p. 17.

HIRUDO ore caudaque ampla. FRISCH. *inf.* 6. p. 25.
t. 11.

HIRUDO piscium. ROES. *inf.* 3. p. 199. t. 32.

BERGM. act. Stockholm 1757. p. 310. n. 3.

LEDERMÜLL. *microsc.* t. 84. fig. a - i.

Gesellschaftliche Erzählung. 4. Th. f. 303.

Dan. FISKE - IGLÉN.

Germ. FISCH - EGEL ; EGEL - WURM.

Angl. GREAT TAILED LEACH.

long. 8 lin.

lat. 1 lin.

Corpus elongatum, caput versus attenuatum, subteres, e fusco flavum, in quibusdam cinereum, medio dorso linea longitudinali alba, utrinque pinnata, lateribus ferie punctorum alborum. Extremitates membranaceæ, orbiculatæ, distinctissime dilatatæ: antica alba, margine & disco fuscescens; hæc *oculis* five punctis quatuor nigris, ferie duplici instruitur, antica lunata posticisque majora sunt. Extremitas postica itidem albida radiis fuscis, ac puncto nigro inter radios; subtus tota flava atomis fuscis.

Licet plures autores hanc descripserint, descriptiones eorum nihilominus laborant; oculos nemo vidit, more larvarum geometrarum incedere omnes dixerunt, at toti generi hoc commune; extremitates quidem magis in hac dilatata quam in congeneribus, at minus & magis nunquam characterem constituunt, nec ore caudaque æque apprehendere hujus proprium. *Frisch* suam caput versus latiore, quam versus caudam, dicit, at cauda est, quam caput credidit. *Roësel* caput antice fissum pronunciat, at revera integrum est, nonnunquam situ obliquo fissuram aliquam referens. *Ledermüller* puncta oculorum quatuor juste quidem advertit, at oculos non esse ex aliquali similitudine punctorum in extremitate postica perperam concludit, & punctula duo alia in margine extremitatis anticæ pro oculis minus recte habet; hæc enim in adultioribus in maculas fuscas evanescent.

Pisces, testibus *Frisch* & *Roësel* infestat, quod de cæteris non constat; in fauce *Lucii* & ego reperi.

Celeberrimus *Baſter* opusc. subf. vol. 1. lib. 2. p. 82. suam Hirudinem fig. 2. *marinam* eandem ac *Roëselii fluviatilem* minus recte pronunciat.

In rivo *Fridrichsdalensi* haud frequens.

173. HIRUDO TESSULATA.

HIRUDO cinerea, margine tessulato, oculis octo :
ferie duplici longitudinali.

Dan. TÆRNING - IGLEN.

Junior *elongata* 8. lin. long. 1. lin. lata.

Ætate *provecior dilatata* 18. lin. long. 5. lin. lata.

Ætate adeo variat, ut nisi continuo observetur, diversam speciem crederes.

Situs & numerus *oculorum* a prima ætate ad ultimam constans, puncta nempe quatuor nigra utrinque in capite longitudinaliter disposita.

Juniores elongatæ crassiusculæ supra convexæ, cinereo nigricantes, lineis longitudinalibus sex punctorum albidorum, absque margine tessulato, vel lineis quatuor longitudinalibus macularum aurantiarum, inter quas minores sparsæ sunt; margine maculis griseis & aurantiis alternis tessulato. Subtus planæ, immaculatæ, linea simplici, vel duplicata pellucenti per mediâ longitudinem ducta. Caudam versus *porus* obscurus. *Rugæ* annulares supra & subtus distinctissimæ. Raro quiescunt, *Geometrarum* instar progrediuntur & quidem festinante gressu.

Ætate *proveciores* dilatata, tenues undique atomis nigris, supra maculis aurantiis vel albis conspersæ; harum majores in quatuor vel sex lineas longitudinales dispositæ. Margo supra & subtus maculis partim griseis, partim aurantiis, vel omnibus albis, tessularus. Subtus griseæ, in medio antico pori sive maculæ duæ rotundæ albæ, postica major. *Os & cauda*, in orbiculum subtus planum dilatata, adeo similia sunt, ut, quiescente Hirudine, vix distinguantur, nisi oculos spectator animadvertat.

Harum tres inveni, quamlibet pullis trecentis & supra foetam, in ipsis pullis *oculi* octo distincti, ac *interanea* pinnata viridia. Matris ventri, quamdiu vixerit, continuo adhærebant, mortua vero, quaquaversum discurrerant. Diu in matribus nulla interanea videbantur.

Aliam varietatem reperi interaneis, pulcherrime pinnatis, saturate fanguineis; hæc superne confluentia dorsum nigro-fanguineum reddebant, subtus vero distincte ramosa erant.

Ultra dimidium anni in eadem aqua vivam hanc speciem servavi.

In rivo, rara.

174. HIRUDO MARGINATA.

HIRUDO dilatata fusca margine tessulato; oculis quatuor.

Dan. DEN KANTEDE IGLE.

long. 10 lin.

lat. 2½ lin.

Multa cum præcedente communia habet, differt tamen capite, oculis & margine aliter tessulato.

Caput non orbiculatum, sed antice obtusum, postice coarctatum, candidum adeo & pellucidum fasciis binis transversis fuscis, ut color fuscus splendidus sit, albus vero lente etiam vitrea ægre conspiciatur, hinc caput antice & lateribus emarginatum vel quadrilobum apparet.

Oculi sive puncta nigra quatuor duplici serie; postica majora.

Abdomen

Abdomen fusco-brunecum ope lenticulæ transversim & longitudinaliter subtilissime striatum; striæ subrus magis conspicuæ fascias in lineolas duplicatas fuscas decurrentes efficiunt; hæ in dorso ægre visibiles; at puncta alba, feriebus quinque longitudinalibus æque remota, manifesta. Margo lateralis albus, lineola duplicata fusca in quadrata divisus.

Cauda orbiculata pallida, maculis marginalibus fuscis.

In rivo rara.

175. HIRUDO COMPLANATA.

HIRUDO dilatata, cinerea, linea dorsi duplici tuberculata, margine ferrato.

HIRUDO sex oculata, *Bergm. act. Stokh. 1757. t. 6. f. 12 - 14.*

HIRUDO depressa ovato; interaneis fuscis pinnatis pelucentibus. *Lin. Syst. 6.*

HIRUDO lateribus attenuatis. *Hill. anim. p. 16.*

Dan. PLAT-IGLEN.

Angl. SNAIL-LEECH.

long. 9 lin.

lat. 3 lin.

Corpus *supra* cinereum dorso *lineis* duabus longitudinalibus, nigris, approximatis; hæ distinctæ, integræ vel interruptæ; aliæ his parallelæ, pallidæ, laterales, ope lentis conspiciuntur. *Fasciæ* plures e lineis tribus transversalibus pallidis compositæ. *Margo* albidus ferrulatus; *ferraturæ* in quiescente verme tantum conspicuæ.

Medio

Medio dorsi pori, vel puncta duo alba, remota, rarissime visibilia. *Subtus* griseum atomis innumeris punctatum, lineis dorsi duabus nigris pellucetibus.

Caput acuminatum album. *Oculi*: puncta sex nigra longitudinaliter in duas lineas disposita; par anticum situ obliquo variat, ac in quibusdam ita sibi approximatum, ut difficillime definiatur, duo an unicum punctum sit. *Cauda* orbiculata, cinerea.

De *tuberculis* claris, *Bergmann* in lineis nigris dorsalis diu hæsitavi, plures enim dies ne lente quidem ea detegere potui. Certus *Hirudinis* situs, & valde contractus requiritur, ut in conspectum subeant; post septimanam demum tubercula decem in quavis linea numeravi, ac latere utrinque aliam lineolam tuberculorum obscuram vidi. Variat *maculis* dorsi albidis, lutescentibus vel fuscis, has pro lubitu in dicta tubercula, seu papillas erigit, & tunc dorsum muricatum conspicitur.

Interanea pinnata (character specificus Ill. *Linnei*, pluribus tamen communis) in hac post mensis intervallum armato oculo primum videre licuit, & quidem si bestiola conspiciatur a tergo ac lumini obversa; posthac toto altero mense nudis oculis conspicua fuere; fusca sunt utrinque pinnis sex vel octo deorsum curvatis; versus caudam signatura similiter pinnata obscurior.

Sæpe antica corporis parte extra aquam in sicco, postica in humido, dies non paucos immota sedere amat.

Omnium maxime defes pluribus diebus vix loco movetur. Juniores æque defides, albæ lineas dorsi longitudinales interruptas habent, transversalibus destituuntur.

Hujus individua anno integro in vasculo aqua repleto viva servavi, licet aqua rarissime novaretur. Quoties aqua recens adfundebatur, juniores solito citius vagabantur, adultiores vero, licet aqua omnino privarentur, rursusque nova eis adderetur, immobiles eodem loco perdurabant. Ultra anni quadrantem ad minimum sine alimento, in intestinis conspicuo, vivere possunt.

Duo

Duo simul *Buccinum* aggressa in facinore deprehendi : ora cum antica corporis parte in interiora testæ inserta habebant ; *limax* extra testam super dorsa amborum tentaculis porrectis totus rigidus jacebat, ac corpore sensim impallescens, periit. Intestina vero *hirudinum* nigro liquore repleta conspicua facta.

Articulum spiculi forma, quem cl. BERGMANN H. *complanatam* ore exferere vidit & cujus usum se ignorare fatetur, nunquam, etiamsi per plures hebdomades inquirerem, observavi, at H. *vulgarem* vidi organum tale ore protrudere & retrahere, quo viso dictus articulus *Bergmanni* mihi in mentem venit, cum vero intra minuta pauca totum spiculum projecerit, mox paruit, esse *vermiculum* aquaticum, quem exsuctum evomerat. Ita autor facile in errorem induci potuerit.

In rivo haud frequens.

176. HIRUDO HYALINA.

HIRUDO dilatata, pellucida, flava, margine integro.

HIRUDO hyalina postice lutea. *Lin. Syst.* 7.

TREMBLEY hist. polyp. t. 7. f. 7.

LEDERMÜLL. microsc. p. 165. t. 84. f. k - q.

Dan. DEN KLARE IGLE.

long. 7 lin.

lat. 1½ lin.

Corpus planiusculum, pellucidissimum, flavicans, antice acuminatum, postice latiusculum, supra striis transversis atomorum obscurorum ; hæ, ope lentis conspicuæ, variant : longitudinales subtilissimæ confertæ, cinerascens ; transversales remotæ fulcrescentes ;

G

remotiores

remotiores nigrae & punctis fulvis sparsae. Medio dorſi *pari* duo albidī, longitudinaliter dispositi. *Caput* colore albo distinctum, acuminatum.

Hirudo hæc inquirentibus phænomena singularia offert.

Numero *oculorum*, qui in quibusdam quatuor, in aliis sex, variat. Quaterni in omnibus constanter magnitudine & situ iidem, æqualiter distantes, tertii paris vero quaternis anteriores, quibus plures carent, minores sibi que approximati; hi raro adeo coalescunt, ut unicus tantum videatur. Matrem quoque, quatuor oculis præditam, pullos simul edere quatuor & sex oculis gaudentes, semel vidi; communiter vero pulli omnes quemadmodum mater quatuor oculos habent. Situ cæterum oculi a *complanata* in eo differunt, quod magis a se invicem distent.

Interanea mire variare in hac pellucidissima Hirudine luculenter patet; primis diebus pauca videbantur, brevi corpus totum iis repletum, mox lente vitrea eorum vestigia difficulter reperiebantur, denique post binos alteros dies liquore sanguineo adeo repleta, ut vermiculus splendidissimus appareret; corpus enim *flavescens*, *striæ nigricantes*, *interanea triplicata ruberrima*, oculi *nigri*; *ovula viridia*, pori *albicantes*, omnia *pellucidissima* aspectum, quo nihil pulchrius præbuere. Figura intestinorum qualis in *H. bioculata*, at crura arcus extrorsum pinnata, ac in area crura interjacentem lineam aliam, qualis in vertice, utrinque pinnata.

In una matre centum *ova* sphaerica, viridia, annulo pellucido cincta, numeravi; *embryones* brevi figuram reniformem assumunt, excluduntur, ac denique flavescens corpora oculis distinctis nigris extendunt. Dum parens, caudam versus, *pullos* vivos gestat, *ovula* futuri partus sphaerica & viridia versus os jam conspiciuntur. Quid, quod in unica matre, *pullos* flavos primi partus, *pullos* virides secundi partus, utrosque vivaces oculis conspiciuis, ac *ova* viridia tertii partus, vidi. Hinc germanos ætate majores, minores & minimos sub ventre simul portat. Hujus quoque ventri nec invitæ *Hir. bioculata* inter pullos nativos parasitarum more adhaerentem offendi.

Saniem

Saniem limacum *Planorbium* frequenter ingurgitat, qua intestina distenduntur & colore rubro imbuuntur. Pullorum quoque intestina dum matri adhuc adhærent, & vix limaces eo situ fugere possunt, rubro sæpe, sæpe viridi tinguntur, matris ipsas interaneis inconspicuis, ergoque vacuis; hinc manifestum est, eos moleculis terrestribus, vel animalculis infusoriis in aqua contentis nutriri.

Hirudines omnes, si ex aqua sublata, eidem reddantur, vel sine motu corporis cadendo vel serpentum instar natando fundum aut objectum aliud petunt, quo more geometrarum incedunt. Præter hunc incessum alium in hac specie observavi inversum nempe, dum corpore supino summum aquæ ore & cauda alternatimprehendit.

Ova in ventre matris spatio trium hebdomadum excluduntur, in quadam enim ovula apparuere virentia vicesimo Junii numero quadraginta sex, indies accrescebant, ac duodecimo Julii exclusa vivas dedere hirudinulas, quarum intestina jam pulchre rubra erant, tridui intervallo elapso, puncta oculorum quatuor nigra dignoscebantur.

Hæc uti præcedens quiete sedere amat, cum congenere sollicite circumvagantur. Situ sæpe figuram guttæ gelatinosæ, patellæ, aut utriculi assumit.

Figuræ *Ledermüll.* l. c. juniores hujus hirudinis offerunt.

In plantis aquaticis rivorum.

XXI. FASCIOLA.

*Vermis gelatinosus, planiusculus, poro
ventrali duplici.*

* Oculis nullis.

177. FASCIOLA HEPATICA.

FASCIOLA depressa, ovata, fusca, antice tubulo
instructa.

FASCIOLA ovata. *Lin.* Syst. 1.

FASCIOLA ovata, plana, subpetiolata, bilaria. *Pall.*
infect. intra vivent. p. 27.

LEEUWENHOEK. con. arc. nat. p. 147.

CLERICI hist. lumbric. t. 12.

Aët. angl. vol. 49. p. 1. t. 7. f. 1. p. 248.

SCHAEFFER von *Egelschnecken*. 1753. f. 1 - 17.

Dan. LEVER - IGLÉN; FAARE - FLYNDER.

Germ. EGEL - SCHNECKE.

Belg. BOTTEN.

long. 9 lin.

lar. 3 lin.

Exacti-

Fasciola Tremellis vegetabilium natura & indole respondent, quædam solo motu a Tremellis dignoscuntur, pleræque, in aquis diutius servatæ, uti Tremellæ dissolvuntur & evanescent. Porum ventralem non omni hora conspicuum in nonnullis nunquam vidi.

Exactissimam hujus descriptionem ac delineationem exhibet monographon clarif. *Schæfferi*.

In aquis hanc speciem invenire mihi nunquam contigit, ibique reperiri, nullus crederem, contendunt tamen viri perillustres, a *Linne*, *Schæffer*, *Pallas*, sese eandem in aquis, fossis, rivulis offendisse.

Synonymon, quod e scriptis *Roeselii* desumpsit illustris à *Linné*, *caudam* hirudinis, minime *Fasciolam* sinit.

In hepate ovium, unde morbus, quem Dani *Iglesot* nominant,

178. FASCIOLA STAGNALIS.

FASCIOLA OVATA, fusca, antice pallida.

FASCIOLA OVATA, plana, subpetiolata, aquatica. *Pallas*
inf. intra vivent. p. 272.

Dan. SÖE FLAD-ORMEN.

long. 1 $\frac{1}{2}$. lin.

Corpus planiusculum opacum, fuscum, antice subacuminatum, albidum, pellucens, supra & subtus æquale. In area pellucida juxta colorem fuscum maculæ binæ lactei coloris transversim positæ. Medio *pori* duo approximati, in longitudinem dispositi; lateribus ova numerosa albida.

In stagnis.

179. FASCIOLA NIGRA.

FASCIOLA oblonga, nigra, antice truncata.

TREMBLEY. polyp. t. 7. f. 9.

Dan. DEN SORTE FLAD-ORM.

Gall. LIMACE NOIRE ET PLATTE.

long. 5 lin.

lat. $1\frac{1}{2}$ lin.

Subtus tota plana, dorsi vero medium carinatum; intestina invisibilia. In pagina inferiori postica versus *pori* duo albidi longitudinaliter dispositi, ac in extremitate antica alius, raro conspicuus; linea quoque utrinque longitudinalis in conspectum raro venit.

Vel hæc vel præcedens Fasciola *aquatica* clariss. PALLAS.

In rivo.

180. FASCIOLA BRUNNEA.

FASCIOLA oblonga, brunnea, linea longitudinali nigra.

Dan. DEN BRUNE-FLAD-ORM.

long. 4, 5 lin.

lat. $1\frac{1}{4}$ lin.

Nigræ proxime accedit, varietatemque diu habui, diversa tamen est.

181. FA-

181. FASCIOLA CILIATA.

FASCIOLA elongata, depresso, ciliis cincta.

Dan. FRYNDSE - FLAD - ORMEN.

Oculo nudo *lineola* albida mobilis videtur, armato prima facie Fasc. *radiatam* offert, perceptis vero ciliis marginalibus totum circa corpus mobilibus, an novum genus sit, ambigitur.

Corpus gelatinosum, seu pulposum, granulis quasi compositum, griseum; medio *interanea* conglomerata obscura, anum versus continuata, magnam maculam formant; hæc variat major, minor, vel nulla pro nutrimenti quantitate. Sordes excernere vidi.

Cilia marginem corporis occupantia, minutissima, conferta, unica tamen ut videtur, serie; antica, quibus aquam haurit, reliquis longiora; quævis difficulter visibilia.

Passim in corpore, imprimis in antico spectatur motus molecularum, qualis aquarum profluentium.

Postica hujus animalculi pars gangræna, me spectante, consumebatur; cilia enim ejus partis eodem vigore ac reliqua moveri conspexi; mox loco horum ciliorum globuli pauci pellucidi ex soluta materia provenientes apparere, numeroque adeo augebantur, ut pars tota postica massa globularis confusa evaderet.

Hæc facile erit *Solea aurea & parva*, *Joblot.* *microsc.* tom. 1. part. 2. p. 66. t. 8. f. 5. & 11. & t. 10. f. 13.

Partitione corporis transversali, uti plurima *infusoriorum* & *Naidæ*, hanc quoque *Fasciolam* propagari vidi.

Organo antico rotatorio *Vorticellæ*, habitu *Fasciolæ*, affinis est, ciliis vero omnem marginem cingentibus proprium genus postulare videtur.

In aqua sub Lemna.

182. FASCIOLA GULO.

FASCIOLA elongata, pellucida, antice truncata.

Dan. SLUG-FLAD - ORMEN.

Prima facie *F. ciliatam* refert. Oculo nudo *linea* albida, armato corpus pellucidum, granulofum, elongatum, depressum, latitudine fere æquali, antice truncatum, postice acuminatum margine omni striis subtilissimis tessulatum; cilia nullibi ne maxima quidem amplificatione perceptibilia. In area antica lineolæ duæ collaterales, quæ vestigia articulationis *oris* subtus siti, ob transparentiam tamen quovis haustu superne visibilis. Ab ore in terriam corporis longitudinem protenditur tubulus cristallinus, qui *oesophagus*, in *ventrem* capacissimum, oblongum, nutrimento repletum, opacum, vacuum vero pellucetum.

Incessus pro lubitu lentus & celer varie flectendo corporis posticam.

Hæc mihi & pictori duo phænomena singularissima obtulit; vidi primum ut nihil evidentius (quod quidem micrologi subreptionis vitio decepti, de pluribus infusoriorum narrant, mihi vero in nullo alio visum;) hæc Fasciolam *Cyclidia* cohabitantia *ingurgitare*, ore enim aperto uno haustu attrahebantur singula, eorumque descensum per oesophagum in ventrem oculo sequebar. Ventre brevi impleto, duas horas absque nova ingurgitatione vagabatur, ac demum totam nutrimenti massam simul *evomit*, nec ramentum nova devoratio sequebatur. Hinc *ani* & *oris* appertura in hac uti in *Hydris* eadem est.

In aqua sub *Limna* rara.

183. FA-

183. FASCIOLA PUNCTATA.

FASCIOLA elongata, teres, viridis.

Dan. DEN PRIKKEDE - FLAD - ORM.

long. $1\frac{1}{2}$ lin.

lat. $\frac{3}{4}$ lin.

Massa gelatinosa, viridis, teres, antice obtusa, postice subacuminata, punctulis nigris sparsa. In postica parte *ova* quinque rubra subtus & supra transparentia; hæc sphaerica; & pro ratione animalculi magna, tertiam enim totius corporis latitudinis partem quodvis æquat.

In pratis inundatis primo vere.

† FASCIOLA FLACCIDA.

FASCIOLA elongata, brunnea, linea laterali transversisque albis.

Dan. DEN SLAPPE FLAD - ORM.

long. $3\frac{1}{2}$ unc.

lat. 3 - 4 lin.

Vermis longus & flaccidus, supra convexusculus, nigrofuscus vel brunneus, lineis transversis pallidis, inæqualiter remotis, lateraliq̄ue longitudinali utrinque, (hæc alba est, & in nonnullis profus deficit) subtus planus, rubicundus, immaculatus, utraque extremitate subattenuatus.

Partem corporis quamlibet pro lubitu attenuare, dilatare & corrugare valet, anticæ & posticæ vix ullum discrimen. Bullam

H

albam

albam, an extremitatem proboscidis? antice protrudere mihi visus est. More fasciolarum incedit, in quiete in spiralem sese convoluit.

In fundo finus *Dröbachiensis* Norvegiæ inter rudera testarum.

† FASCIOLA ROSEA.

FASCIOLA elongata, rubra.

Dan. DEN ROSEN - RÖDE FLAD - ORM.

long. 2 unc.

lat. 3 lin.

Corpus longum, æquale, utraque extremitate obtusum, supra convexum, rosaceum, oculo nudo atomis nigris striisque longitudinalibus notatum, subtus pallidius rubrum, striis uti in dorso. In nonnullis atomi nigri & striæ minus apparent. Antice pone caput incisura angularis, angulo dorsum spectante, lunulaque utrinque punctulorum nigrorum.

In finu *Dröbachiense*.

† FASCIOLA ANGULATA.

FASCIOLA elongata, rufo - fusca, antice angulis binis albis.

Dan. DEN VINKLEDE FLAD - ORM.

long. 6 unc.

lat. 5 lin.

Maxima congenerum. Corpus antice subacuminatum, postice obtusum, supra convexum, brunneum, in antica area angulis duobus

duobus albis inferiptum; horum capiti proximus medio interruptus est, utriusque vero crura antrorsum vergunt. Subtus totum pallidum, in quibusdam rubicundum area media longitudinali albida. Tubulus, quem subtus prope apicem e rima exferit, albus & pellucidus, intestino subrubente spirali instructus. Anus terminalis.

In fundo arenoso oceani reperit *Otho Fabricius*, Missionarius ordinatus, meo suafu rei naturalis in Groenlandia observator perquam industrius, in patriam nuper redux.

† FASCIOLA RUBRA.

FASCIOLA oblonga, depressa, pallide rubra.

Dan. DEN RÖDE FLAD-ORM.

long. 5 lin.

lat. 2 lin.

Corpus undique pallide rubrum, supra lineis transversis subtilibus notatur.

In profundo littoris Groenlandici super folia Fucorum frequens. *O. Fabricius.*

† FASCIOLA VIRIDIS.

FASCIOLA oblonga, supra convexa, viridis, striis transversis albis.

Dan. DEN GRÖNNE FLAD-ORM.

long. $1\frac{3}{4}$ unc.

lat. 3 lin.

H 2

Corpus

Corpus oblongum, crassiusculum, supra saturate viride, striis undecim transversis albis, subtus pallidius, unicolor; antice obtusum rima utrinque rubra, postice oblique truncatum. Subtus versus media foramen ovatum. Anus supra in extremo dorfi.

Cum præcedente in radicibus Fucorum. *O. Fabricius* obtulit.

* * Oculo unico.

184. FASCIOLA GLAUCA.

FASCIOLA subelongata cinerea, iride alba.

Dan. DEN GRAAE FLAD - ORM.

long. 1 lin.

lat. $\frac{1}{2}$ lin.

Varietatem *F. torvæ* credidi, plura tamen speciem indicare videntur.

Corpus totum cinereum (antere margine laterali dextri parte excepta, quæ alba) antice acuminatum, postice latiusculum, plerumque truncatum, interdum in acumen, dum animalculum progreditur, productum. *Oculus* tantum unicus supra in medio partis anticæ, punctum nempe nigrum in areola alba.

Variat linea duplici nigra medio dorfi anticæ & postice connata. In aquis.

† FASCIOLA LINEATA.

FASCIOLA elongata, supra convexa, cinerea, linea longitudinali pallida.

Dan. STREG - FLAD - ORMEN.

long. $1\frac{1}{2}$ lin.

lat. $\frac{1}{4}$ lin.

Corpus

Corpus antice attenuatum, postice dilatatum, supra convexiusculum, cinereum, linea media longitudinali pallida, subtus planum, album, area media fusca. In margine dextro postica versus sinus, seu incisio parva. Ope lentis vitreae punctum nigrum terriam corporis partem ab extremitate antica remotum dorso interdum conspicitur, an *oculus*? ac subtus æquali distantia ab extremitate postica *porus* lacteus.

Corpore jam prono, jam supino, jam parte antica prona & postica supina, vel vice versa, per fluidum vagatur.

In littore maris *Balthici*.

* * * Oculis duobus.

185. FASCIOLA LACTEA.

FASCIOLA depressa, oblonga, alba, antice truncata.

Dan. MELKE - FLAD - ORMEN.

long. 5 lin.

lat. 1 - 1½ lin.

Colore candido, punctis *oculorum* nigris, pinnisque *interaneorum*, sæpe late purpureis, splendida.

Corpus supra & subtus æquale, album, antice truncatum, postice acuminatum, margine laterali acuto, in motu undulato. Medium corporis macula lactea versus posteriora, interdum quoque versus anteriora in lineam pallidam extensa, percurrit. Utrumque, macula nempe & linea, utrinque excurrunt in vasa plurima linearia apice bifida; hæc *interanea* supra & subtus æque pellucencia, subtus tamen elegantiora; variant colorata, minus magisque conspicua, vel defectu nutrimenti prorsus invisibilia. In antica parte puncta bina nigerrima, in utraque pagina conspicua, inter se & a marginibus corporis æqualiter distantia, quæ *oculi*.

Porum ventralem, licet in plurima exemplaria diversis temporibus inquirerim, in vivo detegere haud licuit, in mortuo vero & exsiccato organum cylindricum album longitudine totius maculae, subtus ab antica parte pendens vidi; idem in pluribus, praesertim majusculis congenerum exfertile & retractile, vel in ipsa extremitate antica vel infra eandem aliquantum remotum, conspicitur; tubus cylindricus est, intra quem ligamentum spirale, mobile; organum hoc nutrimento capiendo inservire vix dubitari potest. In arefacto animalis oculi & interanea conspicua manent.

Unicum exemplar, cujus cauda in duos lobos acutos fissa erat, reperi; aliud absque oculis & interaneis conspicuis mere lacteum; ceterum idem.

Nostra haec lactea facile erit *Hirudo depressa alba lateribus acutis* itineris Gothland, (quam *Toeniæ* latae perperam adscribit clariss. PALLAS) vermisque *cucurbitinus* extra hominem in aquis repertus.

In rivo sub foliis *Nymphææ*, ac in palustribus frequens.

186. FASCIOLA TORVA.

FASCIOLA depressa, oblonga, cinerea vel nigra, subtus albida, iride alba.

Dan. DEN SKELENDE FLAD - ORM.

long. 4 - 5 lin.

lat. 1 lin.

Corpus antice obtusum, postice subacuminatum, supra cinereum nigricans, vel nigrum, subtus albidum. *Oculi* duo in antica nempe parte macula utrinque alba puncto nigro insignita. *Pori* ventrales bini albi, alter fere in medio, alter caudam versus. *Interanea* pinnata, fusca, si visibilia. *Oculi* subtus pellucet.

Punctum

Punctum oculorum interiori maculae margini ut plurimum adjacens, pro lubitu bestiolae in centrum maculae protruditur, rursusque sub marginae conditur.

In quodam individuo punctum, album circulo nigro cinctum, in latere sinistro aliquantum ab oculo remotum, vidi; aliud reperi, cui oculus sinister defuit, etiamsi macula alba praesto esset.

Datur alia varietas nigricans, poris subtus tribus in longitudinem dispositis, ac macula angulari alba pone oculos.

In aquis.

187. FASCIOLA TENTACULATA.

FASCIOLA depressa, oblonga, cinerea, antice tubulosa.

Dan, DEN HORNEDE FLAD-ORM.

long. 7 lin.

lat. 2½ lin.

Corpus supra obscure cinereum, macula media albida, antice & postice fere aequaliter obtusum, marginibus lateralibus sinuatis. In area antica utrinque macula oblonga, antice obtusa, postice acuminata, ad utrumque corporis apicem in lineolam excurrens; ab utroque maculae & linearum latere vasa numerosa, pulchre ramosa, fusca totam inferiorem paginam occupant; in medio maculae *porus* circularis, ac versus postica alius subovatus major; hic saepe evanescit. *Oculi* subtus inconspicui, at eorum loco organum duplex rubiforme, quod protenditur & retrahitur, tentacula truncata mentiens; hinc margo corporis anticus saepe emarginatus apparet.

Variat dorso cinereo; ventre albo & dorso fusco, ventre cinereo, interaneis pinnatis, pinnis simplicibus, vel furcatis, subtus conspicuis, vel inconspicuis, supra enim nunquam apparent.

Raram

Raram reperi varietatem dorso fulco, punctis nigris marginato, ventre cinereo.

Supra solida ventre repit, in fluido ventre & dorso æque movetur.

In aquis palustribus.

188. FASCIOLA CRENATA.

FASCIOLA depressa ovato-oblonga, pallida, margine crenulato.

Dan. DEN KERVEDE FLAD - ORM.

long. $3\frac{1}{2}$ lin.

lat. $1\frac{1}{2}$ lin.

Prima facie *F. lacteam* refert, at penitius inspicienti diversa.

Corpus pallidum, dorso ex *interaneis* pellucens obscure brunneo, in hujus medio macula alba; antice protuberantia terminatum: hæc caput *oculis* suis nigris distinctum mentitur, postice rotundatur, margine omni crenulis splendidum. Subtus concolor *poro* unico in medio areæ albæ conspicuo; puncta oculorum haud transparent. *Interanea* si lumini obvertantur, in utraque pagina pulchre ramosissima.

In lacu vici *Lyngbye* rara.

189. FASCIOLA HELLUO.

FASCIOLA ovata, teres, viridis.

Dan. FRAADSE FLAD - ORMEN.

long. 1 - $1\frac{1}{2}$ lin.

Corpus

Corpus viride antice obrufum, poftice acuminatum, dorfo obfcuro, ora candida. Poftica verſus in quibusdam *ova* feu ovaria tria ſphærica, in aliis congeries *inteflinorum* viridis, margine quaſi ex ovulis albenſibus compoſito cinctâ.

Faſciolam *punctatam* quodammodo refert, diverſa tamen, quod fit ovata, abſque punctulis nigris, quod antice apertura al-bida, in quam omni momento animalcula microſcopica ingurgitare videtur, punctisque duobus nigris diſtantibus, quæ *oculi*, inſtruat.

In pratis inundatis.

190. FASCIOLA OBSCURA.

FASCIOLA ovato-oblonga, utrinque obtuſa, alba.

Dan. DEN MÖRKE FLAD - ORM.

long. 1 lin.

lat. $\frac{1}{4}$ lin.

Corpus ſubpellucidum, antice & poſtice obrufum. *Oculi* puncta duo nigra, oræ laterali prope marginem anticum inſerta. *Intefina* poſticam partem obſcurant.

In piſcinis.

191. FASCIOLA ROSTRATA.

FASCIOLA oblonga, hyalina, extremitate elongata, oculis rubris.

Dan. SNABEL - FLAD - ORMEN.

long. 1 lin.

lat. $\frac{1}{3}$ lin.

I

Corpus

Corpus pellucidum, candidum, medio massa helvola *ovulis*-que majusculis albis repletum. *Oculi*: puncta duo rubra, approximata, octavam corporis partem ab apice remota.

Natando pars corporis antica in rostellum acuminatur, posticaque in caudam elongatur, utraque pro lubitu animalculi, quod sese citissime in quamvis partem movet, contrahitur & producit. Quiescendo figuram sphaericam induit.

In paludosis, primo vere annorum 1769 & 70.

192. FASCIOLA RADIATA.

FASCIOLA oblonga, rufa, dorso rosula candida.

Dan. STRAALÉ - FLAD - ORMEN.

long. $1\frac{1}{2}$ lin.

Prima facie Vorticellam *rotatoriam* refert.

Corpus opacum, rufum, margine pellucido, ante oculos marginem anticum versus radiis pallidis, ultra tertiam corporis partem in medio macula ex pluribus minoribus ovalibus candidis in circulum dispositis inscriptum. *Oculi*: puncta duo rufescentia, distantia.

In aquis sylvestribus, rara.

193. FASCIOLA STRIGATA.

FASCIOLA oblonga, pallida, lineis tribus longitudinalibus.

Dan. DEN STRIBEDE FLAD - ORME.

long. $1\frac{1}{2}$ lin.

Corpus pallefcens, subelongatum, dorso strigis tribus rufis subflexuosis secundum longitudinem notatum. *Oculi*: puncta duo

duo nigra æqualiter a margine & inter se remota. *Interanea* minus distincta; *ovulum* sæpe versus extremitatem posticam.

Aliam, quæ an speciem faciat, ambigo, grossam, lineis destitutam reperi.

In aquis paludosis.

194. FASCIOLA GROSSA.

FASCIOLA cylindræea, alba, antice & postice acuminata: oculis nigris.

Dan. DEN TYKKE FLAD - ORM.

long. 2 lin.

lat. $\frac{3}{4}$ lin.

Corpus pellucidum, teres, extremitatibus adeo similibus, ut antica a postica solo motu distinguatur; *ovis* magnis sphericis, rubris, ut plurimum confertis, repletum. *Oculi*: puncta duo nigra approximata, ab apice remota, subtus inconspicua, supra ob magnitudinem & numerum ovorum (quadrupulo enim oculis majora sunt) ægre visibilia. Ova 5 - 33 gestat.

In solidis & fluidis dorso æque ac ventre incedit.

Alia decuplo minor, forte junior, sæpe occurrit.

In plantis aquaticis.

195. FASCIOLA LINEARIS.

FASCIOLA elongata, teretiufcula, pallide lutea.

Dan. LINIE - FLAD - ORMEN.

long. $1\frac{1}{2}$ lin.

lat. $\frac{1}{2}$ lin.

Corpus decuplo latitudine sua longius, interdum medio aliquantum coarctatur, & quasi ex duobus compositum apparet; extremitates fere æquales, postica tamen acutior; margo totius corporis pellucidus candidus; *Interanea* obscura, pallide lutea.

More congenerum celeriter incedit, ac objecta evitando visum prodit, ipsi enim *oculi*, puncta duo obscura, antice in summo margine laterali difficulter tandem in conspectum subeunt.

In foveis palustribus fylvarum.

196. FASCIOLA TERRESTRIS,

FASCIOLA linearis, supra convexa, cinerea, subtus alba.

Dan. JORD - FLAD - ORMEN.

long. 6 · 8 lin.

lat. $\frac{2}{3}$ lin.

Primo intuitu juniorem *Limacem* crederes.

Animalculum elongatum, simplicissimum, viscidum, opacum, nigricans, supra teres, subtus planiusculum; antica pars solo incessu a postica distinguitur. Quoties se in crassum volumen contrahit, annuli subtilissimi, sive striæ annulares pallidæ ope lentis passim conspiciuntur. *Intestina* nullo modo visibilia. *Oculis* quidem instruitur, punctis nempe duobus minimis in apice antico (quodvis in areola pallida) at lentis quoque ope difficillime videntur.

More *Hirudinum* sese contrahit & extendit, more *Limacum* progreditur vestigiaque viscositate sua notat.

Tria individua examini subjeci, in unius dextro latere maculam parvam subluteam duas lineas ab antica parte distantem reperi, an *porus* excrementorum aut genitalium, aut utriusque?

In

Fasciola *terrestris* HIRUDINES & LIMACES quadricorn s, *capitata* FASCIOLAS & LIMACES *bicornes* affinitate jungunt.

In asseribus muscisque humidis, qua terram spectant, Septembri & Novembri reperi. Extra humiditatem posita minorum intervallo perit, nec in humidum missa, aut aqua adpersa, reviviscit. Hinc sensu strictissimo ne hic quidem vermis terram, nisi humidam, inhabitat.

197. FASCIOLA TETRAGONA.

FASCIOLA lutea, lamellis rectangulis quatuor.

Dan. DEN FIRE - KANTEDE FLAD - ORM.

long. 5 lin.

lat. 2 lin.

Lamellæ quatuor submembranaceæ, pellucidæ, luteæ, axi longitudinaliter ad angulum rectum adnatæ, margine exteriori undulato, latitudine anticam partem versus sensim decrescunt; hinc corpus antice acuminatum. Puncta duo nigra versus apicem undique transparentia; hæc *oculi*.

Quoties animal libere in aqua vagatur, lamellæ æqualiter, id est angulo recto, distant, si vero supra solidum corpus incedat, binæ-inferiores extenduntur in planum horizontale quo pedem, qualis in *Limacibus*, sibi format. Angulis lateralibus lamellarum adjacent *ova* plurima rufa.

Plurima specimina oëtilatera inveni, unicum bilaterum supra & subtus planum absque omni elevatione, in hoc *interanea*, quorum in illis nulla vestigia, visu pulcherrima, sed hæc alibi.

In stagno ac foveis aquæ purioris, nec vulgaris.

† FASCIOLA CAPITATA.

FASCIOLA oblonga cinerea, capite discreto.

Dan. FLAD - ORMEN MED HOVED.

Corpus oblongum, viscidum, antice obtusum, postice acuminatum, supra gibbum, nigricans punctulis albis sparsis, subtus planum album. Anterior corporis pars sive caput a reliquo distinctum, uti in *limacibus* aquaticis a pede; qua nota a congeneribus distinguitur, præsertim a Fasciola *torva*, quam plurimum refert; Versus oram utriusque lateris superne macula alba; in hujus angulo externo dorsum spectante punctum nigrum, quod *oculus*. Pars posterior corporis antice dilatata & submarginata est. Nec *pori* nec *interæanea* visibilia.

Resupinata quiescit & plerumque aquæ innatat, quod pluribus *limacibus* fluviatilibus commune.

In mari *Balthico*.

† FASCIOLA CAUDATA.

FASCIOLA antice rotundata, postice in caudam attenuata.

Dan. ELAD - ORMEN MED HALE.

long. 2 lin.

lat. $\frac{1}{2}$ lin.

Animalculum vivacissimum, e flavo - rufum, subconvexum, antice utrinque incisum & quasi capitatum, postice in caudam tenuissimam productum. Supra juxta marginem anticum puncta duo approximata, nigra, quæ *oculi*.

In Fucis littoralibus Groenlandiæ gregatim. *O. Fabricius*.

**** Ocu-

FASCIOLA:

71

* * * * Oculis quatuor.

198. FASCIOLA MARMOROSA.

FASCIOLA oblonga, pallida.

Dan. MARMOR-FLAD-ORMEN.

long. $\frac{1}{2}$ lin.

lat. $\frac{1}{4}$ lin.

Corpus caruleo griseum. *Interanea* glomerata, alba, medio macula magna, rotunda, flava. *Oculi*: puncta quatuor nigra distantia: antica majora, oblonga.

In fossis aquaticis rara.

† FASCIOLA CANDIDA.

FASCIOLA elongata, albida.

Dan. DEN BLANKE ELAD - ORM.

long. 2 - 3 unc.

lat. 2. lin.

Corpus admodum glutinosum, supra & subtus pallidum, linea media, longitudinali, lactea, moleculis subcaruleis in nonnullis utrinque refertum. Supra in area antica puncta quatuor nigra, quæ *oculi*; in ipso apice os, tubulum exferens, ac in fine anus.

In littore Groenlandiæ sub lapidibus. *O. Fabricius.*

***** Oculis.

* * * * * Oculis pluribus.

† FASCIOLA TREMELLARIS.

FASCIOLA plana, membranacea, lutea, margine finuato.

Dan. DEN SLIMEDE FLAD - ORM.

long. 9 lin.

lat. 4 lin.

Membrana plana, lutescens, margine varie finuato. Supra cinerascens, disco sublutea: in hujus medio linea pinnata; infra hanc maculæ duæ parvæ lunatæ, quas inter punctum; versus postica punctum aliud majus circulo cinctum; hæc omnia alba.

In antica dorsi parte maculæ duæ collaterales, quarum margine interiori lineola apicem versus excurrit. Pone apicem denique maculæ binæ, ex punctis minimis nigris compositæ, in lineam punctatam productæ. Hæc forte *oculi*. Subtus albicans, macula in medio majore ovata, minoribusque duabus lunatis pellucetibus, lacteis.

Membrana hæc plerumque mere plicatilis & immaculata conspicitur, quo statu *Tremellis* vegetabilium prorsus similis est.

In mari Baltico Hafniam alluente, Mense Decembri; in sinu *Christianiensi* Norvegiæ, Augusto mense.

INDEX I

Vermium primi Voluminis.

Asteriscus Genera primi Voluminis partis alterius denotat.

	pag.		pag.
A.			
* ASCARIS lumbricoides	35	nebulosa	34
rubra	36	Ovulum	36
vermicularis	34	Pirum	38
B.			
BRACHIONUS cirratus	132	Pupula	37
mucronatus	134	Seminulum	35
Patella	130	Spathula	38
Tripos	133	Viridis	33
uncinatus	134	F.	
urceolaris	131	* FASCIOLA angulata	58
BURSARIA Hirundinella	63	brunnea	54
truncatella	62	candida	71
C.			
CERCARIA Catellus	65	capitata	70
Cyclidium	68	cau ata	70
Gyrinus	64	ciliata	55
Lemna	67	crenata	62
Lupus	67	flaccida	57
Pleuronectes	70	glauca	60
Podura	66	Gulo	56
tenax	69	grossa	67
CYCLIDIUM Bulla	49	Helluo	64
Glaucoma	51	hepatica	52
Miliun	50	lacteata	61
Nucleus	53	linearis	67
Pediculus	54	lineata	60
radians	52	marmorosa	71
rostratum	53	nigra	54
E.			
ENCHELIS Epitomium	35	obscura	65
Farcimen	34	punctata	57
Fritellus	37	radiata	66
Fufus	36	rosea	58
		rostrata	65
		rubra	59
		stagnalis	53
		strigata	66
		tentaculata	63
		terrestris	68

K

* FASCIOLA

INDEX I.

	pag.	pag.
* FASCIOLA tetragona	69	tubifex 27
torva	62	variegatus 26
tremellaris	72	vermicularis 26
viridis	59	
G.		
GONIUM lunatum	62	MONAS Lens 26
pectorale	60	Mica 27
pulvinatum	61	Termo 25
truncatum	61	
* GORDIUS arenarius	33	N.
Filum	31	* Nais barbata 23
Inquilinus	33	elinguis 22
lacteus	32	digitata 22
feta	30	proboscidea 21
		serpentina 20
		vermicularis 20
H.		
* HERUDO bioculata	41	P.
complanata	47	PARAMECIUM Aurelia 54
hyalina	49	Histrion 55
lineata	39	
marginata	46	T.
medicinalis	37	TRICHODA Acarus 79
sanguifuga	38	Anas 95
piscium	43	Angulus 81
teffulata	45	Bomba 78
vulgaris	40	Calvitium 89
* HYDRA grisea	14	Camelus 80
pallens	14	Charon 83
viridis	13	Clava 71
		Clavus 72
		Cinex 84
		Cometa 77
		Cuniculus 73
		Cyclidium 90
		Cypris 91
		Delphinus 75
		Granata 78
		Grandinella 77
		Lepus 89
		Linter 93
		Ludio 75
K.		
KOLPODA cucullus	58	
Lamella	56	
Meleagris	59	
Ren	57	
Rostrum	57	
L.		
* LUMERICUS ciliatus	30	
lineatus	29	
terrestris	24	
		TRICHODA

INDEX I.

	pag.		pag.
TRICHODA Lynceus	86	Lunula	30
Musculus	74	Pilula	28
Mytilus	87	Sphaerula	31
Orbis	85	VORTICELLA acinofa	122
Patella	95	anaestatica	127
Pellionella	80	annularis	121
Piscis	93	aniculata	111
Pubes	92	Bellis	123
Pulex	80	Catulus	108
Pullaster	81	canaliculata	104
Pupa	72	cineta	98
Sannio	94	citina	114
Semiluna	85	conallaria	118
Silurus	88	cornuta	99
Sol	76	crateriformis	101
Tinea	83	cratagaria	105
Trigona	82	fasciculata	121
Urinarium	90	Felis	108
Urnula	87	flosculosa	113
Uvula	94	furcata	110
* TUBULARIA simplex	19	gemella	120
stellaris	18	globularia	117
repens	16	hians	125
V.		Inclinans	116
VIBRIO Anguillula	41	limacina	100
Anser	46	lunaris	117
Bacillus	40	nasuta	102
Cygnus	47	nebulifera	119
Colymbus	49	nigra	96
Fasciola	48	nutans	120
Falx	46	piriformis	115
Intestinum	44	pyraria	126
Lineola	39	polymorpha	89
Malicus	47	polypina	123
Proteus	45	racemosa	128
Serpentulus	42	ringens	116
Utriculus	48	rotatoria	106
Undula	43	senta	109
Vermiculus	42	socialis	112
VOIVOX Confictor	29	stentorea	111
Globator	32	truncatella	100
Globulus	28	vermicularis	107
		viridis	97

INDEX II

Nominum vernaculorum.

DANICA.

A.

	pag.
AFLANGEREN	
Gögle	55
Puppe	55

B.

	pag.
BUGTEREN	
Hätte	58
Kalkun	59
Kniv - blad	56
Næse	57
Snabel	57

D.

* DYRET

Blomster	23
Plumas	16
Straale	19
Stjerne	18

F.

* FLAD - ORMEN

Den blanke	71
brune	54
fire - kantede	69
fraadfede	24
fryndfede	55
graa	60
grønne	59
hornede	63
Jord	68
kervede	64
me Hoved	70
med Hale	70
Linie	54
marmorerede	70
Melk	61
mørke	65

	pag.
prikkede	57
rosen - röde	58
röde	59
skelende	62
slappe	57
slinede	72
slugende	56
snablede	65
forte	54
straale	65
stregede	60
st ibede	66
Søe	53
tykke	67
vinklede	58
Faare - Flynder	* 52

H.

HALEREN

Ande - Mad	67
Flönd - r	70
Frö - Unge	64
Killinge	65
Loppe	66
Rund	68
Sei	69
Ulv	67

HÖRNEREN

Bryft	60
Hynde	61
Maane	62
Stump	61

HVIRVLEREN

Baad	134
Fad	130
Krog	134
Krukke	131
Lokke	132
Trefod	133

J. * JGLEN

I N D E X II.

J.

* JGLEN

Almeen
Blod
Dokter
Fiske
kantede
klare
Lever
Linie
Plat
Tärning
med tände Öine
Jord - mak

M.

MONADEN.

Glimmer
Gned
Grendse

N.

* NAIDEN

Finger
Orme
skiaggede
Sl nge
rungede
utungede

O.

* ORMEN

Börse
Fryndse
Menneske
Regn
Röd
Rör
Smaa Spol
Spol
Stub
Sump

pag.

* POLYPEN

Bleg
Graa
Grön

PUNGEN

Mofe
Strüt

RUNDEREN

Boble
Blaa
Hirfe
Kiärne
Lufe
Snabel
Straale
Röd - Aat

S.

SNURREREN

Beger
Blomfter
Buket
Citron
Fark
Gabe
Grön
Hiul
Horn
Katte
Klase
Kop
Lillien - conval
Ludde
Maane
Madike
Magnet
Mefpel

K 3

pag.

14
14
13
62
63
50
51
50
53
54
53
52
36

Moorbar

INDEX II.

	pag.		pag.
Moorbar	105.	Havl	77
Næse	102	Kölle	71
Pibe	116	Loppe	81
Polvp	124	Los	86
Pare	115	Marvin	75
Proteus	98	Mide	79
Quære	126	Möl	83
Re de	104	Muffling	87
Riing	121	Muus	74
Samquem	113	Patelle	95
Snegl	100	Pelz	80
So. l- blomft	123	Puppe	72
Sprække	125	Rund	91
Skæl	127	Skald	89
Sort	96	Soel	76
Taage	119	Springer	75
Torne	109	Söm	72
Trompet	112	Trekant	83
Tvilling	120	Vegge- Luus	84
Valp	109	Vinkel	82
Öre	111	Urin- Glas	90
		Urne	87

SPILLEREN

Ande	95
Baad	93
Bombe	78
Brikke	85
Canin	73
Cameel	80
Comet	77
Cypris	92
Drövel	94
Duun	92
Egern	88
Færg	83
Fiske	73
Granat	78
Gögle	94
Halv- Maane	85
Hane	81
Hare	89

STRÆKKEREN

Aal		41
Bølge		43
Flafke		48
Gaase		46
Hammer		47
Igle		48
Lee		46
Lom		49
Kap		40
Madike		42
Proteus		45
Slange		42
Streg		39
Svane		47
Tarme		44

INDEX II.

T.

GERMANICA.

	pag.		pag
* TRAAD - ORMEN			
Bruun	30	After-Polyp; Mispelformige	122
Föl	33	Blut - Igel	* 37
Hvid	31	Egel - Snecke	* 52
Melk	32	Darm - Schaben	* 34
Röd - guul	33	Fisch - Egel	* 43
		Kamm-Polyp; Corallenartiger	* 16
		Maulbeer Insect	105
		Naiden:	
		bartige	* 23
		gefingerte	* 23
		geschlängelte	* 21
		geztingelte	* 21
		madenähnliche	* 20
		zungenlofe	* 22
		Polypen:	
		birnförmige	126
		blasse	* 14
		grüne	* 13
		oraniengelbe	* 14
		Radmacher	106
		Thierlein:	
		becherförmige	118
		Glocken	118
		Käulenförmige	113
		Kugel	32
		Kreutsbærförmige	105
		Ræder	131
		Radförmige	106
		Schafmei	112
		Trichter	112
		Trompet	112
		Stachel	105

V.

	pag.		pag
VÆLTEREN			
Klude	32		
Kugle	28		
Maane	30		
Pille	28		
Soel - gran	31		
Striid	29		
Vand - Tarmen	* 31		
		Wurm:	
		Egel	* 43
		Faden	* 31
		Haar	* 31
		Haut	* 31
		Kinder	* 34
		langer	* 35

S V E C I C A

Maden

INDEX II.

Maden	*	pag. 34	Rognon argente	pag. 57
Nerven	*	31	Sang - fûie	* 37
Regen	*	25	Sang - fûie de cheval	* 39
rother	*	29	Suce - fang	* 37
Spuhl	*	35	Ver de terre	* 25
im Heuwasser		110	Ver long	* 26
Wasser - Kalb	*	31	Urinal	90

G A L L I C A .

Anguille blanchâtre	*	23
Chanterelle	*	31
Doquin		109
Corne muse		58
Chenille aquatique	107,	132
Grenade aquatique		131
Linace noire & platte	*	54
Mille - pied à dard	*	21
Polypes verts	*	13
rougeâtres	*	14
Petite huitre		58

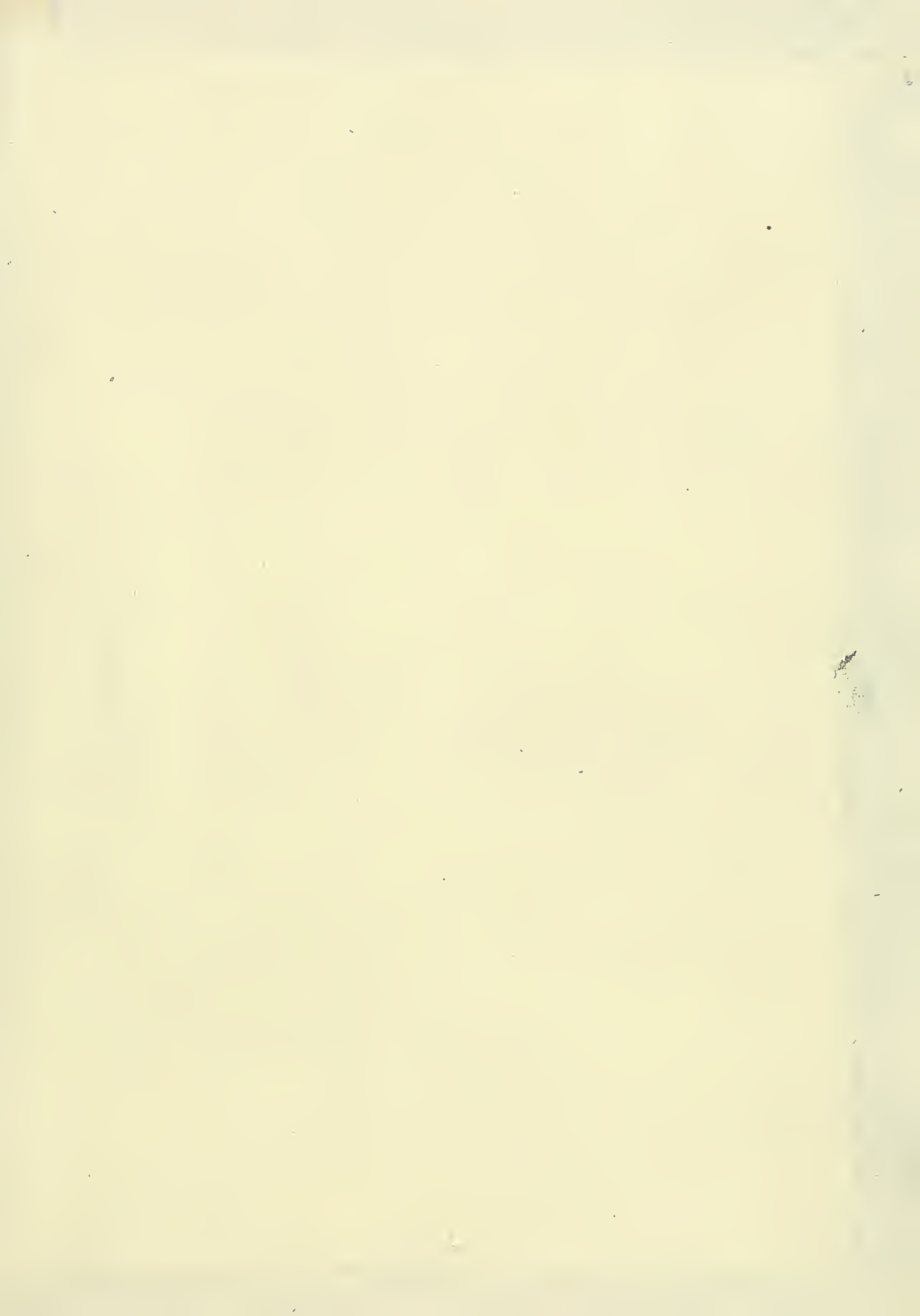
A N G L I C A .

Afcarids	*	34
Bots	*	34
Common Leech	*	37
Earth - worm	*	25
Great tailed leech	*	43
Hair - worm	*	31
Horfe - Leech	*	39
Round gut worm	*	35
Snail leech	*	47
Uheel animal		106

A D D E X

Carded

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES

3 9088 01348 9737